

پسنتون بزم

رادیو تلویزیون فیلم

طالع افغانی

دراديو افغانستان پنځلس ورځنی مجله

د یو دیرشم کال - پنځمه گڼه
د ۱۳۵۰ د جوزا لومړی نیټه

سرگذشت هولانا جلال الدین بلخی

هنرمندی که نیم قرن است آواز خوانی میکند
وهنوز هم هوا خواهان فراوان دارد

آثار کلاسیک، بصورت عموم
تکمیل شده نمیتواند

Abdul Wahab Dopolzoy

۱۳۵۰

قیمت يك شماره :
پنج افغانی

بناغلی اعتمادی دخیل حکومت استعفی شاهانه

حضور ته وړاندی کره

د بناغلی اعتمادی د حکومت استعفی ددوی د صادقانه کوښښونو په قدردانی سره منظوره شوی ده

نوی مؤظف صدر اعظم به ژر و ټاکل شی

د شاهي دارالتحریر اعلامیه پدی ډول صادره شوید ه:

د شاهي دارالتحریر اعلامیه

د صدر اعظم بناغلی نور احمد اعتمادی

د استعفی د معروضی متن

د ښښندوی او مهربانه خدای په نامه:

د معظم همایونی اعلیحضرت مبارک حضور ته!

په ډیر احترام عرض کوم کله چه شهر یاری ذات د حکومت د تشکیلولو افتخار ماته را کړی د شاهانه ارادی او امر په اجابت او له ولسی جرگی څخه د اعتماد درایی په اخستلو سره گران وطن ته د خدمت کولو په پراخینی هیله می خپل چمتووانی ددی لوی عهدی او ستر امانت د قبولولو د پاره څرگند کړی اود قانونی وجایبو او صلاحیتونو او مکلفیتونو په درک کولو او احترام سره په هیله من زړه او پوره صمیمیت د وظایفو د تر سره کولو او د هیواد په ژوند کښی د برخی اخستلو په لاره کی د هر ډول جاه طلبی او شهرت غوښتلو نه پرته د گران وطن خدمت ته حاضر شوم! و څه چه می په توان کښی و هغه می ددی مقدس مأمول د تر سره کولو په لاره کښی ونه سپمول. په هغو مواردو کښی چه د دغه حکومت د وظایفو د وړاندی بیولو او تر سره کولو د پاره د خدمت مصدر گر خیدلی دی زما د همکارانو د حکومت د غړو او همدغه رنگه د هغو ملکی او نظامی مامورینو چه گران وطن ته خدمت ئی په هر څه مقدم گڼلی دی په تیره بیا د وطن پالونکو ځوانانو د شپي او دورخی صادقانه کوښښونو مؤ ثره برخه در لوده.

په اوسنی مرحله کښی جریانات داسی دی چه زمونږ د وطن وړاندی تگ تر هر بل وخت زیات سیاسی استقرار او ثبات غواړی. چه د حسن تفاهم او همکاری نه پرته مخصوصاً د تقنینیه او اجرائیه قوی تر مینځ او تر هر څه زیات دهما هڅی د روحی په رڼا کښی دیوه لوړ هدف د پاره چه په هغه کښی یواځی او یواځی د هیواد سلامتیا اوزمونږ د ټولنی نیکمرغی مضموره ده په بل شی کی لټول کیدای نشی.

لدی امله چه ملی گټی او وجایب او دین اوسبا ورځی د ژوندانه ایجابات په وړون حکم کوی چه پری نږدونه لدی لاری د وطن د وړاندی تگ سیر وروشی اود هیواد چارونه کوم عایق متوجه وی تردی زیات پدی فرصت کښی ددی حکومت د کار دوام مؤثر نشم گڼلای او په ډیر احترام همایونی حضور ته ددی ستړی وظیفی له دوام څخه خپل معذرت په عرض رسوم.

له ملوکانه حضور نه د اجازی په اخستلو سره د شاهانه ذات د هغو ټولو توجهاتو او قیمتداره لار ښودنو له امله چه مونږ د خپل کار د تصدی په دوره کی همیشه له هغو څخه برخورداره و خپل او د حکومت د غړو د پوره سپاسگزاری مراتب په عرض رسوم اود توانا خدای له بارگاه څخه د خپل محبوب پادشاه تر قیادت لاندی د گران افغا نستان سر لوړی او د وطنوالو آرامی اود دیموکراسی نظام د بریالیتوب هیله څرگندوم. پدی شیبه کی زما دعا داده چه بی نیازه خدای دی اعلیحضرت ته په هغو آرزو گانو او آمالو کی چه د گران وطن د بختیاری د پاره ئی لری همیشه بریالیتوب ورپه برخه کاندی، د خدای، وطن اوشاه په همیشگی شعار اود فسویت په عرض.

(نور احمد اعتمادی)

صدر اعظم بناغلی نور احمد اعتمادی د ۱۳۵۰ کال د ثور په شپږ ویشتمه نیټه له غرمی نه وروسته په دری نیمو بجو د خپل حکومت استعفی د گلخانی په ماڼی کی د همایونی معظم اعلیحضرت حضور ته وړاندی کړه.

همایونی ذات د حکومت د تصدی په وخت کښی د بناغلی اعتمادی او ددوی د حکومت د صادقانه کوښښ څخه د شاهانه قدردانی په څرگندولو سره د اساسی قانون د ۹۱ مادی دیو و لسمی فقری اود ۹۱ مادی مطابق د حکومت استعفی ومنله.

بناغلی نور احمد اعتمادی

د اساسی قانون د ۹۱ مادی د وروستی فقری مطابق دغه حکومت ددوی حکومت تر جوړیدو پوری خپلی وظیفی ته دوام ورکوی.

همایونی معظم اعلیحضرت د اساسی قانون د نهمی مادی دیو و لسمی فقری اود ۸۹ مادی مطابق د نوی کا بینی د جوړیدو مؤظف صدر اعظم عنقریب

«پ»

ټاکی

از آنجا بیکه رادیو افغانستان، متعلق به همه مردم افغانستان میباشد، همواره سعی میشود که پروگرام های آن، متنوع و مطابق به ذوق همگان، تهیه و تقدیم شود. البته در هر پروگرام، ضرورت همگانی، در نظر گرفته میشود و باکمال جدیت، کوشش میشود که از مواد پروگرام، همگان - اعم از اهالی مرکز ولایات - استفاده مطلوب بنمایند.

چنانچه در پروگرام «نوی ژوند» اگر (گفتنیها) است، اگر (صحنه ای از زندگی) است، اگر (روش ما در اجتماع) است، اگر (طیب را دیو) است، اگر (ما و دوستان این پروگرام) است، همه و همه طوری تهیه و تقدیم میشود که هم مردم مرکز و هم ولایات، از آن، استفاده کرده میتوانند.

(صحنه ای از زندگی) موضوعاتی را دربر میگیرد که همه روزه نظایر آنها در مرکز و ولایات، دیده میشود.

(روش ما در اجتماع) اندر ز های اجتماعی و اخلاقی دارد که همگان از آن، مستفید میگرددند.

(طیب رادیو) در مورد و قایه و علاج امراضی صحبت میکند که تمام شنوندگان در هر جا باشند، از آن استفاده مینمایند.

برای نشریه (ما و دوستان این پروگرام) از تمام حصص کشور، نامه های زیادی مواصلت میکنند که جواب آنها داده میشود.

پروگرام های دینی رادیو افغانستان که از سه سال به این طرف به شکل و سیعتری روی کار آمده روز بروز، رضایت خاطر مردم دیندار و خدا جوی افغانستان را بیشتر جلب میکند.

البته نامه های پر لطف و تشویق کننده شنوندگان این پروگرام، بهترین شاهدیست بر این ادعا. پروگرام (ما و کشور ما) که از دیر زمان نشر میشود، معرف تمام ولایات افغانستان میباشد که در آن، در مورد اوضاع جغرافیایی، اجتماعی و تاریخی و رسم و رواج - های ولایات، معلومات مفیدی ارائه میشود.

پښتون بزغ

د امتیاز خاوند: رادیو افغانستان

مسئول مدیر: محمد ناصر طهروی

د تخریریه بیات مشر:

د کتور لطیف جلالی

غزلی: غ. حضرت کوشان، انجنیر صدري

و ماب مددی او نصر الله حافظ

ارتباطی تیلفون: (۰۵-۲۰۲۴۱) او (۰۵-۲۶۲۴۱)

د پښتون بزغ دمجلې مدیریت - ۸۲

پته: کابل - انصاری واک را دیو افغانستان - پښتون بزغ

شماره پنجم - سال سی و یکم - اول جوزا ۱۳۵۰

پروگرام (کلی، کوراو کرهنه) داستانهایی ما، بهترین شاهدهیست مطالبی دارد که هیچکس منکر همگانی بودن آن شده نمیتواند. این پروگرام به سویه عامیانه برای دهقانان ها و مالداران تهیه و تقدیم میگردد که دهقانها پروگرام های ادبی، طوری که از نام آنها پیداست، به یک سویه ادبی و سطح بالاتری تهیه و نشر میشود که مورد پسند و دلچسپی

پروگرام های رادیو - افغانستان متنوع و مطابق به ذوق همگان، تهیه و تقدیم میشود

و مالداران ما، در هر گوشه و کنار کشور از آن، استفاده کرده میتوانند. پروگرام (ما و شنوندگان) در خدمت همه هموطنان عزیز قرار داده شده، چنانچه از دورترین نقاط کشور، هر کس سوالی داشته باشد و به رادیو بفرستد، پاسخ جامع و مطلوبی می شنود. همچنان در پروگرام های ادبی و هنری رادیو افغانستان، همواره احتیاجات همگانی در نظر گرفته شده و رادیو در امسا و رادیو - خاص ادب دوستان، واقع میگردد. همچنان در موسیقی متنوع و رنگارنگ رادیو افغانستان، هیچگاهی ضرورت همگانی از نظر افکنده نمی شود. اگر موسیقی غربی نشر میشود، در پهلوی آن، موسیقی شرقی هم تقدیم میگردد. اگر از راگها و راگنی ها نشر میشود، موسیقی کلیوالی هم ارائه میگردد. اگر موسیقی جاز تقدیم میشود، در پهلوی آن، آهنگهای فولکلوریک

ومحلی را نیز تهیه و تقدیم مینماییم. چنانچه تا هم اکنون (۵۵) آهنگ زیبا و همه پسند فولکلوریک از گوشه و کنار کشور، جمع آوری و توسط آرکستر بزرگ رادیو، هارمونیزه و به آواز بهترین و محبوبترین خوانندگان رادیو - افغانستان نشر شده است.

پروگرام (چهره های جاودان در تاریخ علم و ادب جهان) بیانگر زندگی و شرح حال همه چهره های علمی و ادبی کشور و جهان است، چنانچه ابن سینا، مولانا جلال الدین بلخی، سقراط، خواجه عبدالله انصاری، پیرو بنان، عبدالرحمن جامی، ژان ژاک روسو، البیرونی، شکسپیر، سنایی، عبدالحمید - مهمند، پاسکال، ویکتور هوگو، فرخی سیستانی، لامار تین، شو پنهاور و دیگران که هر یک از ولایات افغانستان یا از یک نقطه جهان در میدان علم و ادب، قد علم کرده اند که نه تنها به افغانستان تعلق دارند، بلکه شخصیت و محبوبیت جهانی دارند.

در پروگرام (و ریحانوته یوه کتنه) هم از مطالب روز نامه ها و مجله های مرکز استفاده میشود و هم از روز نامه های ولایات.

همچنان خبر های رادیو - افغانستان مبین واقعات و رویداد های کشور و کلیه ولایات افغانستان و جهان میباشد. غالباً در هر سر و سر اخبار، خبرهایی از واقعات و انکشافات ولایات نشر میشود.

مختصر اینکه: اگر بنا باشد که همه پروگرام های رادیو - افغانستان را مفصلاً ذکر نمود، و همگانی بودن آنها ثابت کنیم، از حوصله این سر مقاله، خارج است.

بلی... این رشته، سر دراز دارد... رادیو افغانستان، همیشه به مساعی دامنه دار خویش در راه متنوع ساختن و همگانی نمودن همه پروگرام ها می افزاید. و امیدوار است که هر روز، بیشتر از روز پیشتر، در راه خدمت هموطنان گرامی خویش، پیروز مندانه گام بردارد. به توفیق خداوند مهربان و توانا.

کریم شوقی

هنرمندی که نیم قرن است آواز خوانی میکند و هنوز هم هوا خواهان فراوان دارد

خواننده آهنگ معروف (میرگله جان) میگوید:

ثبت و نشر آهنگهای فولکلوریک به همراهی آرکستر بزرگ رادیو افغانستان، بزرگترین قدمی است که در راه احیای مجدد موسیقی اصیل افغان برداشته شده است

مصاحبه کننده: وهاب (مددی)

کریم شوقی در شکوه خویش ..

آنروز کریم شو قی برای ثبت دهمین آهنگش پس از یک و قفه دهساله ، به رادیو افغانستان آمده بود . بعد از ثبت آهنگ قرار وعده قبلی به دفتر کارم آمد ، پس از احوال پرسسی مصاحبه را با این سوال آغاز نمود م :

شما که خواننده ماهر و فترین آهنگهای هرات میباشد . لطفاً بگویید که چه وقت و در کجا تولد شدید و چگونه شد که یکسر آهنگهای هراتی را مطابق ذوق و سلیقه خویش یافتید ؟

مثل اینکه از نخستین سوا لم خوشش آمد ، تبسسی کرد و چنین پاسخ داد :

من ۵۵ سال قبل در ریکا خانه کابل بدنیا آمده ام . از همان دوره طفولیت عشق عجیبی به موسیقی داشتم . هفت ساله بودم

که پدرم وفات نمود و من نزد کاکایم به هرات رفتم . در هرات شاغل مکتب شدم و تا صنف هفتم دروسم را ادامه دادم . در این ایام کفتان تیم ترانه خوانهای مکتب بودم .

مدتی هم در مطبعه (دانش) کار کردم ، از همان ایام ، شروع به خواندن آهنگهای هراتی نمودم و بعد که به کابل آمدم ، خواستم آهنگهای هراتی را که مطابق حنجره و برابر با ذوقم بود ، در رادیو بخوانم ، چنانچه این شیوه هنری ام تاکنون ادامه دارد .

پرسیدم :
بعد از آنکه به کابل آمدید ، شغل اساسی تان چه بود ؟

گفت :
در مطبعه دولتی ، بحیثی ما مور شروع به کار کردم و تا درجه مدیر رسیده بودم که آن واقعه ناگوار اتفاق افتاد در اینجا مکتبی در حالت غیر عادی و تأثر ناکی در سیمایش ظاهر شد . نگاهش روی میز کارم خیره ماند ، مثل اینکه میخواست چیزی بگوید ، ولی یارای گفتن نداشت و یا هم دلش نمیخواست از چیزی صحبت کند که موجب تأثر خاطر او و من گردد . ولی حس کنجکاوی ، مرا مجبور ساخت . در باب آن واقعه که خود از آن یاد نمود ، طالب تفصیلات بیشتری شوم و او که روزگاری خواننده ممتاز آهنگهای محلی بود و با بخش

هر آهنگش ، سروری در خانه ه شهر و شوروی در جاده ها مملکت ، براه میافتاد ، و غالب خوانندگان شوقی ، سعی میکرد سبک (کریم خانی) آواز خوانی احساس برادرش نمود ، آهی کش نگاهش را که از آن یک دنیا تأثیر میریخت ، بمن دوخت و گفت :
روزی که آن واقعه در بدال فامیلی اتفاق افتاد ، نمیدانم چه حالتی به من دست داد ، در واحد ، کنترل اعصابم را از دست دادم ، نفهمیدم چه میکنم ، خب میکنم تمام جریان آن روز را خواب دیده ام ، وقتیکه بخود آمدم در زندان بودم و زمانیکه از کریم شوقی شنیدم ، کار از کار گذر بود . در هر حال هر چه بسو گذشت .

نخواستم صحبت را روی موضوع ، ادامه بدهم ، موضوع را عوض کردم و پرسیدم :

لطفاً از خوشترین خاطرات زندگی تان بگویید ؟
گفت :
از خوشترین خاطره ها پرسیدم .

خوب ، از خوشترین خاطرات های تان یاد کنید .
تمام مدتی که در هرات بودم هر لحظه اش برایم خاطره خوبی بوده و من هیچگاه آن سالها بیغمی را فرا موش نمیکتم . دکنید که باز موفق شوم تا سر به هرات زیبا بزنم .
پرسیدم :

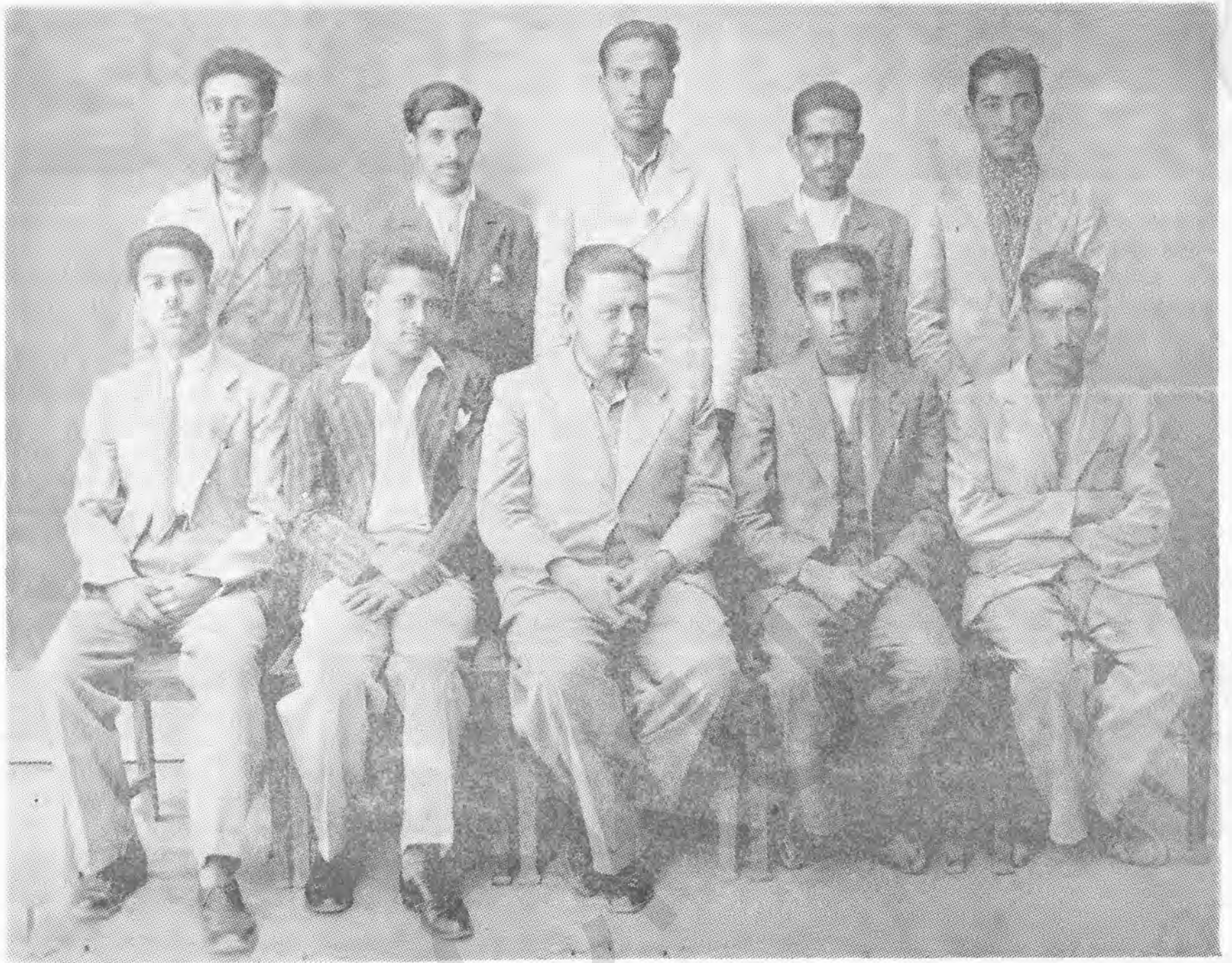
از اولاد خویش بگویید که چند نفر هستند و چه میکنند ؟

من دو بار ازدواج کرده ام . فعلاً پنج پسر و سه دختر دارم مشغول تحصیل اند . بزرگترین فرزندم محمد نعیم نام دارد و ما دولت است . در مدت ده سال که از فامیل خود دور بودم ، او گاهی سری برادری میزد و آهنگها قدیمی مرا میخواند ، ولی اکنون فعالیت هنری ندارد .
گفتم :

آیا در موسیقی شاگرد دارید ؟
هم بوده اید ؟

خیر ، من شاگرد طبیعت می باشم .
از وضع اقتصادی تان در افغانستان چیست ؟

اگر مشکل بی خانگی ام نمی بود دیگر شکایتی از زندگی نداشتم . شماره پنجم

کریم شوقی (نفر اول از طرف چپ) با همکاران مطبوعه دولتی در سال ۱۳۱۸

نباشد، طوری هم نیست که از آواز کسی بدم بیاید.

در آخرین پرسش از بنا غلشی کریم شوقی خواستم تا نظرش را درباره سیر انکشاف موسیقی افغانی ارائه کند و او چنین پاسخ داد:

در حال حاضر یگانه تحولی که در موسیقی افغانی به نظر من میرسد، همین پروژه ثبت آهنگهای فولکلوریک است که آهنگها به سبک و نحوه بهتری تهیه و عرضه میگردد ولی اگر در پهلوی این پروژه که رادیو افغانستان پیشبرد آنرا به عهده دارد، مؤسسات ثقافتی و کلتوری بقیه در صفحه ۳۱

معروفترین آهنگهایی که تا کنون با آواز شما در رادیو نشر شده، کدامها است و به آواز کدام هنرمندان وطن علاقه بیشتر دارید.

گفت: آهنگهای سیاه موی و جلالی، میرگله جان، گل افروز، گل بسی خار، شبهای هجران و گل خندان از بهترین آهنگهایی میباشد که من خوانده ام و اما در مورد هنرمندان مورد علاقه ام باید بگویم که به همه خوانندگان، علاقه دارم. هنرمندان کشور ما همه گلهایی اند که هر یک بنوبه خود، رنگ و بوی دیگری دارد و درست نیست که یکی را خوب و دیگری را بد بگویم.

منتهی در بعضی موارد ذوقها فرق میکند، ولی ذوق من در مورد تمام خوانندگان رادیو افغانستان اگر صد فیصد یکسان

نظر بناغلی کریم شوقی را در مورد آهنگهای فولکلوریک رادیو افغانستان که همراه با آرکستر بزرگ رادیو ثبت و نشر میشود، خواستم و او که خود از جمله خوانندگان آهنگهای محلی است، چنانچه آهنگ معروف (سیاه موی و جلالی) را او برای اولین بار در رادیو خواند، در پاسخ گفت:

ثبت و نشر آهنگهای فولکلوریک بزرگترین قدمی است که در جهت احیای مجدد سرودهای اصیل افغانی برداشته شده است، خودم نیز تاکنون آهنگهای محلی «میرگله جان، گلدان انار آغا، چتری چتری گل و لیلی جان» را همراه با آرکستر بزرگ رادیو مجدداً ثبت نموده ام که واقعاً بهتر از سابق آمده است.

از کریم شوقی که زمانی از محبوبترین خوانندگان رادیو بود، پرسیدم:

وقتی که بعد از یک وقفه ده ساله، بار دیگر رادیو مراجعه کردید، پیشامد منسو بین موسیقی با شما چطور بود با موانع و مشکلاتی برخورد نکردید؟

او در حالیکه خیلی از پیشامد منسوبین موسیقی رادیو را منظر میرسید، جواب داد: همینکه بعد از مدتی زیاد، رادیو برگشتم، در رادیو افغانستان با پیشانی باز از من استقبال نمودند و مورد تشویق مقام ریاست رادیو افغانستان واقع شدم، خیلی خوشوقت گردیدم، امیدوارم بتوانم از طریق هنرمند خدمات بیشتری به وطن و وطندارانم شوم.

چهره های جاو دان در

تاریخ علم و معرفت جهان

نطاق -

مولانا جلال الدین محمد معروف بمولانای بلخ و مولوی در ششم ربیع الاول سال ۶۰۴ هجری قمری در شهر بلخ متولد شده است. سبب شهرت وی به رومی و مولانای روم، همانا اقامت طولانی وی در شهر قونیه - یکی از شهرهای ترکیه - است که هم در آنجا مدفون شده و مزارش مطاف اهل دل است. پدرش محمد بن حسین خطیبی نام داشت که به (به‌اولاد) معروف بود. و او را «سلطان العلماء» لقب داده بودند.

نطاقه -

بهاء الدین ولد (سلطان العلماء) از افضل زمان بوده و بزرگانسی نظیر رضی الدین نیشاپوری که از علما و فقهای بزرگ قرن ششم بشمار میرفت. در محضر وی شاگردی کرده اند.

بعضی از تذکره نویسان، ما در ویراز خانان خوارزمشاهیان دانسته اند. ولی صحت این روایت معلوم نیست.

بهاء الدین محمد پسر حسین بلخی از مشایخ و بزرگان صوفیه بود و گویند که خرقه بی ازغزالی بوی رسیده است و در امر معروف و نهی ازمنکر سعی فراوان مبذول داشته است.

درین میان آوازۀ کرامات بهاء الدین همه جا پیچیده بود و بعضی از حکما و علماء مانند فخر رازی و امثال آنها در حق وی سخنهای گفته و خاطر خوارزمشاه را بر او شورانیدند. که در نتیجه به مهاجرت مجبور شد تا بلخ را ترک گوید.

سلطان العلماء بقول بهاء الدین ولد در مثنوی ولدی رفتن از بلخ بود که خبر هجوم تاتار رسید.

نطاق :

بعضی نوشته اند که هنگام عزیمت سلطان العلماء از بلخ جلال الدین محمد پنجساله بود بهاء الدین پس از مهاجرت از وطن قصد حج کرد و او را در نیشاپور با شیخ فریدالدین عطار اتفاق ملاقات افتاد. مولانا عطار کتاب اسرار نامه خود را به صفحه ۶

مولانا جلال الدین داد و به بهاء الدین پدرش گفت :

((زود باشد که این پسر، آتش در سوختگان عالم زند.))

تذکره نویسان میگویند که در راه حج سلطان العلماء بهاء الدین ولد بغداد رسید و درین شهر وی را با شیخ شهاب الدین سهروردی ملاقات دست داد و شیخ شهاب الدین مولانا را خدمتها کرد.

سلطان علما پس از سه روز توقف در بغداد، قصد حج کرد و بزینارت خانه خدا شتافت و چون از مناسک حج خلاص شد، بطرف شام روانه گردید.

مردم شام خواستند وی را

نگهدارند، قبول نکرد و از دمشق به روم آمد و در شهر (لارند) اقامت گزید.

نطاقه :

یکی از علل عمده اینکه بهاء الدین سلطان العلماء به اقامت در روم رغبت کرد، این بود که حکمروای - دیار علاء الدین کیقباد نامیداشت و این سر زمین بوجود وزیر فاضل و فاضل دوست بنام معین الدین پروانه آراسته بود. و معروفان است که اقامت بهاء الدین سلطان العلماء در آن نواحی به دعوت و اصرار همین معین الدین پروانه انجام گرفت.

باری سلطان العلماء بخوا هش مردم از لارنده بقونیه آمد و در آنجا رحل اقامت افکند. عده زیادی از مردم روم معتقدوی گشتند و او پیوسته به وعظ و افاده مشغول بود و مدت ده سال طول کشید و همچنان مردم را بشما همراه حقیقت میخواند تا در جمعه ۱۸ ربیع الاخر ۶۲۸ داعی حق را اجابت گفت.

نطاقه :

مولانا جلال الدین محمد بلخی که مردی عالم و با تقوی و در همه فنون و علوم معقول و منقول متداول آن زمان، استاد بود و در دین و فتوی،

نظیر نداشت و بیانش بی اندازه ملیح و شیوا و مواعظ و نصایحش گرم و گیرا بود. بر حسب وصیت پدر و بخوا هش مریدان، بر جای پدر نشست. و بتدریس و وعظ و فتوی مشغول شد و یکسال تمام بر این منوال بگذشت. در این آوان یعنی یکسال پس از وفات مولانای بزرگ، سید برهان الدین المحقق الترمذی که در جوانی به بلخ رفته و مرید مولانای بزرگ بهاء الدین ولد گشته بود، پس از مجاهدات، به مقام قطبیت واصل شده، بعزم دیدار شیخ و پیشوا ی خود، بقونیه آمد، اما موقعی رسید که بهاء الدین سلطان العلماء فوت

انو نسر اول -

درین وقت خلق بسیاری به وی رو وعام مریدان اوشدند.

انو نسر دوم -

خلق، پیر امون شمع وجود شمس میگشتند و ویرا پیشوا واستیاد شریعت و طریقت میشناختند. مولانا یکباره بر مسند ازشاد و تدریس تکیه کرد و بسنت پدر

سرگذشت مولانا جلال الدین بلخی

شده بود و از وی جلال الدین بیادگار مانده بود. پس سید برهان الدین درین شهر بساط ارشاد و دستگیری خلابی بگسترد.

در مجلس درسش بیش از ۴۰۰ نفر از طلاب علوم حاضر میشدند و از محضر فیض استفاضه میکردند.

گویند: مولانا جلال الدین بلخی به حلب و دمشق که از مراکز مهم تعلیمات اسلامی بشمار میرفت سفر کرده و خاصه در دمشق، نزدیک بیچار سال اقامت نموده باز به قونیه مراجعت کرده است. چنانکه بعضی مدت مسافر تهای علمی مولانا را رویهم رفته هفت سال نوشته اند.

انو نسر اول -

تواز پدر به صد مرتبه گذشته ای لیکن پدرت راهم علم قال، بکمال بود و هم علم حال تمام. باید در علم حال، سلوک کفایت تا ظاهرا و باطناً وارث پدر باشی...

انو نسر دوم -

مولانا از سید این سخن پذیرفت و حلقه ارادت وی در گوش کرد و بر او همنامی وی، داخل طریقت و گرم سرو سلوک گشت و مدت ۹ سال، در مصاحبت سید، ریاضتها کشید. و میجا هده ها کرد، چنانچه به راهنمایی آن عارف بزرگوار به مقامات عالییه رسید.

نطاقه :

سید برهان الدین پس از ۹ سال مصاحبت با مولانا در حدود سنه ۶۳۸ در قونیه از جهان درگذشت.

پننتون مرغ

تتبع و تکارش

نویسان، شمس الدین در بدایت حال مرید شیخ ابو بکر زنبیل باف تبریزی بود و در آخر حال که، در چه کمال یافت، سفر پیشس گرفت.

وی پیوسته نمد سیاه می پوشید و همه جادر کاروانسرای منزل میکرد و در بغداد نیز بخد مت شیخ اوحدالدین کرمانی رسیده بود.

نطاق :

باری شمس در خانه شکر - ریزان در قونیه فرود آمد و ویرا با مولوی دیدار افتاد. اما آفتاب دیدار شمس چنان بر روان مولوی بلخ ناخست و آتش در خرمن هستی او زد که:

((هر چه جز معشوق باقی، جمله سوخت.))

مولانا یکجا اسپر عشق و جذبه شمس الدین شد. هرچه داشت کسوت نهاد و به وی پیوست و یکباره نیاز مندش شد و بدامن آویخت.

چنانکه بهاء الدین ولدی در مثنوی ولدی میگوید:

نطاق :

ناگهان شمس الدین رسید بوی گشت فانی زتاب نورش خسی از ورای جهان عشق آواز - برساید بسی دف و بیساز گفت اگر چه باطنی تو گمرو

از نشرات را در افغانستان بحالت اصلی ادیو بی اش

داوی -

در شنبه ۲۶ جمادی الاخر ۶۴۲ شمس الدین محمد بن علی ملک داد از مردم تبریز، که قلندر گننام بود، و از خط و سواد بهره نداشت بقونیه آمد و بنابه قول تذکره

شاه آقا مجیدی

خاطر شد و بستوه آمد و در شوال ۶۴۳ به دمشق رفت.

داوی -

مولانای بلخ در فراق شمس، چنان بیتاب و بیخود شده که پروای دیگران نداشت، چنانکه حالت بی اعتنایی وی به مریدان از وقت اقامت شمس در قونیه بیشتر گشت. مریدان چون این بدیدند پشیمان شدند و بعجز در آمدند که ماندنستیم که چون او رفت، حال تودرگرون شود.

نطاقه :

مولانا در آتش فراق میسوخت و بیجد در طلب شمس ایستاده بود، پسرش سلطان ولد را بر سالت بدمشق فرستاد و گفت:

انو نسر دوم -

این سیم برو در پای شمس بریز و بگوی که: ای آفتاب جهاناب! سایه بر ما بتاب و بیس ازین مارا در فراق میسند.

(صدای پای اسپ بتدریج دور میشود)

راوی -

بهاء ولد بفرموده پدر، بدمشق رفت و در راه، رنجها کشید و دشواری ها دید و در رکاب شمس، بیش از یکماه پیاده راه سپرد و درین راه، رازها بروی، آشکار شد و شمس را بقونیه باز آورد.

نطاقه -

مولانا از دیدار شمس، جانسی تازه گرفت و آرام شد و با وی حالها کرد و سما عبا نمود. مریدان نیز نخست بر در شمس بتوبه ایستادند و تحفه ها آوردند.

اما باز چیزی نگذشت که از در ستیز در آمدند و آتش کینه ها تیز تر شد، چنانکه یکباره بلامت و شبعت برخاستند و قصد جان وی کردند. عاقبت شمس ا لدین دلنگ، شد و به ولد گفت:

انو نسر اول -

دیلمی که مریدان عهد شکستند، این خندان خوا هم رفت که هرگز کسی از من آری نیابد و همه گردند. عاقبت شمس الدین مرده ویا گشته شده است.

بقیه در صفحه ۲۹ صفحه ۷

هنوز مولانا این سخن تمام نکرده بود که آتش در کتب و کتابخانه افتاد. مولانا پرسید:

انو نسر دوم -

این چه باشد. نطاق - شمس تبریزی گفت: انو نسر اول - تو نیز این ندانی...

درین اثنا، شمس، از جای خود برخاست و بر فاق مولانا در آمد و بیخود شد. و در پی وی رفت و ترک درس و وعظ گفت.

هر چند، این اخبار، همه حکایت

است از وقوع حادثه ای خارق العاده و آشفتنکی ناگهانی مولانا ی بلخ، ولی باید گفت برای مولوی در ایام ریاضت و چله نشینی، کشف هایش آمد که ویرا به شمس تبریزی راهنمایی کرد. چنانچه شمس خضر راه مولانا شد و مولانا، خود را پروانه وار، به شمع جانسوز عشق وی زد و خویشتن را سرا پا بسوخت، مولانا را مریدان فراوان بودند که او را شیخ و مقتدای خود میشمردند، اما مولوی چنان مفتون و مجذوب شمس بود و از همه کس و همه چیز روی بر تافت که پروای هیچکس نداشت.

نطاقه - تاجار حسودان همیشه گردن دواز تمکین مولانا، سخت برآشفتنند که بچه سبب شیخ ما بتنام ویشی بی نام و نشان اقتضاده و دیگران نمیردازد.

پس آرام آرام در حضور و غیاب شمس الدین سخنها برخواست و حسابا دست و شبت سرگویی آغاز شد و شب و روز انجمن مریدان بدین گفتگو ها گرم بود و بخون شمس، تشنه بودند. تا آنجا که شمس از مردم قونیه، رنجید و بنسئون مرغ

هنر اوژوند

د پښتون بزغ د مجلی درنوله ستونکو!

تردی عنوان لاندی غواړو چه د ژوند په ساحه کښی د هنر د پیداښت لهرنی ریښی او جوړی راوسپرو او بیا دبشریت د ژوندانه په بیلوبیلومر حلو کښی د هغو ټینگو مزو او اړیکو په باره کښی خبری و کړو کومی چه د ژوندانه دوا قعیت دغه دواړه عنا صر ئی یوله بل سره لری تر خوچه و کولی شو چه هنر دیوی اجتماعی پیښی په حیث وپیژنو او دانسا نانو په ژوندانه کښی د هغه له رول او اهمیت سره آشنا شو. اودا خبره ثابته کړو چه هنر د ژوند دواړه هنر مندانه تصویر دی .

ددی دپاره په کار دی چه مونږ تر ټولو لمړی د هغه علم له مبادیو سره پیژند گلوی حاصله کړو کوم چه د هنر ماهیت ټاکی اودهغه د تکامل دپاره قوانین اود ساتیر و ضح کوی چه په دی اساس باید مونږ تر ټولو لمړی د جمال پیژندنی دپوهنی ساحی ته داخل شو .
یعنی دهغه علم ساحی ته چه د ښکلا او حسن قوانین او ماهیت مطالع له کوی او دا اجتماعی ادراکاتو له جملی څخه یو ادراک دی چه دنورو اجتماعی علومو په ډله کښی راځی او له هغو سره په تیره بیاله فلسفی سره ټینگی اړیکی لری .
په دی مقا له کښی غواړو چه اول ددغه علم اصلی موضوع یعنی حسن او جمال سره پیژند گلوی حاصله کړو د کومی چه هنر ښکار ندوی او لټونکی او را سپرو نکی دی .
ښکلا یعنی څه ؟ دی پوښتنی ته ځواب ور کول دا ایجا بوی چه مونږ هغه نظریی او فرضی چه دبشریت د ژوندانه په مختلفو دو رو کښی دمختلفو العقایدو علما و او پوها نو له خوا قایمی شوی دی په لنډ ډول بیان کړو . تر میلاد دمخه په شپږمه پېړی کښی په لرغونی یونان کښی دهغه ځای دیلو بیلوښارو نو ترمنځ دسیاسی او اجتماعی افکارو د مبارزی په نتیجه کښی دنړی او کالینا تو په حقله بیللی بیللی فرضی منځ ته راغلی چه له هغی جملی څخه یوه هم د فیثا غور ټانو له خوا و ضح شوی فرضیه ده چه دهغوی د جمال پیژندنی فلسفی بنسټ ور با ندی بنا شوی دی دوی څر گند کړه چه

داشیا و ما هیت له اعدادو څخه منځ ته راغلی دی او ځکه خود جهان په ماهیت پوهیدل د هغو اعدادو په ماهیت پوهیدل دی کوم چه د جهان تنظیم ور پوری غوټه دی دوی په دی عقیده و وچه دا اعدادو هم آهنکی یو خارجی اساس دی چه د ژوندانه ټول حوادث ئی تابع دی او هغه تنظیموی . په دی ترڅ کی دموسیقی په باره کښی ددوی نظریات په زړه پوری اهمیت لری . دوی د لمړی ځل دپاره داسی نظر په څر گنده کړه چه گوندی دموز یکال تون خا صیت دغږ لرو نکو تارو نو په اوز د والی او لنډ والی پوری اړه لری . چه دهغوی دموسیقی د تیوری اساس هم په همدی نظریه ولاړ دی .
ددغو تعلیماتو په اساس د فیثا غور ټانو له خوا په دیا لیکتیک ډول ، د ښکلا په حقله نظریه هم وړا ندی شوه . تر میلاد تخوا په فیثا غور ټانو پسې دغه ډول نظریه د دیا لیکتیکي نظریو دموسس هر اقلیت (۴۷۰-۵۳۰) ق م له خوا وړا ندی شو دده دنظریی توپیر له فیثا غور ټانو سره داوو چه دهم آهنکی د تضادونو ترمنځ په جوړ بنسټ کښی نه بلله بلکه هغه ئی د تضادونو ترمنځ په مبارزه کښی لیدله . دده په نزد بنا یست د مادی جهان نسبتی خاصیت دی ده به ویل چه ډیره ښکللی بیز و تر انسان بدرنگه ده او تر ټولو کامل انسان دخدای په نسبت ډیرزو مثال لری . که څه هم هر اقلیت هم په دی عقیده دی چه ښکلا خار جی اساس لری مگر دغه اساس دا اعدادو په تناسب کښی نه وینی بلکه هغه داشیا و و په کیفیت کښی وینی او

عقیده لری چه ښکلا لکه داشیا و خا صیت دا نکشاف قابل ده د لته غواړو چه دیو نان تر ستر فیلسوف سقراط د مخه دیو بل پوه نظر یات او فلسفی عقاید هم په لنډ شان څر گند کړو دا عالم دیمو کریت (۳۷۰ - ۴۶۰ ق م) دی دیمو کریت هم د ښکلا دپاره په بیرونی اساس قایل دی او ښکلا داشیا و په نظم او ترتیب اودا اجزا و ترمنځ په تناسب کښی وینی دده په نزد موسیقی له کشر و هنرو نو څخه ده اود موسیقی پیدا یښت دا احتیاج له مخی نه بولی بلکه د شکوه او و جلال دانکشاف په نتیجه کښی ئی منځ ته راغلی بولی دلته دا مفکوره منځ ته راځی چه گویا دیمو کریت هنر یوه اجتماعی حادثه بولی او تخیل او الهام د هنری تخلیق اساسی شرط او عامل گڼی .
اوس و گورو چه سقراط (۳۹۹-۴۶۹ ق م) د ښکلا په باره کښی څه وائی . سقراط دیو نان ستر فیلسوف پخپله جهان بینی کښی ایدایا لست دی اودده فلسفه تر ډیره حده پراخلاقی موازینو او نظریاتو بانندی بنا ده اود ښکلا په باره کښی دده نظریی هم له همدی ځایه منبج اخلی . د سقراط په نزد دانسان دمقبولیت دپاره معیار په ښو کارو نو بانندی د هغه دپوهیدلو او عمل کولو په اندازه کښی ټاکی یعنی دی تر کومی اندازی پوری د حسن او ښیکښی اټکل او سوچ کولی شی . له دی څخه داسی معلومیږی چه د سقراط په نزد وجدان ، اخلاق او حسن یوله بله سره اړخ لکوی . له بلی خوا لکه پاته برخه په ۳۶ مخکښی

آریانا

بناغلی مایل هروی

شماره دو م سال بیست ونهم مجله آریانا را به مدیریت مسئول بناغلی مایل هروی با چهره مقبول و پشتی زیبا ، تازه از طبع برآمد . پشتی سه رنگ مجله ، نقاشی است از مرزا سکندر نقاش هروی و دران یک جهان لذت و کیفیت موسم شاداب بهار نهفته است .

مجله آریانا ، بحیث نشریه انجمن تاریخ و ادب افغانستان اکادمی ، از بدو تأسیس تا کنون وقف نشر و اشاعت مطالب تاریخی و کلتوری کشور بوده است و طوریکه از لای کلکسیو نهی آن برمیآید این وظیفه را به نیکویی انجام داده است .

این مجله یک نشریه اختصاصی بوده ، هما نظوریکه خوانندگان آنرا عده محدودی تشکیل میدهند ، بهمان ترتیب نویسندهگان آن هم انتخابی و محدود میباشد . چه متن این نشریه باید شامل آن موضوعات تاریخی افغانستان باشد ، که غالباً موضوع تازه و بکری را ارائه کند .

این امر از یکسو ایجاب تحقیق و تتبع کافی را در زمینه ایجاب میکند و از سوی دیگر دسترسی به زبانهای کهن این سامان و فهم موضوعات باستانی مستلزم آن است . چه حین تحقیق اگر موضوعی به کدام متن زبانهای قدیم و یا کتیبه های کهن و یاسایر مواد کشف شده باستانی ارتباط میگردد ، باید محقق در حل آن پرداخته بتواند . مسلماً تعداد اینگونه محققان نه تنها در افغانستان بلکه در اکثر ممالک جهان ، انگشت شمار میباشد . ولی اینگونه محققان نهایت درجه قابل اعتماد بوده ، مرجع محققان و دانشجو یان اند .

گزارف گویی نخواهد بود اگر گفته آید که مجله آریانا از آغاز نشر تا کنون غالباً از همکاری اینچنین اشخاص بهره مند بوده است و بالنتیجه وظیفه محوله خود را به درستی انجام داده است .

مجله آریانا در راه اكمال وظیفه خود ، با آنکه ۲۸ سال را سپری کرده است ، هنوز گامهای نخستین را برداشته است ، چه از یکطرف یافته شده های تاریخی و باستانی ، هرروز موضوع تازه ای را در تاریخ کشور میافزاید . و از طرف دیگر شرایط عصر و زمان مطالعه

تاریخ را به اشکال نوتر و تازه تر ایجاب میکند . مثلاً اگر تاریخ یک دوره را قبلاً به شکل تاریخ محاربه و جنگ می نوشتند ، مدتی بعد به شکل وسیع تر و مشروح تر تمام مسایل اجتماعی ، اقتصادی و سیاسی یک دوره را در نوشتن تاریخ آن در مدنظر باید گرفت ، و یا ممکن اوضاع اجتماعی ، اقتصادی و سیاسی یک دوره به شکل تحلیلی آن تحریر یابد که در هر حال ، موضوعات و مسایل تاریخی بقسم تازه تر عرض وجود میکند و بناء این مجله در نشر مسایل مذکور مطابق به ایجاب وظیفه بیش از پیش می پردازد .

بهر حال نویسندگان آریانا کاربرد دشواری را انجام میدهند ، تا مسایل تاریخی این سر زمین باستانی را توضیح و تحلیل نمایند . و مجله آریانا نتیجه این زحمات را به علاقمندان باز میگوید .

مدیران و کارکنان مجله آریانا وظیفه و مسئولیت سنگین تری را بعهده دارند ، چه هم آهنگ ساختن موضوعات مطابق به هدف نشراتی مجله و انجمن تاریخ ، تصحیح و تدوین موضوعات ، صحافت و احیای رنگ آمیزی و انتخاب جهات هنری از وظایف مدیر و کارکنان مجله است . مدیران این مجله وزین در طول سالهای نشراتی این عهده را به نحویکه امکان داشت ، انجام دادند . فعلاً مسئولیت نشر آن به بناغلی رضا مایل هروی سپرده شده است . باطمینانیکه به پشت کار و عمق نظر بناغلی مایل داریم ، یقیناً در نشر مجله آریانا ، کار پر ثمری را انجام خواهد داد .

ما ، در حالیکه موفقیت روز افزون بناغلی مایل هروی را از بارگاه ایزدی نیاز میکنیم ، امیدواریم مجله وزین آریانا بیش از پیش در راه انکشاف و تحول گامهای وسیع و موثری بردارد .

تبصره از (ک، آ)

خنده هم شعر است!

تعلق خنده با موسیقی و شعر

در تعریف شعر ، زیاد گفته شده است که شعر ، یا سخن موزون ، آنست که از دل بر میخیزد و بر دل مینشیند که این عا میانه ترین تعریف شعر است . ولی خنده هم مانند شعر ، اثر فوق العاده ای در روحیه و مغز انسان ها دارد .

اگر بدیده تحقیق و تدقیق از لحاظ فنون زبانیگریسته شود ، شعر ، هنر گویا و خموشیست که از آغاز پیدایش با او یکجا وجود آمده و انسان روحاً به آن احتیاج دارد . فرقی که انواع خنده با انواع شعر دارد ، اینست که خنده گرچه مانند شعر معانی لفظی و وجودی ندارد ، (یعنی از ترکیب حروف کلمات و جملات ثابت و جود خارجی در او نیست) ولی باز هم در خصوصیت و اثر آنی ، دارای مفاهیم و معانی مشخص و واضحی است . خنده عبارت از فعل و افعال زشت و زیبایی است که در نوعیت ، خصوصیت ، زمان و مکان ، صوت و صدا و طرز ازا له و بروز مانند شعر انسان از دیدن و یا شنیدن آن ، احساس خوشی و یا تأثر و تنفر مینماید .

شعر بکمک ، لبها ، زبان و گلو یا نبشته روی کاغذ شنیده و خوانده میشود . ولی هیچ نوعی از خنده های صدا دار و بی صدا جز در موارد خاصیکه کمپوزیتور به آن خطوط و علامات خاص و مشخصی بحکم احتیاج فن موسیقی وضع کرده است ، بصورت واضح روی کاغذ نمی آید . خنده هایی که ناشی از سرور و خوشی ، مستی و غرور تمسخر و استهزا و استعجاب یا تصنعی و اقتضایی میباشد ، در اصل دارای صدا ، صوت و طنین و ارتقاع بوده و هم گاهی صامت و خموشانه صورت میگیرد که هر یک مانند شعر (مدح و هجو) در نوعیت کیفی و صوری خود ، در ذهن و مغز انسان ، اثر بارزی دارند .

لبخند (تبسم) خنده چشم و عضلات چهره و صورت که تنها از راه قوه دید ، محسوس است ،

زیر عنوان خنده های صامت می آیند و یا آنکه صدا و صوتی ندا رند ولی طرف با قدرت دید معانی و مفهوم آنرا استنباط میکند . خنده های قهقهه کوه تاه و دراز نمکین و بی مزه ، عاصی و وحشی که در تون و صوت خوش و ناخوش ، از هم تفاوت دارند ، مانند شعر دارای اوزان ، بحور و معانی جداگانه ایست که از برخورد با تارهای صوتی گوش اطرافیان خود را یا به خنده (عکس العمل) وا میدارد و یا اینکه تنفر و انزجار می آفریند .

(بقیه در صفحه ۳۱)

چهره‌هایی که جوانان باید بشناسند

ژان موره آ

«ژان موره آ» شاعر نامدار سمبولست و فرانسوی زبان است. «موره آ» که نام اصلیش «پادایا مانتو پولوس» است، در سال ۱۸۵۶، در یک خانوادۀ یونانی به جهان آمد. تحصیلاتش را در یونان انجام داد و در سال ۱۸۷۵ برای تکمیل درسهایش در رشته حقوق به پاریس رفت و بی آنکه دیگر به یونان بازگردد، بیست سال تمام در پاریس ماند. «موره آ» نخست وارد نهضت سمبولیزم شد و نام «سمبولیزم» را نیز او به این مکتب ادبی داد. همسخنگوی این مکتب بود و هم آثاری درین شیوه پدید آورد.

«موره آ» بعدها از سمبولیزم دور شد و نوعی ذوق کلاسیک پیدا کرد. در سالهای ۱۸۹۰ و ۱۸۹۱ که درخشانترین دوره سمبولیزم به شمار می‌رود، او به همراهی چند نفر از دوستانش مکتب نوینی را بنیاد نهاد که به «جریان «پلیارد» که در سده پانزدهم توسط «رنسار» و رفیقا نش تشکیل شده بود، شباهت داشت.

مؤسسان آن، مفتون ادبیات یونان-کهن بودند و برای نوشتن آثارشان از افسانه‌های یونان الهام میگرفتند.

دوران کمال شاعری «موره آ» سال ۱۸۹۹ بود که در آنسال مجموعه اشعاری را انتشار داد. موضوع این اشعار بیشتر تصویر طبیعت بود که گاهی احساس یا اندیشه‌ی با آن درمی آمیخت.

این اشعار هر چند از نظر قیافه صورت کلاسیک دارند، ولی احساساتی که در آنها دیده میشود، دارای جنبه‌ی روانیتیک شدید است با اینهمه شهرت و آوازه «موره آ» بیشتر به علت تألیف است که در تأسیس مکتب سمبولیزم داشته. او در سال ۱۹۱۰ درگذشت.

سالوا دور دوما داریاگا

«سالوادور دو مادر یا گار» در سال ۱۸۸۶ میلادی در اسپانیا به جهان آمد. این نویسنده بزرگ به سه زبان انگلیسی، فرانسوی و اسپانیایی آثار برجسته‌ی دارد. تحصیلات او در مدرسه دارالفنون فرانسه انجام یافت و به درجه انجیری نایل آمد. سپس در پوهنتون «آکسفورد» به استاد ادبیات اسپانیا نیایی پرداخت نگاه به کارهای سیاسی مختلفی چون سفارت و ریاست شعبه خلع سلاح (جامعه ملل) منصوب شد، در دولت جمهوری ریخواه اسپانیا به وزارت رسید. و پس از روی کار آمدن «فرانکو» مهاجرت اختیار کرد. «مادر یا گار» نماینده برجسته فرهنگ اسپانیا در خارج از آن کشور است. آثار وی گذشته از مقالات سیاسی و بین المللی، شامل دیوان شعر و روایتهای بسیار و نمایشنامه‌ها میباشند. افزون بر این، در مقالات تحقیقی و انتقادی که به زبانهای سه گانه قبل از ذکر مینوشت، سبک نگارش دقیق و استنادانه و ذهن نکته سنجی از خودش نشان میدهد. آثار پایان عمر او بیشتر در زمینه تاریخ و زندگی بزرگان جهان است.

ژولیو کوری

«ایرن ژولیو کوری» دختر «ماری کوری» است که خود از دانشمندان به نام فرانسه بشمار میرفت «ایرن کوری» در آغاز جنگ جهانی اول در پوهنخ علوم پاریس نامنویسی میکرد. در همان هنگام درسرویس رادیوگرافی عسکری که زیر نظر مادرش اداره میشد، به تحقیقات علمی پرداخت. در پایان جنگ به سمت معاونت مادرش انتخاب گردید. در سال ۱۹۲۰ به دریافت درجه لیسانس در رشته علوم نایل گشت. در همین سال با دانشمند جوانی آشنا گشت و هر دو وارد انستیتوت رادیوم شدند. شش سال بعد باهم ازدواج

کردند و با کوشش خستگی ناپذیری به بررسیهای علمی پرداختند. سرانجام به اختراع رادیواکتیویته مصنوعی (بمب هیدروژنی) و در نتیجه به دریافت جایزه «نوبل» توفیق یافتند.

«ایرن کوری» در سال ۱۹۳۶ که شوهرش به استادی کلژ دو فرانس منصوب گردید، به تنهایی کاوشهای علمی خودش را ادامه داد. از آن پس زمانی ریاست کنفرانسهای علمی پوهنتون پاریس و زمانی مدیریت آزمونهای دانشگاه رادیوم را به عهده داشت.

«ایرن» در سال ۱۹۳۹ به دریافت نشان «لژیون دونور» موفق گردید. در سال ۱۹۴۶ در کابینه «لیون بلوم» به سمت معاونت وزارت تحقیقات علمی منصوب گردید. او گذشته از اشتغالاتی که نام بردیم، در پنججاه و چار مجله علمی نیز مقاله مینوشت.

«ایرن ژولیو کوری» در سال ۱۹۵۶ در اثر تشعشعات اتمی آزمایشگاه درگذشت. در آن هنگام پنججاه و نه ساله بود.

خوب است بدانید که:

فرقدان یا فرقدین

(به فتح ف و ق): از کواکب ثابت و دو ستاره روشن است بر سینه «دب اصغر».

لیلی:

قهرمان یکی از داستانهای عرب است. «لیلی» دختر بیست از قبیله «بنی عامر» که از کودکی مورد علاقه و عشق «مجنون» (قیس) از قبیله خود واقع میشود و خود نیز به او دل میبندد. اما «لیلی» به فرمان پدرش از «مجنون» جدا شده و پس از مدتی به ازدواج «ابن السلام» درمیآید. لیکن «لیلی» تن به شوهر نمیدهد و سرانجام به ناکامی جان میدهد. داستان این عشق به دست شاعران زیادی به نظم درآمده که معروفترین آنها مثنوی «لیلی و مجنون» «نظامی گنجوی» است. و «حافظ» گوید:

شبی مجنون به لیلی گفت: کای محبوب بیهمتا!
ترا عاشق شود پیدا، ولی مجنون نخواهد شد.

نوشته

و

تنظیم

از:

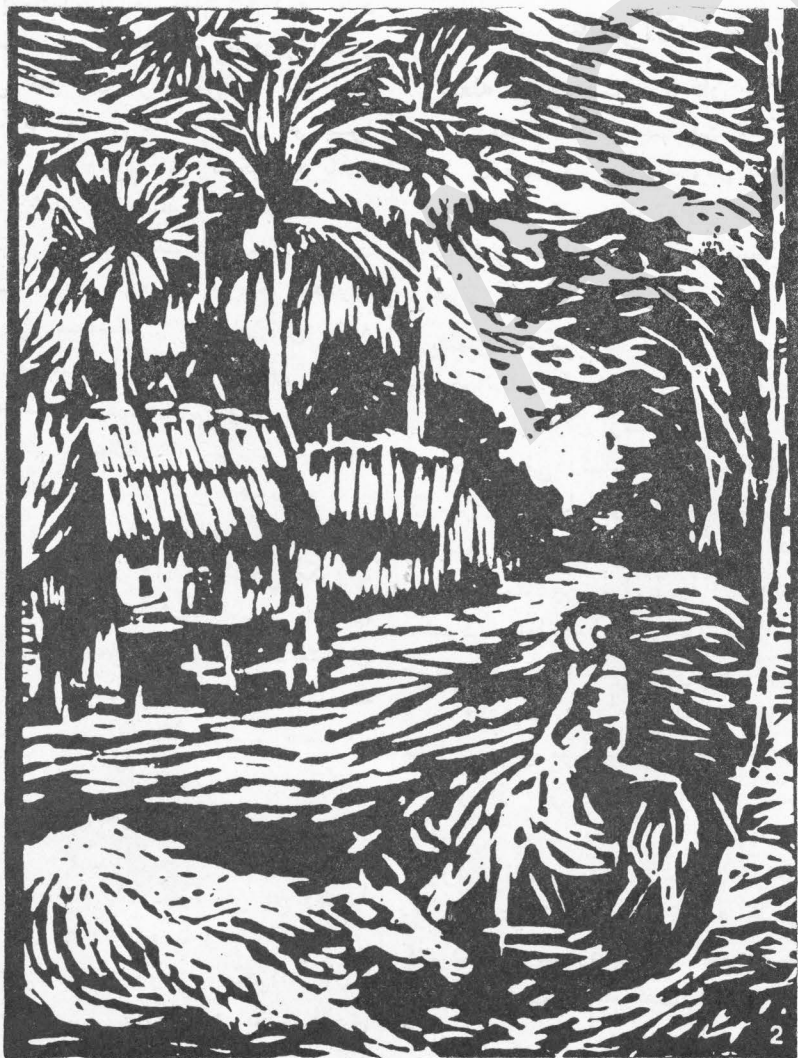
«وز»

دو چهره جوان رادیویی ما

((شمار ده)) از خوانندگان محبوب سینمای هند است. او اگر چه شهرت «لنا منگیشکر»، «آشه پوسلی» و مانند اینا ندارد، با اینهمه آوازش در میان مردم هند علاقمندان بسیاری را جلب کرده است. ((شمار ده)) هم سیقی کلاسیک هند و موسیقی لایت ارو پای را دوست دارد. ولی دلبستگی بیشتر او به «غزل» است.

این پارچه زیبا کار «انگ چری» هنرمند کمبودی است که در نمایشگاه هنرهای گرافیک که در «کراکو» برگزار گشته بود، به نمایش گذاشته شد.

((محمد عزیزالمیار)) لیسانسه ژورنالیسم پوهنځی ادبیات پوهنتون کابل، مدتی را در رادیو افغانستان به کار پرداخته است. سپس به آلمان غربی رفته و تحصیلات عالیترش را در آن کشور انجام داده.

((عالمیار)) دربارهٔ موفقیت رادیو در کشوری چون افغانستان، گفت: در کشوری که اکثریت مردم آن بیسواد اند، نقش رادیو بسیار ارزشمند میشود. و یک رادیوی خوب درین کشورها، باید بیشتر بر جنبه های تربیه ای و روشنگرانه فشار بیاورد.

پرسیدم: - به نظر شما میان محتویات و سایلگون ناگون مفاهمه گروهي فرقی وجود دارد؟

جواب داد: - باید وجود داشته باشد. زیرا وسایل چاپی بیشتر برای مردمیست که سواد دارند. در سطح بلندتر فکری میباشند. حال آنکه رادیو با افرادی میتواند سروکار داشته باشد، که دارای سطح پایین فکری هم باشند.

پرسیدم: - به نظر شما فرقی بین ژورنالیست و یک دانشمند چیست؟

جواب داد: - دانشمند در رشته خاصی به کار تحقیق میپردازد. ولی ژورنالیست دانشش را مضمون دارد و ناگزیر است در تمام رشته ها چیزهایی بداند. گذشته از این ژورنالیست، غالباً افکار و نظرات دانشمندان را منعکس میسازد.

حسین ((فایق)) معتقد است که جنبه های علمی ژورنالیسم - پهلوی های هنری آن میچربد. او در بارهٔ وضع ژورنالیسم در افغانستان میگوید:

همانطور که در زمینه های دیگر انکشافات کاملی در کشور ما پدید نیامده است، در سطح ژورنالیسم نیز رشد لازم دیده میشود.

و قتی از ((فایق)) پرسیدم که نظر شما دربارهٔ رادیو افغانستان چیست؟ جواب داد:

- رادیو افغانستان بیشتر جنبهٔ معلوماتی و تنویری دارد. در حالیکه رادیو در کشورهای اروپای غربی زیادتر رنگ تفریحی را داراست.

جواب داد: - باید وجود داشته باشد. زیرا وسایل چاپی بیشتر برای مردمیست که سواد دارند. در سطح بلندتر فکری میباشند. حال آنکه رادیو با افرادی میتواند سروکار داشته باشد، که دارای سطح پایین فکری هم باشند.

پرسیدم: - اگر در افغانستان تلویزیون بیاورد، رادیو صد مه خواهد دید؟

جواب داد: - اگر تلویزیون در کشور ما تعمیم یابد، همانطور که در کشورهای دیگر رادیو را صدمه زد، در افغانستان نیز رادیو را آسیب خواهد رسانید.

پرسیدم: - اگر در افغانستان تلویزیون بیاورد، رادیو صد مه خواهد دید؟

جواب داد: - اگر تلویزیون در کشور ما تعمیم یابد، همانطور که در کشورهای دیگر رادیو را صدمه زد، در افغانستان نیز رادیو را آسیب خواهد رسانید.

این مرض که سابقاً در اکثر ممالک مترقی بیماری شایع و کشنده ای بود، امروز بعلمت تطبیق و اکسین بعنوان و قایه، آنچنان و قایع آن کم شده که حتی بعضی اطبای جوان، يك واقعه آنرا نیز ندیده اند، بد نیست بدانید که در سال ۱۹۳۶ تلفات و مرگ و میر ديفتری در اسکا تلند ۳۹۶ نفر بود حال آنکه در سال ۱۹۶۰ کسی درین منطقه در اثر ديفتری نمرده است روی این امر برای اطبا و یا دکتوران طب واجب است که افراد را جهت تطبیق و یا تلقیح واکسین ديفتری ترغیب نمایند.

تداوی فوری این مرضی آنقدر ارزش حیاتی دارد که لازم است هر طبیب هنگام بر خورد با بیماریکه از درد گلو شکایت دارد. این مرضی را حین تشخیص تقریبی مد نظر داشته باشد.

عامل تولید کننده این بیماری با سیل ديفتری است که بیشتر در قسمت فوقانی دستگاه تنفسی جایگزین میشود و اکثر اوقات با گلودرد همراه است بیماری معمولاً بوسیله قطرات ترشعی آلوده، از بیماران یا حاملین به افراد سالم سرایت میکند مگر و بهادر محل عفونت موضعی جایگزین و پابرجا میماند اما زهری را که افزای می کنند داخل جریان خون شده و به عضله قلب و دستگاه عصبی آسیب میرساند. شدت مرگ و میر مرضی مربوط به قدرت مکر و مبیاشد. چون از این نقطه نظر مرضی را میتوان بشکل وخیم، متوسط و خفیف تقسیم نمود. اما شدت مرضی و علائم با لینی در هر سه شکل تاحدی بهم شبیه هستند. ولی در شکل اول و دوم علت مرگ داخل شدن زهر ترشعی مکر و مبیاشد در بین خون و در شکل سوم پندیدن حنجره تشکیل میدهد. ديفتری گاهی به ندرت چشم ها، دستگاه تناسلی و بعضاً جلد را نیز مصاب میسازد.

بروز این مرضی را که فوق العاده ساری است باید بمرکز صحی اطلاع داد دوره تقریبی (یا مدت گرفتن مکر و مبیاشد) متوسط ۲-۴ روز و میتواند ۲-۶ روز باشد. برای این بیماری قرنطین لازم نیست.

علائم بالینی :

لوزه ها و حفره دهان و حلق شایعترین محل عفونت ديفتری

زیر نظر دکتور سید هاشم «صبا»

دیفتری

است گاهی حنجره و قصبه الریه نیز مبتلا میشود، بدون اینکه در فضای دهان و حلق اثری از مرضی موجود باشد.

شروع بیماری تدریجی بوده و یکی دوزخ علایمی از قبیل احساس کسالت سردرد، تب خفیف و گلودرد به وجود می آید. گاهی گلو درد واضح نیست علامه عمده ای که درین مرضی فوق العاده ارزش تشخیصی دارد، غشای برجسته سفید خاکستری باندازه متفاوت حد و مشخص و محاط با یک منطقه التهابی میباشد. این غشا نسبتاً مستحکم

بوده و بسختی از جایش کنده میشود. ممکن است گردن بیمار متورم گردد و عقده های لمفاوی بزرگ و درد ناک شوند. در موارد دیکه معافیت نزد مرضی زیاد باشد امکان دارد که این غشا تشکیل نشود که درین موارد تشخیص ديفتری تنها بوسیله کشت مکر و مبیاشد همان ناحیه ممکن است و بس.

دیفتری قسمت قدامی بینی، همیشه خفیف است ولی چون توأم با افزایش بینی است، خیلی ساری میباشد علاوه بر علائم موضعی،

به سوالات طبی شما پاسخ میدهم

پیغله ج- حوع- ل- از خان آباد!
۱- از لطف شما بی نهایت تشکر.
۲- و اما در مورد سوال شما راجع به کوتاهی قد تداوی دوا بی و یا مشوره های طبی آن باید بعرض برسانم که :

بلندی قد مربوط به نشو و نمای استخوانهای طویل بدن از قبیل استخوانهای ران و ساق میباشد. که حد نهائی رشد این استخوانها از سن ۱۸ سالگی تا ۲۵ سالگی میباشد. یعنی بعد از سن ۲۵ سالگی کمتر بر طول آنها افزوده میشود. اما طول استخوانهای طویل در انسانها زیادتر بستگی به نژاد و ارثیت دارد، شاید در مورد شما هم این موضوع صدق کند.

تا قبل از سن ۱۷ یا ۱۸ سالگی ممکن است بعضی روشهای پرورش اندام بتواند رشد استخوانها را سریعتر نماید و در نتیجه قد را کشیده تر بسازد اما در مورد شما و دوست شما باید گفت که تا حال کدام دوا بی به این عنوان سراغ نداریم. گرچه در بعضی موارد نوعی از دوا در محل رشد استخوانها زرق می کنند که آنهم

گاهی قدرایش از حد انتظار بلند میکند اینرا هم باید بگویم که ۱۴۵ متر و ۱۵۰ متر خیلی هم کوتاه نیست بشرطیکه بنیه چاق نداشته باشید. به انتظار رهمکاری بیشترتان.

بناغلی م- ح از هرات

۱- لطف زیاد شما باعث تشویق ماست.

۲ چنانچه در اولین شماره بعرض خواننده گران گرامی رسا نیده شده بود ما حاضریم در صورت لزوم از نزدیک با کمک دوستان خود بخوانندگان گرامی این مجله که کدام مشکل طبی داشته باشند کمک نماییم. موقع تشریف آوری به کابل، می توانید از طریق مدیریت پستون بزغ با طبیب مجله در تماس شوید.

۳- و اما در مورد بیماری پسران عقیده ما اینست که باید اول فهمید که پسر شما تا چه اندازه بیماری پیشرفته و غیر قابل علاج دارد و بعداً مشوره داد که بکجا و کدام مرکز صحی مراجعه کنید. پسر روی این امر، ما کمک و رهنمایی صمیمانه خود را معطل به آمدن شما در مرکز می کنیم. در صفحه ۳۷

سرعت نبض سقوط فشار خون و ضعیف شدن صداهای قلب نیز در بیمار بوجود می آید که و خامت مرضی را میتوان از روی شدت این علامت درک نمود. عدم کفایه ناگهانی قلب که علت آن، تأثیر زهر ترشعی مکر و مبیاشد یگانه علت مهم مرگ و میر را تشکیل میدهد دستگاه عصبی نیز مبتلا میشود که در آن صورت مرضی دچار تکلیف هایی از قبیل فلج حنجره، تشوشات عصبی چشمها و حتی در بعضی و قایع نادر التهاب عصبی و فلج عضلات تنفسی میگردد. دیگر از عوارض عمده این بیماری، مبتلا شدن حنجره و تولید تنفس صدا دار و گاهی هم پنومونی میباشد.

که از نگاه تداوی خیلی مهم و قابل توجه میباشد.

تشخیص این بیماری زیاد تر از روی اعراض فوق الذکر و معاینات لابراتواری صورت میگردد، اما معافیت تعداد زیادی از افراد اجتماع در مقابل ديفتری باعث پیدایش اشکال خفیف عادی میگردد که از این رو لازم است هر مرضی که توأم با گلو درد میباشد، با این مرض تشخیص تفریقی شود.

تداوی :

بمجرد بر خورد با بیمار مبتلا به ديفتری او لتر باید به مقامات طب و قایوی وزارت صحیه و شعبات آن گزارش داده شود. بعداً مرضی را به شفاخانه، یا شعبه امراض ساری نقل داده و فوراً تحت تداوی قرار داده شود. البته در شفاخانه ها و سائل تشخیص موجود است اگر وسایل مذکور به دسترس نباشد بهتر است از همه اولترسیروم ضد ديفتری زرق شود که اینها از جمله تداوی های دوا بی و مربوط به طبیب معالج میباشد. اما از نگاه پیشگیری زیاد تر شیوع این بیماری در مراکز پر جمعیت از قبیل مکاتب و غیره قابل توجه میباشد.

او لتر از همه بیماران باید در زمان مناسب مصئون گردند. یعنی تطبیق واکسین حتمی و ضروری صورت گیرد. اگر علامتی از ديفتری در یک اجتماع متراکم مثلاً مکتب ها دیده شود باید هر روز تا دوره تفریح مرض از متعلمین که در تماس بیمار قرار داشته اند معاینات لابراتواری اجرا شود. تا از شیوع و پخش بیماری جلوگیری بعمل آید.

آثار کلاسیک ، بصورت عموم ، تکمیل شده نمی‌تواند

همیشه کوشیده‌ام که از راه ارائه هنر خود، مصدر
خدمتی گردم

مصاحبه کننده خان آقا سرور

بناغلی قیوم زاده

بناغلی قیوم زاده - بر هنرهای زیبای ریاست ثقافت و هنر اخیراً یک تعداد آثار هنری خود را در سالن نمایشات مرکز فرهنگی امریکا در معرض نمایش گذاشته بود که فوق العاده از طرف تماشاچیان داخلی و خارجی مورد استقبال قرار گرفت . ازینکه این نوع نمایشات کمتر سابقه ای در هنر افغانستان دارد، اینک مصاحبه‌ای با او ترتیب داده ایم که امیدواریم از نظر خوانندگان خالی از دلچسپی نباشد .

- بناغلی قیومزاده اولتر از همه لطفاً بگوئید که بکدام رشته هنری کار میکنید؟
- من بیشتر به رشته مجسمه سازی و حکاکی علاقه دارم .
- از چند سال باینطرف است که به این رشته کار میکنید ؟
- تقریباً از هشت سال باینطرف .
- چه عامل سبب تشویق شما شد که به هنر علاقه پیدا کردید ؟
- البته عوامل زیادی دارد و لی

عامل اساسی ، تنها عشق و علاقه من بود که مرا درین راه ، تهر یک زیاد نمود ، اگرچه درین راه با موانع زیادی هم برخوردادم ، ولی با تمایل ذوقی و پشتکار خویش ، همه این موانع را نادیده گرفته ، همیشه کوشیده‌ام که از راه ارائه هنر خود ، مصدر خدمتی بشوم .
- آیا آثار تکمیل شده شما ، به عقیده شما تکمیل است و نمیتواند چیزی در آن کم و یا زیاد نماید ؟

- این سوال شما جواب های مختلفی دارد ، بطور مثال در آثار کلاسیک من ، این عقیده کاملاً مطابقت ندارد ، بعلمت اینکه یک اثر من وقتیکه با شرایط زمان تکمیل میشود ، در پیش خودم تکمیل نیست ، من میتوانم که کار خود را بالای آن اثر ، بیشتر ادامه بدهم ولی میدانید که کمال آن به کجا می‌انجامد؟ طبعاً به ابدیت .. زیرا در آثار کلاسیک ، هنرمند ، بیشتر تحت تأثیر هدف طبیعی است که در مقابل خود می‌بیند ، بعضی نارسایی های از هنرمند در تجسم آن سر میزند که هنرمند با تخیلی که دارد ، نمیتواند به تکمیل آن قانع شود . پس بجرات گفته میتوانیم که آثار کلاسیک بصورت عموم تکمیل شده نمیتواند بعلمت اینکه سلسله آن ، ادامه دارد . ولی برعکس ، در آثار مدرن ، وقتیکه از کار خود ، قانع شدم ، پیش من تکمیل است و بیشتر نمیخواهم که در آن کم و زیاد بکنم .

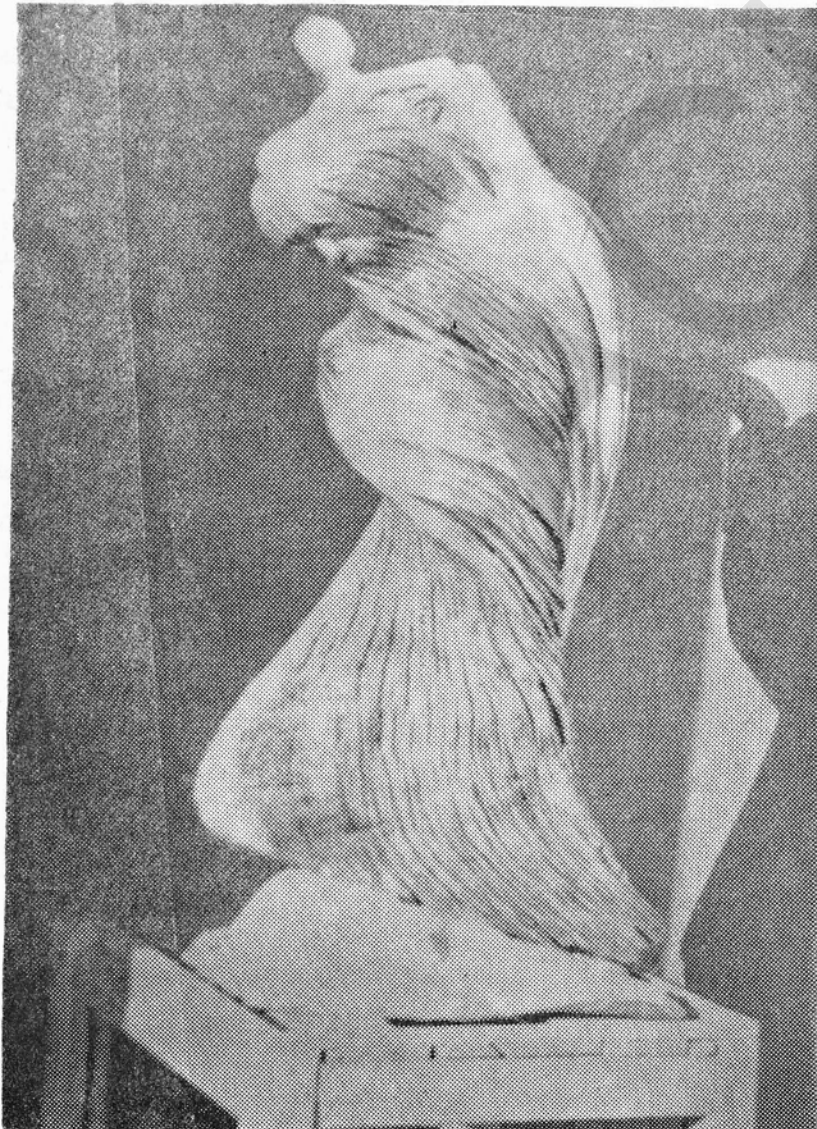
- غم انگیزترین اثری که تا امروز ساخته اید کدام است ؟

- این سوال شما خاطرۀ بسیاری بدی را بخاطر من زنده ساخت ...

قیوم زاده: من بسیار سعی کرده‌ام که از ترکیب چیز های عادی و بی ارزش (یک اثر هنری پدید بیآورم ..

غم انگیزترین اثر من (مجسمه تسلیم) - آیا فکر میکنید که هنر شما در است که مرگ دختر جوان مرا افغانستان ، طر فدار زیاد داشته در کانون قلبم زنده میسازد ، بعلمت باشد ؟
اینکه او در برابر مرگ ، تسلیم - چرانی .. هنرمند زاینده ذوق شد و من در مقابل کشمکش های محیط خود من است که از مردم خود قضا و قدر .
(بقیه در صفحه ۳۱)

مجسمه تسلیم که از شهرکار های هنری قیوم زاده حساب میشود ، از چوب خیلی عادی ساخته شده است .

پښتون پوښتون
Abdul Hamid Dopalzay

از هر چه دیده ایم

نخستین ترجمه قرآن کریم بزبانهای اروپایی

اولین ترجمه از قرآن کریم بزبان لاتینی توسط دو تن از مستشرقان (هرمان المانی و رابرت را تینیسی انکلیسی) در سال ۱۱۴۳ مسیحی صورت گرفت و ترجمه مذکور در سال ۱۵۴۳ در باسل طبع رسید و بعد از آن ترجمه قرآن کریم به سایر زبانهای اروپایی شروع شد.

لبخند

تاوان و حق المشاوره

قصابی وارد دارالو کاله یکی از وکلای مدافع شد و پرسید: «آنگاه که کسی سبب شود که کس دیگری متضرر گردد، آیا صاحب سکه باید از عهده جبران خسارت برآید یا نه؟»

وکیل پاسخ داد:

«بلی، باید خسارت را جبران کند!»

قصاب فوراً گفت:

«پس در این صورت لطفاً ۳۰- افغانی بمن بدهید برای اینکه سکه شما امروز یک تکه گوشت که قیمت آن ۳۰- افغانی بود، از دکان من ربود و گریخت! وکیل درحالی که ۳۰- افغانی پول از جیب کشیده به قصاب میداد، گفت:

«بفرما بید این تاوان گوشت شماست، شما هم مبلغ دو صد افغانی حق المشاوره مرا بپردازید!»

نقشه

زن و شوهری برای سیاحت به یکی از ممالک رفته بودند، در فاصله بین دوشهر، شوهر که از راندن موتر بکلی خسته و مانده شده بود، نقشه را به خانم داد و گفت:

درباره عدد پای

بطوریکه میدانیم «پای» یک حرف یونانی و نمایشگر نسبت قطر دایره به محیط آنست قیمت این حرف فراموشی را برای سهولت کار سنجش ۳۱۴ می نویسد و یا اگر بخواهند دقیق تر محاسبه کنند، ۲۲ رابر ۷ تقسیم میکنند و بعد به عملیات حسابی می پردازند، اما از آغاز پیدایش علم هندسه تا امروز هنوز قیمت حقیقی آن تعیین نشده و هر یک از ریاضی دانهای یونان و مصر قدیم و اعراب و ریاضی دانهای اخیر اروپا قیمت جداگانه ای برای آن تعیین نموده اند که در اینجا بدون ذکر نام ریاضی دانها چندتا از قیمت های تعیین شده را می نویسیم: (۳۱۴) (۳۱۶۲) (۳۱۴۱۶) (۳۱۴۲۸) (۳۱۴۱۵۹) (۳۱۴۲) «۳»

آرزوی یک پیر

دو سال قبل خبرنگاران جراید از شیرین بابا کاسانوف پیر مرد قفقازی که فعلاً ۱۵۴ سال دارد پرسیدند: «بزرگترین آرزوی شما چیست؟»

او جواب داد: «دلم میخواهد از شیر علی مسلم اوف، همشهری خودم که در ماه می گذشته ۱۶۴ ساله شد بپیرتر شوم!»

دانستنی های تاریخی

ابو جعفر احمد بن محمد بن خلف بن الیث بن فرقد بن سلیم بن ماهان از پادشاهان سیستان که نسبش از ماهان بابا با یعقوب لیث شهر یار بزرگ صفاری بهم می پیوندد و روز دوشنبه ۲۶ شعبان ۲۹۳ متولد شده و روز چهارشنبه ۱۷ محرم ۳۱۱ پادشاهی سیستان رسیده و شب سه شنبه دوم ربیع الاول ۳۵۲ بقتل رسیده است، پادشاهی دانشمند و شجاع و دادگر بود و مؤرخین نوشته اند که وی

«و امیر با جعفر مردی بود بیدار و سخنی و عالم در جهان از هر علمی بهره ای داشت و مردمان جهان اندر روزگار او آرام گرفتند و هیچ مهتری به شجاعت او نبوده اندرین روزگار- ها و ساعات و اوقات بخش کرده بود زمانی به نماز خواندن، زمانی نشاط و خوردن، زمانی کار پادشاهی باز- نگریدن، زمانی به آسایش و خلوت آرامیدن و ذکر او بزرگ شد در جهان نزدیک مهتران عالم.»

ماده تاریخ

ماده تاریخ، کلمه یا عبارتی است که از ترکیب چند حرف که مجموع اعداد آنها (به حساب ابجد) معادل تاریخ یک واقعه باشد، بدست می آید و این عمل را شاعران بیشتر بدان سبب انجام میدادند که سال وقوع واقعه مورد نظر، به آسانی در حافظه باقی بماند، ولی اصل هنر نامی شاعر در آن بود که کلمه یا عبارتی را پیدا میکرد که از جهتی با خود واقعه مناسبت داشت و این هنر تا امروز هم بین شاعران که به شیوه ادبیات کهن، علاقه ای دارند، رایج است.

اما بعضی ماده تاریخ ها هم در تاریخ ادبیات ماموجود است که به نثر ساخته شده و از آن جمله ماده تاریخ وفات صفی الدین محمد پسر عارف بزرگ کشور ما (مولانا جامی) است که در سال ۸۸۰ متولد شده بود و یکسال بعد وفات یافت و امیر علی شیر نوایی این چند کلمه را که هم تسلیت و هم ماده تاریخ است برای آن عارف بزرگ فرستاد: «بقای حیات شما بادا»

که عدد آن به حساب ابجد ۸۸۱ میشود.

تصحیح ضروری

در شماره گذشته در مضمون (گاو نحو نمیداند) کلمه حالك سهو آور چند جا به مالك تبدیل شده لطفاً تصحیح فرمایید.

تاوان اسیر

داکتر امراض عقلی و عصبی از یک دیوانه که به دارالمجانین آورده شده بود، پرسید:

«ترا برای چه به اینجا آورده اند؟»

«اینکه واضح است، من عقیده داشتم که همه مردم دیوانه اند و آنها معتقد بودند که من دیوانه می باشم، چون اکثریت با آنها بود، مرا به اینجا آوردند.»

دوگوسپند بر سینه برگ... ولی نه این طور نیست، آنها بروی یک دشت وسیع راه میروند....

آیین دوستی

منه در تنگنای مد خلی پای
نمکدانرا منه انکشت برحرف
ران القرض مقرض ا نمحبه
ساز از وامداریشان، گرانبها
تو بر کردن نیاید بارت از وام
ولیکن دوست از دشمن جداکن
دلش روشن بنور آ شنایی
کند کارتو چون گردی زیانکار
کند زاب نصیحت آتشت بست
بکوی نیکنمای ر هبیر تو
اسیر حلقه فترک تو شو
(جامی)

به احسان بر احبا، دست بگشای
نمکرا چون کنی در خورد خود صرف
مده شان قرض و مستان نیم حبه
بخشش باش از ایشان بار بردار
چنان زنیک در بخششگری گام
برای دوستان جانرا فلداکن
که باشد دوست آن یار خدایی
کشد بارتو چون باشی گرانبهار
بناخوش کارها گیرد خوش دست
بکار نیک گردد یا ور تو
چنین یاری چویابی، خاک او شو

اصطلاحات محلی

اصطلاحات و تعبیرات ذیل ، گذشته از اینکه بامختصر تغییر ی درالسنه و افسواه مردم جاریست ، در متون ادبی (نظم و نثر) نیز بکثرت دیده میشود و از استعمال همه آنها (کاری که بیپرده و بدو ن نتیجه باشد) اراده میشود .

آب باغربال پیمودن آب بریسمان بستن، خشت بر آب زدن ، نقش بر آب زدن ، باد در قفس کردن، باد به چنبر بستن، آب در هاون سودن، مهتاب بکن پیمودن، مهتاب رابه دو انگشت پنهان کردن، آهن سرد کوفتن ، باد پیمودن، سودای خام پختن ، کره بباد زدن .

رازنگهداری

دوست عزیزم ، می توانی رازی را که برایت میگویم ، حفظ کنی و به کسی نگویی ؟

البته ، هرچه میخواهی بگو و مطمئن باش که من آنرا مثل اینکه نشنیده باشم ، تلقی خو اهم کرد.

یکصد افغانی بقرض میخواهم!
مطمئن باش دوست عزیز ، من این رازت را بهیچوجه نشنیده ام!

لطیفه ادبی

مقرب مستوی از جمله صنایع بدیعه است و آن عبارتست از اینکه بیت یا عبارتی گفته شود که چون بطور معکوس (سرچپه) خوانده شود، باز همان بیت یا عبارت حاصل گردد.

میگویند در یکی از محافل ادبی، یکنفر از حضار گفت:

کلامی یافته ام که مقلوب مستوی است و آن اینست :

«مرادی دارم»

یکی دیگر از حاضران محفل فوراً در پاسخ او گفت :

«براید یارب» .

ازادبیات دیگران

نوهم خواهی خندید

ای دخترک زیبا، چرا گریه میکنی ؟
ای آبی چشم طلایی گیسو، تو هنوز کوچکی .
بچه های همبازیت ترا زده اند!
ای دخترک زیبا ، چرا گریه میکنی ؟
گریه مکن .

روزگار، پستی و بلندی فراوان دارد .
خوب و بد با هم بسز رگ میشوند .

نوبت توهم خواهد رسید .
تو نیز قلبهای بسیار کسانرا زیر بالکد مال خواهی کرد .
تو خواهی خندید .
و آنها خواهند گریست !

«سیلواکا بود بگیان شاعره رمنی»

سخنی درباره هنر

هنرمند ، دوشخصیت دارد:
از یکطرف زندگی میکند و از طرف دیگر، مانند یک شخص بیگانه به زندگی خودمی نگردد، برای همین است که به او میگوئیم : هنرمند !
و به همین جهت است که خود من حتی از رنجها هم لذت برده ام ، اگر انسان قادر باشد که بانظر یک شخص بیگانه ، به همه وقایع زندگی ، نگاه کند، همین روش زندگی را برای او، نشاط انگیز ولذت آور میسازد !

بعقیده من، هنرمند باید این شخصیت اضافی را داشته باشد.
«هنری میلر»

اندیشه های رنگارنگ

* شکست خویش خواهد آبینگیه
گرش درسر فتد سنگ آزمایی
«امیلرازی»

* خلق را تقلید شان بر باد داد
ای دوصد لغت بر این تقلید باد
«مولانای بلخی»

* دانا بچشم نادان حقیر تر از آن
باشد که نادان بچشم دانا.

«هرزبان نامه»

و شنیدیم و خوانده ایم

تنگه اژدها

تبصره هنری از چراغ

یا استریپ تیر در برابر قاتل

این فیلم را در کابل ننداری تماشا کردم، البته انگیزه رفتن به سینما هم تمجید بلند بالای یکی از دوستان از قلم تنگه اژدها بود، یک دلیل دیگر هم وجود داشت و آن، حسن نظر و علاقه ای بود که من به سیامک یا سمی داشتم. (البته هنوز هم دارم)

بهمه حال، فیلم تنگه اژدها در شمار همان دسته فلمهایی میرود که بعد از اصلاح اراضی در ایران، هنرمندان کم و بیش به ساختن آن اقدام کردند، منتها این آثار روی هم رفته یک عیب کلی دارند و آن اینکه اصل موضوع انتخاب شده برای سناریو در جریان حرکت داستان از توجه بازماند و کارگردان و سناریو نویس بدنبال فروعات میروند. در این فروعات که جز مشتکی صحنه های اجباری و غالباً بی ربط، چیز دیگری نیست بر اصل می چربد و حرکت اساسی داستان را تغییر میدهد، همان است که تماشاچی که منتظر موضوع جدی و بسیار مورد علاقه خود است، ناگهان در پیچ و خم حوادث عجیب و غریب و پر از ماجرا، گیر می ماند و اصل قضیه را فراموش میکند.

لا پرویر نویسنده و فیلسوف عهد کلاسیسم فرانسه در چنین مواردی گفته ای دارد بسیار بجای که «هنرمند که پرابلم بسیا ر جدی جامعه خود را بنا بر یک ضرورت و جدانی، در یک اثر هنری مطرح میکند، ولی بعد از دنبال کردن آن میترسد، گناهی را مرتکب میشود که نا بخشودنی است.»

و در فیلم تنگه اژدها نیز چنین یک حرکتی صورت گرفته است. پرابلم عمده، یعنی (خان و میکند.

انتخاب فروزان (ستاره سکسی) در نقش دختر انتقامجو، نا بجا ست

درخشانترین بخش فلم عبارت از يك صحنه كو تاه اما پر قدرت شش هفت دقیقه ای است كه با ید اعتراف كرد بخاطر آن ار زش دارد انسان فلم را تماشا كند. این صحنه عبارت از لحظه ای است كه برا در خان پدر و پسری را بخاطر اینکه حاضر نیستند زمین آ بایی شانرا به او بفرو شند، بیر حمانه میکشند.

سایر اپیزودها، چه از لحاظ هنری و هم از لحاظ پسر و رش موضوع، به اصطلاح چنگی بدل نمیزند.

انتخاب فروزان (ستاره سکسی) كه حتی يك لحظه هم تحمل ندارد با لباس چلو دور بین ظاهر شود، در نقش دختر انتقام جو، نابجاست و از همین لحاظ هم او ناکام ترین پرسناژ فلم شمرده میشود، داد و فریادها، حرکات بی معنی و نحوه بازی فروزان در این فلم طوریست كه بیشتر او را کاریكاتور میسازد تا يك دختر سرکش و ستیزه جوی صحرا.

البته فروزان به مراد خود یعنی برهنه شدن در برابر كامره میرسد، و آن، هنگامیست كه به فكر خودش، قاتل برادر و پدرش را دستگیر کرده و میخواهد به زندگی او خاتمه دهد و به این ترتیب، انتقام بکشد.

همان است كه قبل از قصاص قاتل، در برابر چشمهای او، لخت میشود و ضمن خواندن سرود عاشقانه ای، به استریپ تیز میپردازد. هیچ معلوم نیست منظور سیامک یا سمی از این حرکت چیست؟!

و چه حالت روحی قهرمان را از نظر منطق درام بیان میکند...

بعضی صحنه های فلم از محصولات هالیوود اقتباس شده است، مخصوصاً لحظه ایكه دختر را به چار میخ می کشند و زیر آفتاب سو زان را می کشند، تا از گرما و تشنگی، بمیرد...

رنگ آمیزی و انتخاب نا تودر در فلم بسیار عالی صورت گرفته است. رقصها، ترانه ها و لباس های محلی شایان ملاحظه و دیدنی می باشد.

آزادی

خونین‌ترین صحنه های جنگ گذشته بشیوه کاملاً مستند و مستندترین حوادث قرن ، بشیوه کاملاً هنری باینش سرایا بتکاری فلم آزادی را تشکیل میدهد

چریک های لهستان در شهر های مختلف زیر سلطه فاشیست ها ، فلم آزادی را گیرا و دلچسپ میسازد .

صحنه هایی که مربوط به هتلر و رفیق او و موسولینی است مخصوصاً ترسیم شبی که موسولینی را فرار میدهند ، آمیخته با یک طنز هنر مندانه نمایش داده میشود که انسان بی اختیار به یاد فلم بی همتای چا پلن (دیکتاتور کبیر) می افتد .

صحنه های فلم در ایتالیا ، رومانی ، یوگوسلاویا ، آلمان ، فرانسه ، پولیند و خود شوروی تهیه شده است .

هنر پیشگان انگلیسی ، اهریکایی ایتالیایی و سایر کشورها با سهم گرفتن خود در زنده ساختن داستان به فلم کیفیت بین المللی داده اند .

در فلم نخستین که عبارت از قوس آتشین است و حوادث آن مربوط به نبرد کورسک می باشد ، عظیم ترین جنگ تانک بر پرده سینما صورت می گیرد .

یوری او ژروف با کارگردانی این صحنه ، خود را در قطار بزرگترین کارگردانان چون «فورد» و «بندرچوک» (که قدرت سازمان دهی آنها در صحنه های فلم است) مشهور است ، قرار داد . از جمله فلم های خوب روسی که درین اواخر توسط سینما پارک و آریانا نمایش داده شد ، بعد از آن کاریتینا و جنگ و صلح ، این سو مین فلم شمرده میشود .

باید هر فلمی که از جنگ بین المللی دوم ساخته میشود ، خودش سرود پرطنینی بخاطر صلح باشد .

فلم آزادی روی یک چنین منظوری تهیه شده است . در فلم آزادی سعی بکار رفته تا تو مسفیر تاریخ بشکل مستند حفظ شود و بهمین لحاظ است که تفریق دادن صحنه های مستند از هنری ، کار مشکل است .

خاطره انگیز ترین قسمت های فلم عبارت از لحظاتیست که عملیات پارتیزان ها در کشورهای اسیر نشان داده میشود .

بیکار از جان گذشته جبهه مقاومت ملی فرانسه ، نبرد عظیم پارتیزان های یوگوسلاویا در کوه های صبرستان ، فعالیت پیگیر و دامنه دار

محصولات استودیوی موفلم است از لحاظ محتوی ژرف ، و انعکاس حقایق ، جای ممتازی را می گیرد .

هدف عمده از تهیه فلم آزادی (که دو بخش آن هنوز هم زیر کار است) همانا افزایش بیش از حد فلم های مختلف راجع به جنگ بود ، این فلمها درین اواخر بکلی شکل گمراه کننده را بخود گرفته بود ، بیشتر به جنگ گذشته چون حماسه قهرمانان و احوال نگاه میکردند و از جنگ آنچه را که نحوه کاستریریزم داشت ، نمایش میدادند ، صاحبان سینماها فراموش کرده بودند که جنگ ، تراژیدی عظیم ملت هاست ، ملیونها خانواده در سراسر جهان هنوز هم عذاب دارند .

فلم آزادی با نهایت دقت و مهارت ، زیر رهبری اسلانو ویچ فلم بردار عمومی تهیه شده است ، نقاشان فلم بطور کاملاً طبیعی ، آن سالهای فاجعه آمیز جنگ گذشته را از نو ایجاد کرده اند .

موسیقی فلم توسط آهنگساز یویو شین نوشته شده و به حوادث فلم ارتباط ناگسستنی دارد .

هنر پیشگان بارو حیة عالی و شور و شوق فراوان نقش های خود را بازی می کنند ، یوری او ژروف بعنوان یک کارگردان چیره دست و یک سناریو نویس ورزیده ، فلم را باجهایی بزرگی به معرض نمایش در می آورد .

در بین آثار متعدد سینمای شوروی که به جنگ جهانی دوم اختصاص دارد ، فلم های هیجان انگیز زیادی وجود دارد . اما در زمینه این فلمها ، حماسه سینمای (آزادی) که یکی از آخرین

در فلم آزادی ، سعی بکار رفته است تا تو مسفیر تاریخ به شکل مستند ، حفظ شود .

نوحط جو یبار

از: شیخ فرید الدین عطار

باد شمال میوزد ، جلوۀ نسترن نگر
وقت سحر ز عشق گل، بلبل نعره زن نگر

سبزه تازه روی را ، نوحط جو یبار بین
لاله سرخ روی را، سوخته دل چومن نگر

خیری سر فگنده را ، در غم عمر رفته بین
سنبل شاخ شاخ را ، مروحه چمن نگر

یا سمن لطیف را همچو عروس بکر بین
باد مشاطه فعل را ، جلوه ده سمن نگر

نر گس نیم مست را ، عاشق زرد روی بین
سوسن شیر خواره را، آمده در سخن نگر

لعبت شاخ ارغوان، طفل زبان گشاده بین
نا و ک چرخ دلستان ، غنچه بی دهن نگر

تا گل پا د شاه و ش ، تخت نهاد در چمن
لشکر یان باغ را خیمه نسترن نگر

هین که گذشت وقت گل، سوی چمن نگاه کن
روح نصیب صبح بین، ابر گلابزن نگر

جام الست

از: مولانا بلخی

عاشقان مستند و مادیوانه ایم
عارفان شمعند و مایر وانه ایم
چون نه ما را با خلائق الفتیست
خلق پندارند ما دیوانه ایم

ما ز عقل خویشتن بیگانه ایم
لاجرم دردی کش میخانه ایم
در ازل دادند چون جام الست
تا ابد ما مست آن پیمان ایم

ما ز اغیاران بکس فارغ شدیم
دا ئما با دوست دریک خانه ایم
ظا هر سستی ما را خود مبین
در شکست نفس خودمردانه ایم

کس نگردد و اقف اسرار ما
زانکه همچون گنج درویرانه ایم
«شمس تبریزی» چه دانی سر عشق
بسته فتراک آن جانان ایم

از: حواجه عبدا لله انصاری

پروانه دل

هر دم ز و جود خود ملا کم گیرد
سو دای وصال آن چها کم گیرد
پر وانه دل، چو شمع روی تو بدید
دیوانه شود ، که دو عالم گیرد

از دست میفکنم ...

گر آب دهی، نهال خود کاشته ای
ور پست کنی، بنا خود دافراشته ای
من بنده هما نم که تو پنداشته ای
از دست میفکنم، چو بر داشته ای

شربت عاشقی

در عشق تو از ملامت ، رنگی نیست
بابی خبران درین سخن، جنگی نیست
این شربت عاشقی همه مردان راست
نامردان را درین قدح، رنگی نیست

نامهربان

از استاد فقیه «قاری» ملک الشعرا

نقاش نقش روی تو آرام جان کشید
نازم که آرزوی من نا تو آن کشید
چون دید تاب موی میان تو نیستش
بیتاب شد مصور و دست از میان کشید
صورت پذیر صورت جان نیست ، العجب
نقاش صورت توندانم چسان کشید
قدری اگر وفا بنمایی، چه میشود ؟
بسیار دل جفا ی تونا مهر بان کشید
بیموده ای طیب چو ارنج میکشی ؟
کز دل گذشته کار من اکنون بجان کشید

لانه گلپوش

از: استاد فقیه «فکری سلجوقی»

با ز آهنک مخالف آمداندر گوش من
نقش این آهنک یکسر برد از سر هوش من
دور از بزم شما با شمشما را بهتر است
زانکه حزن انگیز باشد غنچه خاموش من
صحبت افسرده دل آرد همی افسردگی
دور از بزم شما بادا دل مدهوش من
عمر من بگذشت سرتاسر باندوه و فراق
رنج من شد با زدل ، دلگشت با روش من
مرغ دل در سینه غمیدیدم دارد اضطراب
در فراق آشیان ولانه گلپوش من
می نخوام با ده گلرنگ از مینای می
چون خم گر دون بجوش است از می پر جوش من
ای عزیز مهربان باری مرا فریاد رس
داغ غم بزدا ی از لوح دل مخدوش من
در غمت هر شب همی سوزد به بستر پیکرم
شاهد غم گرم دارد تا سحر آغوش من
خامه فکری ندارد دطاعت شرح فراق
طبع من باشد خجل از نامه مغشوش من

این خبر ...

از شاعر فقید «امنی»

خوش ادا یان! چند سردر کوی بیدام دهید؟
 دل بجان آمد ز بیهوشی، دادم دهید
 مشت خاشاک بیجولانگاه تان ایخوش قدان!
 یک قدم وارم ز جا بگرفته، بر بادم دهید
 حسرت نازک خرامانم زبا افکنده است
 سایه واری جا بیای سرو آزادم دهید
 عمرها در بیستون عا شقی، جان کنده ایم
 همرهان! تا کی سراغ کوی فرها دم دهید
 ناله مرغ قفس هم یک نفس بشنید نیست
 هم صفیران چمن! گوشه بفریادم دهید
 تشنه لب در حسرت آب دم تیغ کسی
 مرد «امنی» این خبر از بهر صیادم دهید

شعر نگفته

از: ناصر طهروری

هنوز و عشه عشقت، مرا بتن با قیست
 فشار دست تو بر پنجه های من با قیست
 هنوز شعله زند در دل آتش شوقت
 ز حسرت تو شدم آب و سوختن با قیست
 جنون عشق تو در سر، ولی بیای دلم
 هزار حلقه ازان زلف بر شکن با قیست
 هزار حرف دل انگیز و جانفزا گفتیم -
 - ولی، میان من و یار، یک سخن با قیست
 زبان چشم تو میگفت حرف دل، اما:
 - هنوز حرف محبت، دران دهن با قیست
 اگر چه بهر تو صد شعر آتشین گفتم -
 - چه شعرهای نگفته، بقلب من با قیست
 دریغ و درد - طهروری! که لاله سان، صد داغ:
 به دل، ز حسرت آن شوخ گلبدن با قیست

گل و بلبل

در شعر شاعران

بر گل روی تو چون بلبل مستم، و اله
 برخ لاله و نسرین، چه تمنا دارم
 (سعدی)

ای شاخ گل به صحبت بلبل سری بکش
 بسیار بر رضای دل باغبان مباحش
 (صائب)

ازان، چون بلبل بیدل، ز رنگ و بوی گل شادم
 که از گلزار در چشمم، رخ دلداری می آید
 (عراقی)

اگر میدید با هم اتحاد بلبل و گل را
 مصور میکشید از رنگ گل، تصویر بلبل را
 (غنی کشمیری)

بلبل از شاخ گل افتد بزمین از مستی
 گر سحر بوی خوشت جان گلزار آرند
 (فروغی بسطامی)

گل بباغ آمد و بشگفت و فرو ریخت ز شاخ
 بلبل دلشده رسوای جها نست هنوز
 (حسنت)

گل در نقاب غنچه و بلبل اسیر شوق
 با دصبا کجاست که این عقده واکند
 (یوسفزاده غمام)

شور بلبل میدهد یادم که مستی پیشه کن
 عکس گل در آب می گوید که می در شیشه کن
 (فایض ابهری)

شمه ای از گل روی توبه بلبل گفتم
 آن تنگ حوصله رسوای گلستا نم کرد
 (سخای هندی)

دل از بلبل رود ن، شیوه هر گل نمیباشد
 ز هر صاحب جمالی دلربایی بر نیاید
 (هادی)

پدرم چقدر شماره دو ست داشت اما افسوس ...

موسم: دیدن شما خاطرات گذشته ره د نظرم مجسم میکنه... خودت جوان شدی ... وجوان خوبی شدی دیدن تو يك اندازه اندوه مریه کا هاش میته ... اندوه مرگ پدرت ... اندوه فامیل خودم .

حمید: گذشته هاره فراموش کنین... **زیور:** بچیم باید کاکا میت همراهی ما زندگی کنه .

حمید: معلوم مدار . پس کجا میره... باید همراهی ما زندگی کنه .

موسم: نی باعث تکلیف شما نمیشم .

حمید: چه تکلیف ...؟ خواهش میکنم ...

زیور: بچیم کاکایت آرزوی بزرگی هم داره ... یگانه اولادش... **حمید:** اوه... فریچه ره میگین؟ برش گفتین که چه زندگی خوب و آرامی داره ...؟ اولادهاش ... **موسم:** همه چیزه خبر دارم... تنها آرزویم ایس که اوره ببینم **حمید:** مه فوراً شماره پیش او می برم .

زیور: نی بچیم ... خودت خبر داری که فریچه از زنده بودن و زندانی بودن پدر خود خبر نداره ... حالی هم کاکایت نمیخواهه ای رازه آشکار بسازه .

موسم: فهمیده شدن ای موضوع که مه پدر فریچه هستم و د زندان بودم شاید زندگی فامیلی او ره تلخ بسازه ... شاید شوهرش اوره بعد از بیچشم حقاقت نگاه کنه ...

حمید: پس میخو امین قسمی اوره ببینین که او شماره نشناسه. **موسم:** بلی ... همطور اس ... ای قسم خو بتراس .

حمید: بهر صورت ... شما تا وختی که فرصت دیدن دخترتان میسر شوه باید همراهی ما زندگی کنین .

موسم: مه میخوام هم یک کاری هم بر خود پیدا کنم .

حمید: پیدا کردن کار هم یک

اندازه و وقت لازم داره و شما باید فعلا همراهی ما باشین .

موسم: (صدای موترها هیاهوی جا ده و قدم های دو نفر)

حمید: چطور شما به ای فکر افتادین ؟

موسم: مه چاره ای جز ای ندارم ... بهترین راهی که میتانم دری آخر عمر دختر خوده سیرببینم همی اس .

حمید: عجیب اس ... یعنی شما با غبان او میشین ؟

موسم: چرا ؟ ... چه بستی داره ...؟

حمید: نی ... بد نیس کار کردن عیب نیس ولی شما ...

موسم: چرا ... مریه چه شده ...؟

حمید: به خانه دخترتان کار می-کنین ...؟

موسم: گفتم ای یگانه راهی اس که مه میتانم دختر خوده ببینم ... همی که گفتم شوهر دخترم اوتو خواهش کنه که یک باغبان برشان پیدا کنی ای فکر برم پیدا شد .

حمید: خو ... اما اکه یک دفعه نتانین بر احساسات خود غالب شوین و خوده معرفی کنین ...؟

موسم: نی نی ... هیچوقت ایکاره نمی کنم .

حمید: مثلی که رسیدیم ... همی دروازه اس ... باش که زنک دروازه ره فشار بتم ...

موسم: اوه خدایا چقدر خوش هستم ... دخترم ... دختر قشنگم

حمید: چپ باشین مثلی که کسی آمد (صدای باز شدن دروازه)

مستخدم: سلام حمید جان ... چطور هستین ...؟

حمید: سلام ... خلیل جان تشویف دارن ...؟

مستخدم: بلی .. اونه ده روی حویلی هستن ... بیائین داخل شوین .

(صدای قدمها وبسته شدن در)

حمید: سلام خلیل جان .. گلدان هاره تماشا می کنین ..؟

خلیل: سلام ... خوش آمدین ... ای آفاکی هستن ...؟

حمید: اگر یادت باشه از مه یک خواهش کنه بودی ...

خلیل: ها ... آن راستی ... اینها

رادیو درام :

- ۲ -

در آرزوی دیدار

از نشرات رادیو افغانستان بحالت اصلی رادیویی اش

نوشته جلال نورا نی

ریژیسور: استاد رفیق صادق

باغبان هستن؟

حمید: بلی .. و باغبان بسیار خوب ، اطمینانی و پر کار .

خلیل: سلام پدر .. خوب شد که آمدین ... ده اینکه کارتان بسیار مشکل نیس .. چمن حویلی و گل ها فقط ده تابستان و بهار یک زره زحمت بکار دارن و فعلا گلدان های گلخانه بوجود شما ضرورت دارن .

موسم: مه تانی نام ده حصه گلها کوشش خوده بکار می برم .

خلیل: مه گل های خوده بسیار دوست دارم ، اما متأسفانه به تمهائی نمیتانم از عهده پرورش او تنها پدر شوم... از همی خاطر از حمید جان خواهش کردم و... .

حمید: و اتفاقاً مه اینباره که آدم بسیار خوب و شریف هستن پیدا کردم و یا خود آوردم .

خلیل: اینها قبلا کجا کار میکنن ...؟

حمید: هه هه ... پیش ازی ...

موسم: ده ای شهر نبودم ... غریب کاری میکنم .

حمید: مادرم از بسیار وقت هاس که اینباره می شناسه .

خلیل: طرز گپ زدن شان نشان میده که پیر مرد بسیار مؤدب و باتجربه هستن ... خو .. ده قسمت معاش شان هم هر چه بگوین حرفی ندارم... در ضمن یک اتاق بر بسود و باش همیشه برشان میتم ...

حمید: خو ... پس موضوع فیصله شد... و مه باید تنها برم و اینها بسا شما خات بودن .

خلیل: بلی ... از همی دقیقه اینها همراهی مامی باشن ... نمیدانم چقدر ازت تشکر کنم حمید جان . حاله تو هیچ حرفی هم ده باره ای شخصی نمی گفتمی ، مه از سیمایش می تانستم صداقت و متانت اوره درک کنم .

موسم: از اعتماد شما بسیار سپاسگزار هستم ... انشا الله از کارمه راضی خات بودین ...

(موزیک)

(صدای خودنندن پرنده ها)

فریچه: مراد ...

مستخدم: بلی بی بی جان ..

فریچه: دیروز میگن یک باغبان بخانه ما آمده ...

مستخدم: بلی بی بی جان .. اونه

صدای کمنش ؟ ... بابه ... او بابه موسم يك دفعه اینکه بیا .

(صدای قدمها)

موسم: مریه صدا کدی ؟

مستخدم: بی بی جانم کارت داره .

موسم: سلام دخ ... بی بی جان فریچه : سلام ... چه حال دارین ..

موسم: شکر خوب هستم ... (آهسته) اوه خدایا ...

فریچه: بسیار خوش هستم کده حویلی ما کار میکنین ...

موسم: (زیر لب) اوه خدایا ... قلبم .. چرا می لرزم ؟ .. دخترم .. دخترک قشنگم ... دخترم ...

فریچه: چرا بفکر فرو رفتین ...؟

موسم: هه .. هه .. چیز ..

فریچه: اسم شما چیست ...؟

مستخدم: بابه موسم ... نامش بابه موسم اس

فریچه: ببخشین چون مه به پیر مرد ها احترام دارم میخوام بعد از شماره تنها بابه خطاب کنم ...

موسم: اوه ... بابه ...

فریچه: چرا ؟ بدتان آمد ؟

موسم: نی چرا بدم بیاید ... حتی خوش میشم ...

شما: بسیار لطف دارین .

فریچه: نمیدانم چرا ده مقابل شما احساس میکنم مه به همه پیر مرد ها احترام دارم ولی نسبت بشما فکر میکنم علاوه به احترام محبتی هم در خورد حس میکنم .. قیافه بسیار مطمئن و شریفانه دارین .

موسم: شما بیش از حد مهربان هستین ...

فریچه: یک خواهشی از شما دارم ...

موسم: بفرمائین ...

فریچه: اولاد های مه بسیار خرد هستند کمی شوخ هم هستند... وقتی که مه خانه نمی باشم کمی مواظب اونها باشین... خداناکده صدمه نبینند .

موسم: اولادهای شما ... اوه... اونها نور چشم مه هستن .. مه طفل های خرد بسیار دوست دارم .

فریچه: تشکر بابه جان... مه دگه رفتم سر کارم .

موسم: خداحافظ دخترم .

فریچه: اوه چه گفتین...؟

موسم: معذرت میخوام .

فریچه: چقدر ای کلمه ده گوشم خوش آیند بود... میدانین مه پدرمه بخاطر ندارم ... بسیار خرد بودم که پدرم مرد .

موسم: (آهسته) باهیجان اوه... دخترم... پدرتو زنده اس، مقابلت اس... آخ کاش میتانستم برش بگویم .

(موزیک)

فریچه: باور کردن ای گپ برمه بسیار مشکل اس .

زینب: دخترم مه میفام که بسیار مشکل اس... تو تاحالی ازی گپ خبر نداشتی ... بخاطری که چیزی بورت نگفته بودن .

فریچه: خدایا ... یعنی ممکن اس ... آیامکن اس که پدرم زنده باشه ؟

زینب: پدرت آدم خوب بود... اما

فریچه: اما چی؟

زینب: اما بندی شد... یک تصادف يك واقعه و حشتناک باعث شد که ... مرتکب قتل شوه

فریچه: اوه خدایا

زینب: اس دگه ... نصیب و قسمت ...

فریچه: مه فکر میکنم که پدرم مرده ... نمیدانم چه قسم بورت بگویم خاله زینب ... مادرم ... مادرم (ناتمام)

د سحر باد تېه

عبدالقادير خټک

ټولونکي: نصرالله حافظ

دلبانوی رنگ

زه د ی تل و ینم وزان د سحر با ده
 په مقدم دی شه سینه د غمجن بناده
 چه ئی لاس د دلا سا په تندی کین دی
 فرازی د بیما ز و شی له فر یا ده
 په بنه بوی د باغ گلونه معطر کړی
 په نفس کړی دغو نچی غو ټی کشا ده
 نه یوا زی فیض نثا ر کړی په گلو نو
 لا بنارو نه امید و ا ردی ستاله داده
 ستا په را غله د با غونډی ز ر ریزی کا
 سروته دبار له باره کړی آزاده
 پرورش د بهر مندوبو ټوو کړی
 بی بهری بو ټی وکازی له بنیا ده
 چه تر مینځ دقا صدانولار شی بنده
 پیغام یار ته د یا وراو پی له هیواده
 و یعقوب ته دی خبر دیو سف راوړه
 نا مرا د دی هم آ غو ش کړل له مرا ده
 د وصال په ز یر ی هسک عبد القا در کا
 پری ایستلی دی هجران له لاده باده

تاچه رنگ و میووړ کړ دلبانو
 چه دی جوړه کړه لینده د کړو ور څو
 چه دی اسم د زنجیر په زلفو کینو د
 په رخسار چه دی د خط غبار څرگند شو
 کابزه غشی و اړه بیرته څی له نښی
 چه زما دیار تر منځه جدا ئی کا
 که می چیری سوال دخدای په در قبلیری
 سور بیژوان دی په سرو شونډو هسی زیب کا
 دواړه لیچی دی و ښکللی مصری توری
 در پوهیم سر به پری کړی د خوارانو
 ستا له غمه په ځان زړه در حمن سوژی
 لکه شمع په زیارت د شهیدانو

لاره شه

سیف الملوک صدیقی

لری گوری و ریڅی دمپتابه که نو لاره شه
 منځ دی زا بهر لږ دنقابه که نو لاره شه
 ژبه می لشی شو نږی هی و چی دهجرا نه دی
 دا سوی سیننه ز ماسیرا به که نو لاره شه
 بی له تائی نه شمکه هر گز څله اصرار کوی
 ما ته صرا حی دمیو نابنه که نو لاره شه
 مینه دی در یاب دهر توفانه ئی را پوری شوم
 دا کشتی د عمر می غرقابه که نو لاره شه
 تده بی غمئی ښکلو خوبو نونه تادی کوی
 ماله دغم ډکه شپه بسی خوا به که نو لاره شه
 وروسته جدائی کښی به په تا پسی فر یا د کوی
 دغه صدیقی اول بی تا به که نو لاره شه

د زلفو ټال

مختار علی نیاز

را شه تر نظره چه دی بیا کرم تر نظره
 تل لوگی کوم سپند د زړه در ته دلبره
 ماوی ټال د زلفو دی را شکید و گذار شو
 لاپر لو فضا کښی پورته و خوته به بره
 خو څو ما بنیا مو نه به د ژوند سبا سحر کرم
 ما چه د فراق شپه رسولی تر سحره
 خلکو ته خو ږه ده په دنیا کښی خپله وینه
 ما ته غوره کړی ئی هر څه کښی غوره غوره
 ټوله شپه ژوند و نومی کړو دستور قافله کښی
 اوس به درهبر په شکل څم سره دنمره

ز و منځ و رو و هه په زلفونه شی ژو بل
 دی زړ زړ و نه ستا د زلفو په هر تار کښی
 بیادی خیال د چا د کوردلو ټیډو دی
 د هوس کمبی دی بلی په رخسار کښی
 (حافظ)

زلفی او شاعران

ستا له زلفو له رخساره له سر وشو نډو
پیدا شوی شام شفق او صبحدم دی
که بل مار چیچل په لاس یا په پښو کا
په زړه خوله لگو ی مار دتوروز لفو
رحمن بابا

* * *

ډک می دننه لپ موان په اورشو
زړه سمندر دی په کښی ئی کور شو
چه ستا د توروز لفو په رنگ دی
له بخته خوښی یم چه بخت می تور شو
عبدالقادر خټک

* * *

په لیده ئی پیچ و تاب شم نه پوهیږم
خه بلا ده دشوخ چشمو په کا کل کښی
تر حلقو دز لفو مخ ئی معلومیږی
که گلاب را ته ښکا ره شو په سنبل کښی
(میرزا حنان)

* * *

زه مین په هغو زلفو په رخسار شو م
چه سنبل ور ته خجل دی گلاب هم لا
خود په خود ئی کله زلفی به مخ زانگی
واړه زهر دی چه خوځی به تور مار کښی
پیر محمد کاکړی

* * *

تور گیسو دی په چندنی با ندی ښا مار دی
توری زلفی دی سنبل دنو بهار دی
* * *

بی بی سعیده ها شمی

دحسن برینا

لبان دی چوپ سترگی گویا نه لری
بس دی زیا تی له دی ژړ لی نشم

را شی تر شو نډو خو خاموشه شی بیا
حال دزرگی چا ته نیلی نشم
هسی عبث می کوبښو نه و کړل
یا ددی دزر دنه هیرو لی نشم

راخه اشنا چه اوس خو یوشو سره
نور هدی غم کښی ژړید لی نشم

ستا ددی حسن په برینامی آشنا
ړندی شوی سترگی خه لیدلی نشم
پلو دی خه دمخه بیرته کړلو
قسم په ندا ی چه حال ویلی نشم

زن و زیور

بشر از بدو و پیدایش زن و زیور را لازم و ملزوم هم میدانند، زیرا آنجا بیکه زن است، حتماً زیور هم موجود است و البته این یک پدیده اجتماعیست که زنان به زیورات، علاقمندی خاصی دارند و هرچه بیشتر میخواهند زیورات و آلات تزئینی به سر و دست و گردن بیاویزند. اما چه خوب است در پهلوی این نقد علاقمندی به داشتن انواع واقسام گوناگون زیورات، سلیقه پوشیدن و نگهداشتن آنها را هم داشته و نکات ذیل را مراعات نمایند:

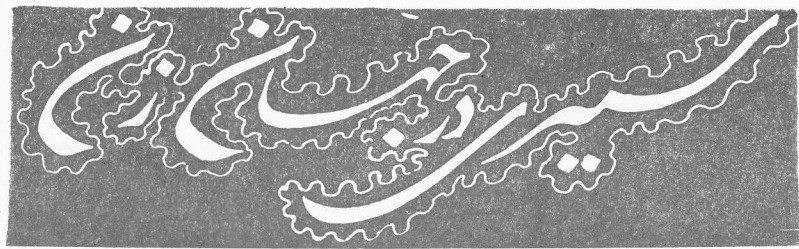
هیچگاه نباید زیورات را در زیر گرد و خاک، روی آلماری و میز گذاشت، زیرا علاوه بر اینکه خاک زیورات را کثیف و رنگ آنها را تغییر میدهد، امکان دارد که زیورات شما بدست کودکان بیفتد و گم و نیست شود و یابشکنند.

همچنان هیچ لازم نیست تا در خرید اشیای زینتی و زواری در صورتیکه وضع اقتصادی خانواده شما خوب نباشد، پافشاری شود، چه نداشتن انگشتری، گوشواره و گلو بند، هیچ عیبی ندارد. با این هم، مشتاقان آن همامیتوانند از زیورات ارزان قیمت که زیبایی و مقبولی آنها کمتر از زیورات قیمتی نیست، استفاده نمایند، یعنی شرط زیور داشتن، زیورات طلا و نقره و آلماس نیست.

زیورات دیگران را به عاریت خواستن، کاریست نادرست، چه امکان دارد زیوراتی را که طو رامانت میگیرید، گم شود، بشکند و یار ننگ ببازد و آنگاه اگر قدرت خرید زیورات را نداشته باشید، مجبورید که باسرافگندگی و خجالت زدگی به صاحبش بگویید که زیور اینطور شد یا آنطور شد... در پوشیدن زیورات باید مکتان و زمان را مدنظر بگیرید، زیورات پوشیدن آنها در هر جا و هر وقت باز هم درجه فهم و یا خدای نخواستہ نفهمی شمارا ثابت میسازد، مثلاً اداره، مکتب و بازار جایی نیست که شما اقسام مختلف زیورات را به دست و گردن بیاویزید، بلکه در مجالس و محافل مخصوص، پوشیدن زیورات برای شما میزید. همچنان به دختران خوردیکه سن شان تقاضای پوشیدن زر و زیورات را نمیکند و اصلاً هیچ لازم نیست تا خود را تزئین نمایند، باید فهمانده شود تا به این کار مبادرت نورزند.

ضمناً باید زنان مسنی که زیورات شایسته ایشان نیست، از پوشیدن آن ها خود داری کنند. و این نکته را درک نمایند که زمان برف پیری به سر آنها ریخته و دوران پوشیدن زیورات برای آنان گذشته است.

تهیه و ترتیب از: انیسه نوری

عادات زشت زنان از نظر مردان

ضمن صحبت و مکالمه با یکدیگر مردان از خلال گفتار همیشگی آنها به این نتیجه رسیدیم که آنها از بعضی اعمال زنان جداً ناراضی بوده و آن روش ها را از عادات زشت زنان دانسته و تقاضا کرده اند که اگر میرمن ها از آن اعمال دست بردارند، احترام ایشان در مقابل آنها دوچند میگردد و شخصیت ایشان را از آنچه احترام میگردند، محترم تر میدانند و اینک نظرات خواهش ها ایشان را یک بیک از نظر تان میگردانیم:

یکی از مردان تقریباً مسن، در خلال صحبت خود میگفت ظاهر شدن زنان و دختران با لوله (بیگودی) های موی در سرب و بازار به نظر من از زشت ترین عادات بوده، چه خوب است اگر میرمن ها از این عمل خود دست بردار شوند.

بسیاری از زنان و دختران عادت دارند که در بازار، سر و یس و سینما و یا بعضی محافل، ساجق میچوند و آنهم نه بطور خاموشانه بلکه، صدا های عجیب و غریب و ترق، ترق ایجاد مینمایند و یادهن خود را کج و ج مینمایند. این کار بنظر من، بکلی طفلانه و دور از ادب و نزاکت است.

مرد دیگری اینطور اظهار نظر کرد: جنگ و جدل آنهم در بین سرویس از عاداتیست که برای هیچکس و مخصوصاً زنان، زیبنده نمیشود، بهتر است زنان در هر جا و هر کار، از صبر و حوصله کار بگیرند.

نظر مرد دیگری اینطور بود: چه لزومی دارد که اکثر زنان با آواز بلند در بین مو تر قسه های خانه را بگویند، خوب است آن قسه ها را به وقت دیگر و جای مناسب آن بیان نمایند.

یکی از مردان، از خنده بلند زن ها شکایت نموده گفت که: اگر خنده بلند را در جای مناسب نمایند هیچ عیبی ندارد اما باید جلوی خنده های بلند و بی موقع گرفته شود، زیرا این کار باعث میگردد تا مردان بیشتر زنان را به نظر تحقیر بنگرند.

یکتعداد دیگر از مردان این قسم نظر داشتند: چرا اکثر زنان در قسمت لباس و آرایش و رفتار دیگران تبصره مینمایند؟ اگر عیبی می بینند بهتر است دوستانه به آنها بفهمانند، در غیر آن، از تبصره های بیجا و خوب و خراب نتیجه ای نمی گیرند.

یک مرد جوان چنین نظریه داد: از سیالی و شریکی زنان خیلی بد میبرم، اگر این کار را نکنند، به آنها میگویم آفرین!

جوان دیگری گفت: به نظر من مسئله زنان باید به آن جداً غور و تعمق نمایند، دانستن جای و محل پوشیدن لباسهای رنگارنگ و متنوع است، ضمناً زنان باید از آرایش قیر و رنگارنگ و ننگ و متنوع است، جلوگیری نمایند، زیرا ظاهر شدن آنها با این وضع، همه را از ایشان متنفر میسازد، البته آرایش هم از خود جایی دارد.

خوب میرمن های عزیز! نظر شما در قسمت پیشنهادهای و نظرات این آقایان چیست؟ آیا نظراتشان منطقی است یا خیر؟ حتماً در دل میگویید. «و الله چه خوب گفته اند، بعد از این کوشش میکنیم تا این عادات را از خود دور کنیم.»

Handwritten notes at the bottom of the page, including the name 'انسیه نوری' and some illegible text.

کاهو و فواید آن

کاهو که تقریباً در دسترس است و یتا مین (سی) در کلیه سبزیهای معمولی جای دارد، از انواع برگ ها بطور یکنواخت حیث و یتا مین ها، سرشار و حاوی وجود دارد.

مقدار زیاد و یتا مین (ای - بی) - برگ های سبز و بزرگ کاهو، سی - ودی) است که در معده زود هضم میشود و به علت کسر مواد چربی واز دیاد آب، پس از مصرف، فقییر اند. برگهای و سطی حاوی حرارت ایجاد نمیکند که جای مصرف سایر انواع اغذیه را بگیرد و از این رو، آنرا میتوان در رژیم روزانه آنهاپی که مایلند از وزنشان بکاهند و لاغر شوند، بمصرف رسانید.

معمولاً کاهو را بصورت سلاد مصرف میکنند و میتوان ادعا کرد که سلاد کاهو، مفیدترین سلاد های سبزی است. برای تهیه سلاد کاهو، معمولاً برگهای خیلی سبز آنرا دور میریزند، در صورتیکه همان برگها حاوی مقدار زیاد کلوروفیل است که وجودش برای بدن لازمست و مخصوصاً ویتا مین (ای و دی) در برگ های سبز کاهو بیشتر از برگهای دیگر آن، موجود نمک میکند.

بدگویی، موقوف!

میرمن عزیز! آیا از بدگویی هایی که در غیاب دوستان، با دوست دیگری میکنی، فایده ای هم میبری و مخاطبت با شنیدن غیبت

دیگری کدام مقامی بتو می بخشد و با ترا تشویق مینماید؟ حتماً نه. پس چرا شخصیت محترمت را با این عمل نابخردانه و خلاف نزاکت و انسانیت، با هیچ برابر مینمایی و سرفکنده و خجالت زده تحت شکنجه مرگبار و جندان قرازمیگیری. اگر نفهمیده به این کار اقدام مینمایی، پس بکوش تا برای بازگشتی تکرار نشود و اگر میدانی و از نتیجه خجالت آور آن، آگاهی، پس چرا و به چه دلیل خودرا نزد هرکس سبک و بی قدر معرفی مینمایی.

میرمن محترم! بدگویی موقوف! اگر دوستت وضع خراب کرده و یا نقصی در قسمت پوشیدن لباس، سخن زدن و یا رفتارش می بینی، میتوانی با وضاحت او را متوجه عیبش نمایی تا در صدد اصلاح خویش برآید. البته این بهتر از آنست که دیگری را که اصلاح را به موضوع ندارد، از عیب دوست خود با خبر سازی. شاید در بازگو نمودن عیب شخص در غیابش مقصودت که عبارت از ترک عادات زشت آن شخص میباشد هم حاصل نشود. ضمناً در اینصورت، دوست تو که قضاوت بدی در غیابش نموده ای، از تو سخت آزرده خاطر میشود.

و شما میرمن های عزیز با ید متوجه این امر باشید که دوستی و صمیمیت شما با دیگران ایجاب نمی نماید که در ظاهر چون گل بی خار و در دوستی تان شکی نباشد، اما در غیاب باین و آن سرگوشی نماید و خارهایی را که ظاهر آن از آن آثری نبود، در دل و روح دوستان تان بخلا نید.

دیگوریشن خانه

منظور از دیگوریشن خانه، نظم و ترتیب خانه و چیدن اشیاء به شکل بهتر و برازنده تر و پدید آوردن یکنوع ابتکار در تزئین خانه است. ما میتوانیم با داشتن چند تکه سامان ناچیز و از زان قیمت (با بکاربردن سلیقه خوب)، خانه را زیبا و دلپسند سازیم. مثلاً قرار دادن گلدان گل، چراغ فرشی، میز و ا لماری و یا سامانهای خورد و ریزه انتیک و یا چیدن چوکی و میز به اشکال

مرغوب و نظم و ترتیب درست، میتواند خانه بسیار ساده ای را که اصلاً بنظر نمی آید، مقبول و همه پسند سازد.

پس نقش دیگور و تنظیم و ترتیب دهرجا بر زیبایی و برازندگی آن می افزاید، و این ها همه و همه مربوط سلیقه خوب میرمن خانه است، اوست که خانه را طوری با اشیاء ساده، و مبیل و فرش را به تحسین و امیدارد.

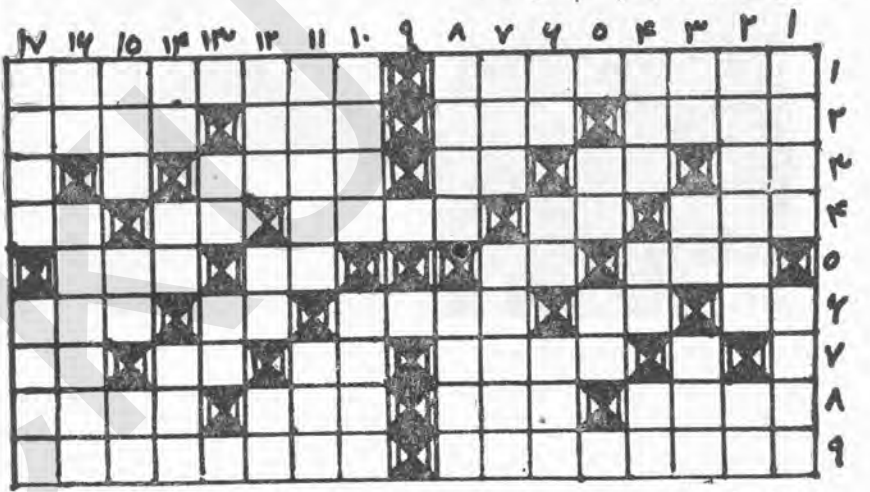
جدول کلمات متقاطع

طرح از : عبدالرب شمس یوسفزی

چون در شماره گذ شته در شرح جدول غلطی های ضیاعی رخ داده بود نه حل آنرا مشکل میساخت ، اینک جدول مذکور را دو باره چاپ میکنیم :

افقی : ۱ - معنی اش بداندیشان است - نصفش خارج نیست و نصفش از

و سایل نجاری است ۲- قاضی - مگر ولاکن - پندر (عربی) - بالای زخم میگذارند - ۳ - بلی انگلیسی است - نا پیدا - مه شاعران و امر رفتن - یگانگی - ۴ - خواننده معروف هند - مرز بی پایان - ۵ - بلندی - رطوبت - صورت - درلول خوردن شهرت دارد - ۶ - بدن و از مقیاسات وزن - از ضما پراست - دره ، صحرا و بیابان - از او صاف هوا - نصف مکزیکو - ۷ - اختیار - به معنی اگر - شکستش هنر نیست - خوردنش مسموم میسازد - ۸ - معلم - آری - در ا طریش بجو بیید - عبیر پراکنده - ۹ - دولت ها با کلمه تحسین - دیدن با چشم خود .

عمودی :

۱- عوض و جا نشین - آمد و شد و در دو دلی بودن - ۲ - حکایت و قصه - شم - ۳ - طرف - شخص سوم - آب و حشی - ۴ - دشمن بره - طیارات سریع السیر - حرف مفعولی صریح - ۵ - در سر بجو بیید - دو ثلث آخر روز - ۶ - حرف نفی عربی - پول جاپان - نهی از بردن - ۷ - مقابل نهی - بنده ها و غلامان - ۸ - خوانندگان رادیو - لقب حضرت محمد (ص) قبل از بعثت - ۹ - ۱۰ - در ستون دوم افقی و هم در محکمه بجو بیید - مددگار - ۱۱ - دریا های بزرگ - تظا هر به نیکو کاری و پاکدامنی - ۱۲ - کلاه موقع جنگ - میگویند این از کره گی دم نداشت - باین ساز و مه آشنایی دارد - ۱۳ - مقدمه مریضی - کوچکترین مود - ۱۴ - از شهر های تاریخی ارو پا - مادر - دانه قیمتی است - ۱۵ - ملایم - معکوس این از ضما یر است - نصف آواز بره - ۱۶ - از شهر دور است و هم عددیست - نصفش ماده خوشبو یی است و بقیه اش یک سراسر است - ۱۷ - یکتوع بایسکل - زیر پای ها .

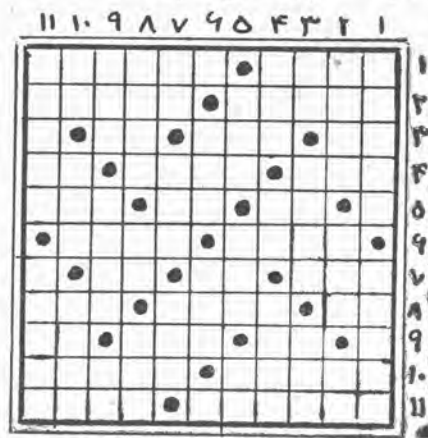
تهیه و تنظیم از: رضا بشیری

سرگری

باز هم جدول کلمات متقاطع

افقی :

- ۱- از ولایات جنوب غربی کشور
- ۲- نا مه که هر هفته منتشر میشود - منسوب به حساب
- ۳- زعد نا تما م - زیادش غذا را شور میسازد - از تماس با آب اینطور شده - ۴ - ظلم و جور - سخن چین - من و تو - ۵ - حرف مفعولی - امر از رفتن - دو ستداز
- ۶- در بین تایر - سا حر - ۷- خوش و مسرور - عدد دیست - شراب - ۸- صد متر مربع - از موتراهای ساختا مقابله
- ۹- خرد نیست - مقابل خراب - مادر - ۱۰ - حریت - زاهد و پر هیز گار - ۱۱ - منسوب به يك میوه خشك و هم چشمان معشوقه اینطور است - زیاد تر از یکتن .

برنده جازه شماره سوم پبنتون بزغ و بقیه حل کنندگان

این عده از خوانندگان ارجمند جواب صحیح سوالات شماره سوم را فرستاده اند :

تور پیکی امانی ، نسرین محبوبی ، شیما افسری ، شفیقه مجددی ، عابده ایوبی ، ذاکره دستگیر ، ماری رازی ، عبدالقیوم ، محمدظاهر از هرات ، گل محمد خورشیدی ، نجیبه مایل ، امان الله «هدایت» از کندز ، بهادر بشر یار از لیسه شیر خان کندز ، فیض علی بشرمل ، عبدالله کاکری ، حکیم الله قربانی

روی جلد :
چهره زیبایی از فرانسه

تلویزیون در ادیو چانسو نه محوه کولای نشی

د اچه ځینی خلك عقیده لری او وایی چه تلویزیون در ادیو چانسونه محوه کوی یوه داسی مسئله ده چه حقیقت نه لری اوداڅکه چه دوروستیو راپورونو له مخه دنړی په بیلو بیلو هیوادو نو کښی دخلکو په کورونو کښی در ادیو یی دستگا وو شمیر کال په کال خو څه کړی چه ورځ په ورځ پسی زیاتیزی او د اچه ډاگه سره نښی چه در ادیو شهرت او اهمیت ورځ په ورځ مخ په زیاتیدوی .

دهغو احصاییوی راپو رونو له مخه چه په دی څو وروستیو وختونو کښی لاس ته راغلی دی همدا اوس دالمان داتحادی جمهوریت په بیلو بیلو ښارونو او مرکزونو کښی په ۲۶ پرو گرامو نو کښی په المانی ژبه راپو یی بروچ کاستو نه صورت نیسی . دغه راپو یی پرو گرامونه دیوولسو ځانگړو راپو یی استیشنونو په واسطه بروچ کاست کیری او باید وویل شی دالمان داتحادی جمهوریت به مرسته دالمان داتحادی جمهوریت در ادیو - تلویزیون دتولنی په وروستیو بروچ کاستونو کښی دلیدو وړ او په زړه پوری پرمختگو نه تر لاسه شوی دی . ددغو یو ولسو راپو یی استیشنونو له جملی څخه (۹) مرکزونه یی همدا اوس هم دالمان داتحادی جمهوریت دبیلو بیلو آلاتو دپخوانیو جوړشوو او طرح شوو راز راز قوانینو اومقرر را تو په چوکات کښی خپرونی کوی مگر دبل پلوه دوه نور استیشنونه یی په مستقیم ډول دالمان داتحادی جمهوریت دفدرالی دولت لاره ښوونی او مقرراتو لاندی اجرا آت کوی .

پورتنی دوه راپو یی مرکزونه په عمومی توگه دختیځ المان او دغه راز دختیځی اروپا دمربوطو هیوادو نو

دپاره خپرونی کوی اودغه راپو یی مرکزونه په دواړو منځنیو څپو او لنډو څپو باندی فعالیت کوی . دبل پلوه لکه چه په دغه اړخ کی معلومات لرو دوه نور راپو یی مرکزونه په لنډو څپو نړی د ټولو هیوادو نو دپاره بروچ کاست او خپرونی کوی .

داعلانونو څرنکوالی : پخوا مونږ موویل چه یوشمیر راپو یی استیشنونه دفدرالی دولت دمربوطو مقاماتو له خوا اداره او کنترول کیری - دلته باید یوه خبره دیاده ونه باسو چه دا تک لاره هیڅکله دا معنی نه ورکوی چه گوندی نوموړی راپو یی استیشنونه دالمان داتحادی جمهوریت څخه پرته دنړی دنورو هیوادو نو دپاره بروچ کاست او خپرونی نه کوی او داڅکه چه دا رسیدلو راپورونو له مخه دغه مرکزونه دنورو اروپایی هیوادو او په عین حال کښی دنړی دنور و لیرو اونزدیو سیمو دپاره عادی اوفوق العاده راپو یی پروگرامونه خپروی . علاوه پردی باید ویل شی چه دالمان داتحادی جمهوریت راپو یی مرکزونه دهغو (۲۰۰۰۰۰) تنو کارگرانو دپاره چه په لویدیځ المان اولویدیځ برلین کښی ژوند کوی هم په زړه پوری او یو لپ گټور پرو گرامونه خپروی . در ادیو په څپو کښی د خارجی هیوادو د (۲۰۰۰۰۰) کارگرانو په پروگرام کښی دنړی دبیلو بیلو بر خود خپرونو ، فیچرونو ، بڼو او نورو مطالبو په خپولو باندی علاوه ددوی دمربوطو هیوادو نو څخه هم یو لپ معلومات او خبرونه بروچ کاستوی چه البته دپرو گرام دوروستی برخی په تطبیق کیدلو سره خارجی کارگران چه اوس دالمان په اتحادی جمهوریت کښی کارکوی دیوی خوا

څخه دنړی دخپرونو څخه خپریزی او دبل پلوه دخپل وطن د حال او احوال څخه هم په زړه پوری معلومات تر گوتو کوی . دالمان داتحادی جمهوریت در ادیو گانو عایدات په عمومی توگه له دریو لارو څخه تر لاسه کیری :

- اول :** دمشرکینو دعایداتو له مدرك څخه .
 - دوم :** داعلانونو دعایداتوله مدرك څخه
 - دریم :** دآهنگونو اوریکاردشو و سندرو دخرخلاوله مدرك څخه .
- باید ویل شی چه دریکاردشو و سندرو او ثبتونو عایدات داعلانونو او دغه رازی دگهون کونکو دعایداتو څخه څو څو واری زیات دی اوهمدغه وجه ده چه نوموړی حکومت کونښنی

در ادیو تریوی اڅخونه : دتلویزیون د خپرونو دوروستیو رقابتو نو په سیوری کښی در ادیوی مرکزو مربوطی خانگی مجبور ی شوی دی چه در ادیو یی خپرونو د نوعیت ، کیفیت د معیار د لوړ ولسو او در ادیو په څپو کښی داعلانونو د نرخو نو دمعیار دراینکته کولو په برخه کښی لاپسی زیار و باسی دپورتنی اصل له مخه اوس گورو چه په خپرونو باندی علاوه په څو محدودو دقیقو کښی سیاسی افکار اوسیاسی فعالیتونه هم در ادیو یی مرکو ، فیچرونو ، او مدورو میزونو په شکل خپریزی چه البته دوخت او اقتصاد له پلوه ددغو خپرونو ارزښت دتلویزیونی

دالمان داتحادی جمهوریت دمركز (بڼ) در ادیو یی استیشن یوه منظره .

کوی په راتلو نکو کالو نو کښی دنوو سندرا غاړه په روزلو اورسولو سره د ریکارد شوو سندرو دجوړولو دپاره دهغه هیواد په بیلو بیلو بر خو کښی څو ځانگړی اوجلاستدیوگانی جوړی کړی . داعلانونو عایدات در ادیوی پرو گرامو نو دنوعیت او کیفیت داصلاح کولو په برخه کښی تقریباً لږه اغیزه لری . در ادیوی پرو چکاستونو عایدات د یوی شورا په واسطه اداره کیری چه په هغی کښی دسیاسی ، تجارتي ، صناعتی مذهبی اونورو پارټی گانو نمایندگان برخه او غړیتوب لری ، باید ویل شی چه ددغو شورا گانو په واسطه دهریوه راپو یی استیشن دمربوطو نشراتی چارو دپه مخ وړلو او اداره کولو دپاره یوتن منتظم ټا کول کیری .

اوپه یولونیو اقداماتو لاس پوری پښتون بڼغ

دتلویزیون په یوه سته یو کښی دځوانانو د فعالیت یوه څڼه .

يو گوسلاوياد هاليود د شو تنگ نوي مرکز

جنوبي حوزو څخه دبيچو نو په حيث استفاده وکړو او تر اوسه پوري دهاليود د فلم جوړولو مشهوری کمپنی دنوو فلمونو د جوړولو په برخه کې د نورو سيمو څخه کار اخلي .

په پای کې د جوړ شوی پروگرام څخه شپږ میاشتي وروسته دهاليود مشهور پروودوسر «ارونگ الن» بریالی شوچه خپل مشهور فلم «اوبدی بیری» چه سل زره ډالره ورباندی لکیدلی دهاليود او دنړی

په رنگه توگه په یوگوسلاویا کې نولید شوی اود کولمبیا د موشن پکچرز د موسسی دپاره په ۷ ملی مترو فلمو نو کې نې برابر شوی دی داکار اود ابریلیتوب «ارونگ الن» ته موقع اوزمینه برابر وی چه خپل «وازیو ک فلمز» سلسله دیو گوسلاویا د «ارالا» د فلمو نو دسلسلی سره یوځای کړی او په سلو کې پنځوس په یو گوسلاویا کې سرمایه گذاری وکړی . البته ددغه پانگی آچولو څخه یو

د «اوبدی بیری» دنوی هنری فلم په جوړیدلو سره یوگوسلاویا دهاليود د فلم جوړونکو کمپنی د یوه نوی هنری مرکز په حیث پیژندل شوی او په دغه اړخ کې یی په عملی ډول خپل موقف څرگند کړی دی .

دهاليود د فلم جوړولو دیو کمپنی مشهور پروودوسر «ارونگ

داوبدی بیری دناتو قلم یوه به زره پوری صحته .

د «اوبدی بیری» د فلم نامتو اکتور ریچارد ویسمارک (منځنی سړی) دویکنگ په رول کې .

به نورو سټیجونو او سینماگه کسې دندې د ری چگرت وړاندی کړی .

کوم شی چه ددغه فلم د جوړولو په برخه کې زیات ارزښت لری ددغه لکنت د معیار د لرو والی څخه عبارت دی ددغه فلم چه په حقیقت کې شپږ ملیون ډالره بیه لری یوازی د (۱۰۰۰۰۰) ډالرو په بیه

مقصد دادی چه دیو گوسلاویا قلمونه د امریکایی قلمونو سره یوځای شی او په دی ترتیب د دوی هنری شکها زرو نتایج په جهانی معیار نړی والو ته څرگندی شی . «ارونگ الن» تراوسه پوری څو څووازی دیوگوسلاویا تیک دسوا حللو دطبیعی ښکلا په باره کې نورو پرو دپوسرانو اوفلم جوړونکو ته معلومات وړاندی کړی اود اقتصاد دی فلمونو د برابرولو په لاره کې د یوگوسلاویا دطبیعی ښکلا او موقف هغوی ته څرگند کړی دی . «ارونگ

د «اوبدی بیری» د فلم نامتو اکتور ریچارد ویسمارک (منځنی سړی) دویکنگ په رول کې .

شو دنوو فلمونو د جوړولو په لاره کې داستر یان دپنسولا څخه چه دطبیعی ښکلا لری دتاریخی آثارو دحوزی په حیث ، دیوگوسلاویا ددزیاتیک دسواحلو څخه دلرغو نو کلاگانو په توگه اودیوگوسلاویا

الن « دیوگوسلاویا دهنری ارزښت په باره کې عقیده څرگندوی او وایی دهالیود له نظره دنوو فلمونو د جوړولو په برخه کې دتوپوگرافی مسئله ډیر اهمیت لری او ددغه اصل له مخه دهالیود د فلم جوړولو

دیوگوسلاویا د مورش دینار دننو تلو دروازه په کوم ځای کې سی چه ویکنگیانو او موشیانو د سرو زرو دزنک دلاس ته راوړلو په مسئله باندی په یوه سخته جگړه لاس پوری کړی

شمس الدین این سخن را چند بار تکرار کرد و عاقبت از قونیه بیرون رفت و نا پدید گشت چنانکه سلطان ولد گوید :

نطاق:

گفت شه با ولد که دیدی باز چون شدند از شفا همه دمساز خواهم این بار آنچنان رفتن که نداند کسی کجاایم من ناگهان گم شد از میان همه تارهد ازل انده ان همه هیچ از وی کسی نداد خبر نی بکس بورسید از و نه اثر

راوی -

اما در باره پایان کار شمس الدین داستا نها نوشته اند که هیچکدام در خور اعتماد نیست و همه محققان متفق اند که عاقبت کارش آشکار نشد چنانکه تصریح بهاء ولد در بیت اخیر مؤید آنست . بنا بر این ، تاریخ وفات شمس معلوم نیست ولی این غیبت ، در ۶۴۵ بوده است . پس تمام اقوال مبنی بر کشته شدن شمس بدست حسودان و عنودان ، نادرست مجعول است .

نطاقه -

پس از نا پدید شدن شمس بیتا بی و آشفتگی مولانا روز بروز افزون تر شد تا از حد بگذشت ، چنانکه با ز سلطان ولد میگوید :

شیخ گشت از فراق اومجنون بی سروپا ز عشق چون ذوالنون بانگ وافغان او بچرخ رسیده ناله اش را بزرگ و خرد شنید روز و شب در سماع ، رقصان شد بر زمین ، همچو چرخ گردان شد یکنفس بی سماع و رقص نبود روز و شب لحظه ای نمی آسود غلغله او فتاد اندر شهر شهر چه ، بلکه در زمانه و دهر کاین چنین قطب مفتی اسلام کاوست اندر دوگون ، شیخ و امام شور ها میکند چو شیدا او گاه پنهان و گه هویدا او عاشقی شد طریق و مذهب شان غیر عشق است پیششان ، هدیان

راوی -

باری کار شوریدگی و بیقراری مولانا ی بلخ بجایی رسید که امام مفتی و پیشوایان دیروز عاشقی دیوانه و رندی عالم سو ز ، از کار در آمد . هر چه میجست ، کمتر مییافت ، ناچار آشفته سر ، دل دل کتان ، بی اختیار از قونیه در جستجوی معشوق ، بشام روان شد و خلقی باز در پیش روان شدند . چنانکه جذبۀ وی در دمشق جمعی راشیفته

چهره های جاودان در

مجموعه ای از تقریرات او ست ، نیز چنین میگوید :

من از بیم اینکه یارم ملول نشوند ، شعری میگویم ، تا بان مشغول شوند و گر نه من از کجا و شعر از کجا .

نطاقه -

مثنوی مولانا جلال الدین بلخی با ۲۶۶ هزار بیت ، دریایی است - بیگران که از هر موجش هزاران در شا هوار میریزد . بقدری در مثنوی معنوی ، شور و هیجان نهفته است که میتوان بجز ت گفت :

آئین مثنوی ، آیین شور و جذب به است . تعجب ندارد اگر مولوی در حین مقایسه خود با عطار و سنایی بسراید :

نطاق

اگر عطار عاشق بد ، سنایی شاه و فایق بود نه آنم من نه اینم من ، که گم کردم سرو پارا

مولوی با منا لها و تشبیهات دلنشین ، حقایق عرفانی و نکات جالب روحانی را تشریح کرده و مثنوی خود را بصورت نردبان معراج حقایق در آورده است .

شیوه مولوی بلخ و روم در ابیات نظرات خود ، این است که داستان میان داستان میآورد و بعد از چند قصه پی در پی ، باز بدستان نخستین بر میگردد و نتیجه میگیرد . گاهی برای تاکید نکته ای ، یک مطلب را چندین بار تکرار میکند .

نطاقه -

دا ستا نهای مولوی مملو است از عجایب افکار و نوادر امثال و لطایف تعبیرات و حقایق جالب روانشناختی . در اخیر باید گفت که غیر از سخن منظوم ، از او آثار منثور رفیه مافیه (و مکاتیب) و مجالس سبعه را میتوان نام برد . و اینهم نمونه کلام مولانا جلال الدین بلخی که در آغاز مثنوی بیست و شش هزار بیتی وی آمده است :

بشنو ازنی ، چون حکایت میکند و ز جدا بیبا شکایت میکند کز نیستان تا مرا بریده اند از نفیرم مرد وزن نالیده اند سینه خواهم شرحه شرحه از فراق تا بگویم شرح درد اشتیاق هر کسی کو دورماند از اصل خویش باز جوید روزگار وصل خویش من بهر جمعیتی نالان شد م جفت خوشحالیان و بد حالان شدم هر کسی از ظن خود شد یار من و ز درون من نجست اسرار من بقیه در صفحه ۳۵

ساخت و همه کس را حیران کرد که شمس تبریزی ، خود چه آفتابی است که این خورشید دلفروز را ذره وار بچرخ انداخته ... مولانا در دمشق ، شمس را نیافت و باز به قونیه باز گشت . و همچنان سالی چند ، در کشش و جو شش عشق بود .

نطاقه -

مولانای بلخی دو باره بیاد معشوق ، بی اختیار از قونیه به دمشق رفت و باز گروهی در رکابش بدمشق شدند . ماه هادر دمشق ساکن شد و پس به قونیه باز گشت . مولانا دو باره ب جستجوی شمس ، به دمشق رفت و میان این دو سفر ، چند سال فاصله افتاد و این مسافر تنها چنانکه سلطان ولد میگوید در مدت هفت سال فاصله میان نا پدید شدن شمس یعنی از ۶۴۵ تا ۶۵۲ که آغاز مصاحبت مولانا با شیخ صلاح الدین است اتفاق افتاد .

راوی -

مولانا پس از مراجعت از سفر دوم دمشق ، شیخ صلاح الدین فریدون زرکوب را که از مردم قونیه و از دوستان یکدل وی بود ، به مصاحبت برگزید و گفت :

انونسر دوم -

آن شمس الدین که میگفتم و میجستم ، بصورت صلاح الدین در آمد هومرا آرامش میدهد و آن هر دو یک روح در دوجلوه و یک باده در دو پیمانه اند .

راوی -

ویرا خلیفه خود ساخت و به مریدان گفت هر کس سر را حق دارد ، باید خدمت شیخ صلاح الدین کند .

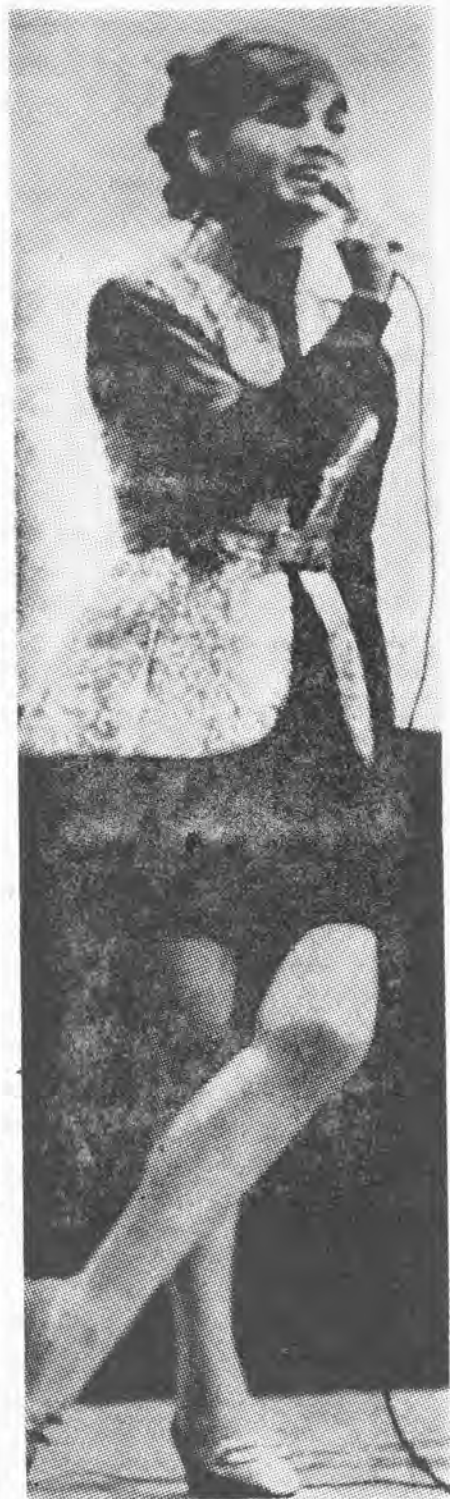
نطاقه -

نخست مریدان به اعتراض برخاستند که این مردی بیسواد و از خط و تقریر ، بی بهره است و در دکه زر کوبی کار میکند و ما همه او را می شناسیم و او را شیخ و راهمای خود نمیسازیم .

راوی :

ولی چون مولانا ، در برو یشان بست ناچار به عذر خواهی آمدند و شیخی صلاح الدین را پذیرفتند و سلطان ولد نیز سر به اطاعت

تذکره نویسان میگویند : مولانا جلال الدین بلخی پیش از آنکه سر در پای شمس گذارد و شمع جان را بنور معرفت وی ، روشن سازد ، شعر نمیگفت و گرد شعر و شاعری نمیگشت . و بیوسته اوقات شریفش مشغول بتدریس و ارشاد بود ، اما پس از دیدار شمس ، به واسطه آن انقلاب عظیم بشعر و شاعری میل کرد و از همین برکت او و گشایشها در مجالس سماع ، حالات خود را بشعر بیان نمود . مولانا در « فیه مافیه » که

هر شخصی که یکبار نام «لودمیلا گور چنکوف» را بزبان می آورد، حتماً از فلام (کارنیوال در شب) یاد آوری نموده، خاطرات آنرا تجدید خواهد کرد.

باید گفت که «لودمیلا» علاوه بر این فیلم، در برخی از فیلم های دیگر نیز استعداد خویش را تبارز داده است. اما این نکته را نیز باید بخاطر سپرد که نقش وی در تمام فیلم ها، موفق آمیز نبوده، بعضی اوقات کوتاهی ها و نارسایی هایی در آن بمشاهد می رسد که بتأسی ازین مفکوره «لودمیلا» علاوه بر هنر پیشگی برخی اوقات اشعار هم میسرآید و این خود تشنجات روحی و روانی وی را

از چکده هنر

ترجمه از منابع مختلف توسط «ع.غ»

دو هنرمند معروف تیاتر فرانسه

«کلاری - سمبرت» و در میچل برول که برای دو مین مرتبه غرض اجرای يك سلسله نمایشات هنری به اتحاد شوروی دعوت شده اند، از زمره هنرمندان معروف و پر استعداد تیاتر فرانسه بشمار میروند.

ایشان حین اقامت در شوروی دو پارچه مشهور رقص بالت را بنام های «کو در جهیل» و «گیسی لی» در شهر های مسکو، کیف، او دیسا، منسک و همچنان تیاتر مشهور «بول شول» اجرا نمودند. دایر کتر مشهور فرانسه جوزف لاز مینی اخیراً تصمیم گرفته کرو نو گراف هر دو هنر پیشه را ترتیب و در سال آینده به ایشان تفویض بدارد.

(نیوز - فرام فرانس)

نقش انعکاس دهنده هادر پخش پروگرام های رادیویی و تلویزیون

دستگاه های رادار در از سال واخذ و هکذا تشخیص و بررسی سگنل های رادیویی و تلویزیونی، نقش بزرگی داشته و بتأسی ازین مفکوره، پیوسته سعی شده تا این دستگاه های را از بطریقه های خیلی جدید و مودرن طرح گردیده است.

در اتحاد شوروی اکنون برای دستگاه های را دار انعکاس دهنده های جدید، طرح گردیده که از آن در پخش و برود کاست پروگرام های رادیویی و تلویزیونی، کار گرفته میشود.

طوری که در یکی از پور ها گفته شده ساحت انتشار این انعکاس دهنده ها، خیلی وسیع بوده و در فریکو نسی های بلند، فعالیت می کنند.

درفوتو، گوشه ای از تأسیسات انعکاس دهنده های جدید را در نزدیکی شهر کیف مشاهده میفرمایید.

(از نشرات دلی ریو)

تا اندازه ای تسکین می بخشد. بعد از موزیکال آخیر «کارنیوال - در شب» فیلم های دیگر او را بنام های «آسمان بالتیک»، «شهر -

پشتون بگ

همالتا هنر پیشه هشت

ساله بگرفتن جایزه موفق گردید

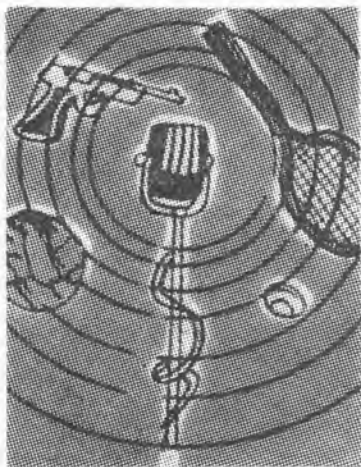

هنر پیشه کو چک هند «همالتا» که اکنون هشت سال دارد اخیراً برنده فیستوال فلم «بهاراتی» که همه ساله در بمبئی دایر میگرد، شناخته شده. مدال را بدست آورد. این هنر پیشه، گذشته از آنکه در اجرای پروگرام های فلمی و هنری، نقش مهم دارد، در نطقی نیز ید طولایی داشته و میتواند در محضر جمع غفیری از مردم، دلیرانه به نطقی بپردازد. در فوتو «همالتا» ی هشت ساله بیانیه خویش را بمناسبت روز یادبود «کالکی» یکی از نویسندگان معروف هند ایراد مینماید.

(از ویکلی آف انڈیا)

سه قهرمان

مبصرین مشهور دستگاه های رادیو تلویزیون مسکو خوشی دارند اسم های ایشان بخطوط برجسته در صفحات اول روزنامه ها و جراید نشر شود، این سه نفر عبارتند از:

نیکو لای اوزیروف قهرمان تینس، نینا ایر مینا قهرمان تیم های باسکتبال «ووادیم - سینیا و سکی» تیرانداز ما هر و چیره دست سال (۱۹۲۸) در فوتو سمبول هر سه تن قهرمانان را توأم با امواج رادیویی و تلویزیونی مشاهده میفرمایید.

شماره چهارم

آثار کلاسیک ..

الهام گرفته، دوباره به آنها تقدیم میکنم. گمان نمیکنم که تراوشی های هنری من با احتیاجات و ذوق امروز افغانستان بیگانگی نشان بدهد، تنها از روی تجربه، گفته میتوانم که پیوسته تماشای آثار من، اثر بسیار خوبی بالای تماشاچی گذاشته است.

شما در پدیده های هنری خود، بیشتر به انسان توجه دارید و یابہ طبیعت و یابہ تخیلات خودتان؟
من در انعکاسات هنری خود بیشتر به تخیلات خود توجه دارم و بعلمت اینکه هنرمند زاده یک سلسله دردها و رنج های زندگی است که تنها با تجسم کردن آنها میخوایم این عقده هارا از بین بردارم.

بغیر این نمایش، آیا در سابق هم آثار هنری خود را بصورت انفرادی به نمایش گذاشته اید؟

بصورت انفرادی خیر، ولی بصورت مشترک در سالون بنا روالی که هنرمندان خارجی و داخلی نیز شامل بودند، اشتراک کرده ام و همچنین در کلوب جوانان که همه هنرمندان حصه گرفته بودند، من نیز چند قطعه از آثار خود را در معرض نمایش گذاشته بودم.

اگر کسی بالای اثر شما انتقاد کند، عصبانی میشوید؟

خیر، هیچگاه عصبانی نشده ام و لو که انتقاد آنها هم از روی استدلال و منطق نبوده است.

تا حال چند اثر ساخته اید؟

تقریباً از سال ۴۲ تا امروز دو صد پارچه مختلف بوجود آورده ام که یک قسمت آن بفرش رسیده است.

اگر یک وقت شما از فعالیت های هنری تان، دست بکشید آیا کسی دیگری هست که این سبک شما را ادامه بدهد.

بلی، بجز آن گفته میتوانم که یک تعداد شاگردانی که خودم تربیه کرده ام، با موفقیت این رشته را پیش برده میتوانند، البته با مفکوره و تخیل مختلف.

پر قیمت ترین اثری که تا امروز فروخته اید چه نام داشت و دو کجا و به چه قیمتی بفروش رسید؟

با ارزش ترین اثر من، مجسمه ای بود بنام (عکس العمل) که او را

کریم شوقی، هنرمندی که...

کشور به تاسیس کورسها و مکاتب موسیقی اقدام نمایند، دورنمای موسیقی افغانی بهتر خواهد بود، در غیر آن یک ارکستر بزرگ و چند خواننده محدود برای همیشه جوابده خواسته های هنری مردم ما نخواهد بود.

در اینجا مصاحبه من با کریم شوقی پایان یافت و با هم خداحافظی نمودیم. ختم

کریم شوقی در کنسرت مشترک هنرمندان افغانی تاجیکی سال ۱۳۳۸ در کابل ننداری

(بقیه صفحه ۹)

خنده هم شعر است،

بر خلاف بهمان اندازه که از یک شعر غرض آلود (هجو و ذم) مسموم و دلگیر میشویم، بهمان اندازه از خنده های غیر طبیعی (تصنعی) و مسخره آمیز، رنجیده و احساس نفرت میکنیم.

همانطوریکه شعر با موسیقی از لحاظ وزن و صوت و طنین، تعلق و همبستگی ارتباط هنری دارد، خنده نیز مستقیماً از موسیقی جدا نیست باین دلیل که در همه خنده های صدا دار، صورت و طنین، از تفاعل و حجم و سروتال محسوس است.

خنده های بی وزن و طنین که غالباً جهت استهزا و تمسخر بکار برده میشود، نه تنها آثار نامطلوبی در چهره و خطوط صورت از خود

باقی میگذارد، بلکه از حیثیت و وقار عامل خود نیز میکاهد.

خنده، همانطوریکه نمک زندگیست، درازاله غم و اندوه، رول مهمی را ایفا کرده باعث طول عمر و طراوت و زیبا ییست هر جا خنده است، شعر است و هر جا شعر است هنر و پدیده های ارزنده زیبایی و خرمی است.

برخلاف، من حاضریم که به همه سوال های شما جواب بدهم.

در حالیکه با تبسم منتظر سوالات دیگرم بود، گفتم:

نه، بیشتر از این وقت را نمیگیرم یار باقی، صحبت باقی.

و آنگاه اتاق کارش را که با چند اثر دلیپذیر هنری تزئین یافته بود، ترک کردم.

یک جوان افغانی که به قصد تحصیل به امریکا میرفت، به قیمت نسبتاً گزافی خرید و با خود برد.

آیا از حاصل کارهایتان را ضی هستند؟

بلی... نسبت اینکه من زیاد سعی کرده ام که از ترکیب چیزهای عادی و بی ارزش یک اثر هنری پدید بیاورم که در اخیر، یک اثر هنری شده و ارزش زیاد پیدا میکند،

البته شما مجسمه های مرا دیده اید که از پارچه چوب بسیار نا چیز که در نزد اکثر مردم، قابل سوخت

است، پیش من یک شکل هنری را گرفته، ارزش مادی و معنوی پیدا کرده است. اصلاً من مانند اکثر اشخاص، عقیده ندارم که از اشیا

و سنگهای قیمتی که بذات خود در بازار تجارت ارزش دارند، اثری پدید بیاورم.

اگر دیگر از شما سوال نکنم، خوش میشوید؟

اگر دیگر از شما سوال نکنم، خوش میشوید؟

صفحه دوستان

(بقیه صفحه ۱۳)

فرا موش مکن

وقتی با تو آشنا شدم صورت زیبای تو در قلبم نقش بست ، قلبی که هیچ نقشی را در خود نپذیرفته بود . از آندم دیگر به چیزی نیاز نداشتم ، ترا میدیدم و مغروق در نیای مهر و لطف تو بودم ، و وقتی جبر زمان تراساعتی چند از من دور میساخت ، تصویر زیبای ترا با رنگ ا لباس گون اشکهایم بر دیدگان ستمده یده و انتظار کشیده ام تر سیم میگردم و با خیالت میزیستم ، و آنگاه که در بر هم قرار می گرفتیم سرا سر صحبت مارا وفا و پایداری عشق در بر میگرفت . با امید واریها به آینه ، میدیدیم و بیکدیگر مژده وصال میدادیم و من در آن حال چون کودکی که بفکر بازیچه هایش باشد ، بفکر میرفتم و می اندیشیدم شاید این همه دیدارها پدیدار نماند ، و گلی باین همه زیبایی ، وفادار نیاید .

با خود میگفتم کاش یاد گاری از تو داشتم تا در دوران دوری و جدایی تو دل را به آن شاد و تسلی بخشم . ولی ای کاش ز بانم ، توان اظهار این خواست دل را میداشت . روزی از تو خواستم تا حرفی به یاد بود عشق نا کامم پیاد گار گذاری و تو در پارچه کو چکی نوشتی : (فرا موشم مکن) .

آنرا بوسیدم و هنوز در دستم بود که تو آنرا از من گرفتی به آواز لرزان که نمایندگی از شکست آرزو هایم مینمود ، گفتم :

خوب تو هم میدانی که من نمیتوانم این هدیه ات را حفظ کنم و امکان دارد با این همه ناپسامانها که گریبانگیر زندگانی منست ، از نزد من مفقود شود و تو امانت را باز خواهی .

اینجا است که در حفظ امانت و امانت داری نزد تو شکست بخورم . و تو که از من ثبات و پایداری میخواهی ، آیا شکستم را می پذیری . گفتم : نه !

موج طرب

روح نو بگرفت در بر ، عالم از بوی بهار هر طرف سر میزد موج طرب جوی بهار کوه و صحرای گشته اکنون همسر خلد برین قطره قطره میچکد آب از گل روی بهار صبح و شام آید نسیم خوش ز سوی بوستان میکند صد بوسه ایثار گل روی بهار جلوه فر ما گرسوئی جانان بطرف بوستان سر زند هر سو شر و شور و هیاهوی بهار هر طرف شور شعف بر پا نموده در چمن بلبلان خوشنوا اندر تکا پوی بهار کی تواند همسری با قداک سرو چمن پای در گل گشته از غم بر لب جوی بهار «طاهری» دیوانه و مدهوش زلف و کاکلیست پا به زنجیرش کنی داز سنبل موی بهار **عبدالرحمن «طاهری»**

از: عبدالله صافی پروانی

شراب شعر

اگر من شعر دلجو بی بسازم فقط با مدح ابروی بسازم که دل آنجا گزیند مسکن خویش ، برابر با پری خوبی بسازم نه حکمت را پسندم نی نجوم را دلم را بسته موی بسازم ز دنیا دل برم جز از نگاهش شراب شعر خود جویی بسازم بشر پا در دل مه میگذارد ولی من تا سر کو بی بسازم دل دیوانه (صافی) مچو بید که زنجیرش ز گیسوی بسازم

نوشته حشمت امید

شکست

وزمانی همه چیز دنیا دست می شد ... هزاران دست ... و در هر دست سوزنی بود که بر تنم فرو میبردند ... قلبم به شدت می تپید ... و با هر تپشی سرا پایم رامیلرزاند ... میخواستم فریاد بزنم ... از همه کمک بطلبم تا مرا ازین حال نجات بدهند ... ولی مثل اینکه چندین دست گلویم را میفشرد ... صدایی از گلویم خارج نمیشد میخواستم آن دست ها را پس بزنم ولی گویی دست هایم را بازنجیری محکم بسته بودند . و مانند محکومی که به چوبه دار بنگرد ، به حریم خیره شده بودم ، به کسی که خوشبختی را ربوده بود و آن زمان بود که اشکم چکید ... گریه مرد ، تلخ است و اشکش سوزنده . مرد ، وقتی میگرید که در قلبش آتشی فرو زان باشد ... اشکش مانند آتشی است که از قلبش برون آید ... و آنشب در رنج و زجر بودم ... آنشب بود که مژده تلخ شکست را چشیدم ... آب شدم ... خود را فنا شده یافتیم ... دیگر در وجود قلبی وجود نداشت ... لبی شکست خوردم نه تنها در عشق ، بلکه در زندگی ...

آنشب از شب های فرا موش ناشدنی دوران زندگیم بود ... شبی که برای اولین بار طعم تلخ شکست را چشیدم ، شکستی تلخ و شکننده ... بلی اشکست با آن همه درد ورنج ... با آن همه حقارت و ذلت ... شکستی که غرورم را شکست و آوای شکستن و فرو ریختن کاخ آرزوهایم را برای همیشه ، در گوشم طنین انداز ساخت ، و قلبم را فشرد ... قلبم ؟

قلبی که بازیچه هو سهای کسی که تاسر حد پرستش دوستش داشتم ، شده بود ... کسی که عظمت عشق پاکم را نتوانست درک کند ... ولی با این همه دوستش داشتم و دارم ... «تا هستم و هست دارمش دوست» آنشب ... شبی که او را دست در دست دیگری دیدم ... آه ... که چه زیبا شده بود و چه بیرحم ... آن لحظه ... دنیا در نظر من جهنمی جلوه می نمود ...

گاهی چون شعله های آتشی بود که تنها من در آن میسو زم و گاهی گلزاری بود که او دست در دست دیگری داده و بمن میخندید ...

ملامتم که امانتت را باز دادم ، ولی نگفتم که قلب داغدارم و از جریحه دار تر سازی من که آنرا بتو ندادم خودت گرفتی بر آشتی و مجاله اش کردی ، تکانی خوردم و آه درد ناکی از سینه ام برخاست . آری ! تو آن پارچه یاد گاری «فرا موشم مکن» را به باد هوا دادی و با خون قلب نا توانم رنگش داده ، بدور افکندی ... بی اراده بتو گفتم : بیوفا ! و تو ... زنجیدی ...

باوفای من ! تو چقدر زودرنجی ؟ اگر ترا بیوفا گفتم ، گنا هکارم . ولی تو که میدانی در آن حال چه حالی داشتم ... اگر ترا بیوفا گفتم ، حرف دل من نبود .

بیا و آن جمله جزئی را که در عالم نارا حتی و جنون از زبانم بر آمده ، حرف دل من خوان و بهانه بگیر .

آری ، تو که ادعای وفا داری می کنی ، بیا ! بیا و دیدگان منتظرم را با نور امید عشق خویش منور ساز .

بیا ! باین همه نا توانی امیدوار باز گشت توام تا با نسیم روح پرور و روح تازه بمن بخشی و دوباره زنده ام کنی .

قامتت خوشنما ست میدانم
 همچو سرو رساست میدانم
 تیغ ابرو و تیر مژگانم
 آشیان بلاست میدانم
 هر نگاهی که میکنی سویم
 درد دلرا دواست میدانم
 گردش چشم فتنه انگیزت
 همچو می‌نشسته زاست، میدانم
 ایکه دل هاشده است مسحورت
 زان لب خوش اداست میدانم
 به‌قلوب شکسته عشاق
 سخنت مو میا ست میدانم
 آن بیاض صراحی گردن
 چشم‌ها را ضیاست میدانم
 چاکر عارض دلارآیت
 ماد نیکو نقاست میدانم
 منفعل پیش برق چشمانت
 آفتاب از حیاست میدانم
 همه داری و آنچه نیست ترا
 عهد و مهر و وفاست میدانم
 دست درخون عاشقان زده ای
 این چه زیبا حناست میدانم
 گر کسی جز تو دم زند از حسن
 ادعایش خطاست میدانم
 به (یمین) خود هر نفس کارت
 ظلم و جور و جفاست میدانم
حسین (یمین)

امید وصال

تاظم باده لب لعلت چشیده ام
 از هر چه هست و نیست، طمع راه بریده ام
 تاچشم دل به پرتو مهر تو افتاد
 پا از سر علایق دیگر کشیده ام
 تادر کمند عشق تو شد مرغ دل‌اسیر
 دیگر زقید و بند جهانی رمیده ام
 بگذ شتم از نیا ز و تمنای گل‌رخان
 زاندم که خاک کوی ترا برگزیده ام
 بفرو ختم به هیچ، همه نقد زندگی
 تا سو و ساز عشق تو با جان خریده ام
 جانا! بیا، بیا، که غمت جان من بسوخت
 بنگر که بیتواز غم هجران، چه دیده‌ام؟؟
 آوخ، که دل زهجر تو خون گشت و میچکد
 چون شمع قطره قطره ز فانوس دیده ام
 از بعد مردنم بسر تر بتم، بیا
 بین با امید وصل تو، چون آریده‌ام؟؟

به انتخاب گل محمد خورشیدی

نوگل بویا

از مجوبه «فتنه» کاظمی

تا که شد مشتاق آن گل، این دل‌شیدای من
 همچو بلبل، شدنواگر، طبع خوش آوای من
 مست عشقم، و ز شراب ارغوا نی‌فار غم
 پر بود از باده عشق و صفا، مینای من
 تا کنم از جان و دل، هر دم ثنا ز مقدمش
 بس گهر میریزد امشب، چشم گوهر رای من
 گر شوم رسوای عالم در غم او، باک نیست
 بیم رسوایی ندارد این دل رسوای من
 باغ طبع «فتنه» هر دم از رخس، گل میکند
 هست شعر آتشینم نو گل بویای من

حسرت

از جلال‌الدین «خوشنوا»

خدایا تا یکی مجنون صفت صحرا بیبیمایم
 به خالهای این لیلی و شان تا چند سرسایم
 چرا از آتش فرقت، همی سوزد سراپایم
 چرا و صفت میسر نیست، در کویش نشد جایم
 الهی رحم کن تا پیش خود خواتد به ایمایم
 نه شوق لاله دارم، نه هوای میر بستانی
 به چشم گل خورد چون خار گرییم گلستانی
 مرا در زندگی نبود بد نیا دیگر ارمانی
 به بزمم گرشود آن دل‌با شمع شبستانی
 ز عشرت برملا می‌نازم و سر در فلک صایم
 شده عمری، اسیر حلقه گیسوی او هستم
 بجای باده حسن از گردش چشمان او مستم
 مکن عیبم اگر از بیخودی پیمانم بشکستم
 شود گر مهربان گیرد به این افتادگی دستم
 که در گوش رسد این ناله ها و شور و غوغایم

فرستنده: محمدانور جلال زاده

شعر از فروغ فرخزاد

دخترک خنده کنان گفت که چیست؟
 راز این حلقه زور؟
 راز این حلقه که انگشت مرا
 این چنین تنگ گرفته است بپر
 راز این حلقه که در چهره‌اش
 این همه تابش و رخسندگی است

مرد، حیران شد و گفت:
 حلقه خوشبختیست
 حلقه زندگی است

همه گفتند: مبارک باشد
 دخترک گفت: دریفا که مرا
 باز در معنی آن شک باشد.

سالها رفت و شبی
 زنی افسرده، نظر کرد بر آن حلقه زور
 دید در نقش فروزند و او
 روز هاییکه به امید وفای شوهر
 به هدر رفته، هدر
 زن، پریشان شد و نا لید که او ای!
 وای... این حلقه که در چهره او:
 باز هم تابش و رخسندگی است
 حلقه بردگی و بندگی است
 به انتخاب شش افسری

از مجبوره هارونی

توبه من خیره مبین

تو دگر شعر مگو
 تو دگر قصه از آن کو چه دور
 بامن ای وحشی من! کمتر گو
 که دگر نیست مرا عشق و امید
 که دگر نیست مرا پیک بهار

تو ز من دست بکنی،

توبه من نازمکن،

توبه من قصه مگو

تو مرا باز مبر با خود از آن کو چه
 تاریخ و خموش

تو ز من دل بکن (ای خوب‌ترین دیدار)

توبه من خیره مبین

من دگر نیست شدم

تو دگر نامی از آن کو چه مگیر

تو ازین شهر برو

توبه من خیره مبین

تو ز من عشق مغواه

تو فراموشم کن

عشقم از یاد ببر

من دگر سنگ شدم

من دگر نیست شدم

توبه من خیره مبین ..

دراديو افغانستان پروگرام

دراديو افغانستان نشراتي خپي لومړي پروگرام

د ۱۳۵۰ کال د جوزا پروگرام

د دريم پروگرام خپرونه

دمازيگر له ۶ بجونه د شپي تر
يوې بجې پوري

۶۰۰ د قرآنکريم تلاوت او سيرة
النبي (ص)

۶-۱۵ موسيقي
۶-۴۵

شنبه انگليسي لوست .
يکشنبه پښتو لوست
دوشنبه فرانسوي لوست
سه شنبه دري لوست
چار شنبه فرانسوي لوست
پنجشنبه الماني لوست
۷-۰۰

شنبه مونږ اوزمونږ هيواد
يکشنبه علمي خپرونه
دوشنبه دملگرو ملتو خپرونه
سه شنبه قضايا اوقانون

چارشنبه دراديو طبيب
پنجشنبه پوليس د ټولني خدمتگار
۷-۱۵

شنبه موسيقي
يکشنبه موسيقي
دوشنبه موسيقي

سه شنبه موسيقي
چارشنبه دراديو طبيب پا تسي
برخه

پنجشنبه موسيقي
۳۰-۷ را پور تاژو نه او دپنجشنبه
په مانبام اقتصادي خپرونه
۷-۴۵ موسيقي

۸-۰۰ پښتو خپرونه له ۸ بجو نه د
شپي تر ۹ بجو پوري ددواړو
پروگرامونو توحيد .

۹-۰۰ شنبه موسيقي - يکشنبه
موسيقي .

دوشنبه - داستان دنيا له دار
سه شنبه - داستان دنيا له دار
چارشنبه - داستان دنيا له دار
پنجشنبه - موسيقي .

۹-۱۵ د شپي رغونه
۹-۵۷ مناجات

۱۰-۰۰ ختم

پنجشنبه - کليوالي سندري اونغمي
جمعه دکوچيانو خپرونه
۴-۴۵ شنبه کليوالي سندري اونغمي
يکشنبه دکوچيانو نو خپرونه
دوشنبه پښتو لوست .

سه شنبه دکوچيانو خپرونه
چار شنبه - کليوالي سندري اونغمي
پنجشنبه پښتو لوست .
جمعه دکوچيانو نو خپرونه
۵-۰۰ دري خپرونه

۵-۰۵ دکلي کور اوگرهني خپرونه
اودپنجشنبه دمازيگر پسه
۵-۳۰ دپوهني غږ او د ۴۵-۵
دسري مياشتي غږ (په هره پنځلس
ورځو کي يو وار) اودجمعي په ورځو کښي
موغزه

۶-۰۰ پښتو خپرونه
۶-۷ اعلانونه اوستاسو خوښي-
کړي سندري .

۷-۰۰ دپښتو نستان خپرونه
۸-۰۰ پښتو خپرونه
۸-۳۰ موسيقي
۸-۳۰ دري خپرونه
۸-۵۰ موسيقي

۹-۰۰ شنبه زرغون ټال ، يا
ترازوي طلايي

يکشنبه - پښتو راديو داستان
دوشنبه - دتاريخ بوه پا نه
سه شنبه دخوانا نو خپرونه
چارشنبه مونږ او اوريدونکو
پنجشنبه راديو درام
جمعه ذهني مسابقه

۹-۳۰ موسيقي او دپنجشنبه په
شپي کښي دراديو درام پاته برخه
۱۰-۰۰ دبين المللي مهمو موضوعاتو
تحليل

۱۰-۱۰ لويديزه بين المللي
موسيقي
۱۰-۵۰ دورځي دمهمو خبرو نو
لنډيز

۱۰-۵۵ مناجات
۱۰-۵۸ ياد شاهي سلام

۱۱-۰۰ ختم

د پښتو ورځو خپرونه

لمړي سرويس دسپار لغوا
۶۰۰ د قرآنکريم تلاوت ، تفسير ،
سمه لار اومارش .

۶-۲۰ سپارني ورزش
۶-۳۰ دهيلو پلوشي .

۶-۵۰ اعلانونه
۷-۰۰ پښتو خپرونه

۷-۵۰ نوي ژوند
۸-۰۰ دري خپرونه

۸-۵۰ ورځپاڼو ته يوه کتنه
۸-۲۰ موسيقي

۸-۳۰ ختم

دوهم سرويس دغرمي له خوا
۱۲-۰۰ پښتو خپرونه

۱۲-۵۰ غرمه مونکمر غه
۱۲-۳۰ اعلانونه

۱۲-۳۵ موسيقي .

۱۲-۵۵ دري خپرونه
۱-۰۰ ختم .

دريم سرويس دمازيگر لغوا
۴-۰۰ پښتو خپرونه

۴-۵۰ کليوالي سندري اونغمي
۴-۳۰ شنبه - کليوالي سندري
اونغمي

يکشنبه دکوچيانو خپرونه
دوشنبه - کليوالي سندري اونغمي
سه شنبه دکوچيانو خپرونه
چارشنبه - کليوالي سندري اونغمي

او دمازپښين د يوې بجې نه د
سپي تر ۷ بجو پوري :
په لنډه خپه ۷۲۰۰ کيلو سا يکل =
۴۱ متر بند
دمازيگر د ۴ بجو نه د شپي تر ۱۱
بجو پوري :

په منځني خپه ۲۳۴۴ = ۱۲۸۰
کيلو سا يکل
دمازپښين د يوې بجې نه تر ۴
بجو پوري :

په لنډه خپه ۴۷۷۵ کيلو سا يکل
د شپي د ۷ بجو نه تر ۱۰ بجو
= ۶۲ متر بند

۱- دسپار ۶ بجونه تر ۸ بجو
۳۰ دقيقو پوري :

په منځني خپه ۲۳۴۴ متر =
۱۲۸۰ کيلو سا يکل او په لنډه خپه
۴۱-۵۹ متر بند = ۶۰۰۰ او
۷۲۰۰ کيلو سا يکل .

۲- دغرمي له ۱۲ بجونه تر يوې
بجې پوري

په منځني خپه ۴۵۴۵ متر =
۶۶۰ کيلو سا يکل او په لنډه خپه
۴۱-۵۰ متر بند = ۶۰۰۰ او
۷۲۰۰ کيلو سا يکل .

۳- دماز ديگر له ۴ بجو د شپي تر
۱۱ بجو پوري :

په منځني خپه ۲۳۴۴ متر =
۱۲۸۰ کيلو سا يکل او په لنډه خپه
۴۱ متر بند يواځي دمانبام تر ۷ بجو
پوري دوام لري . او دمانبام تر ۷ بجو
نه وروسته د شپي تر ۱۰ بجو پوري
په لنډه خپه ۶۰ متر دوام کوي .

دپنج شنبې په ورځو کښي :
۱- دسپار لغوا لکه دنورو ورځو
په شان .

۲- دغرمي له خوا - ديوې بجې نه
شروع او تر ۴ بجو په منځني خپه ۶۶۰
کيلو سا يکل مساوي ۴۵۴ متر او
همدا رنگه له يوې بجې نه تر ۷ بجو
پوري په لنډه خپه ۴۱ متر بند مساوي
۷۲۰۰ کيلو سا يکل او وروسته له ۴
بجونه تر ۱۱ بجو پوري په منځني خپه

۲۳۴۴ متر مساوي ۱۲۸۰ کيلو سا يکل
اوهدا رنگه له ۷ بجونه تر ۱۰ بجو
پوري په لنډه خپه ۴۷۷۵ کيلو سا يکل
مساوي ۶۰ متر بند .

۳- دجمعي او دتعطل په ورځو خپرونې د
سپار او دماز ديگر له خوا په دغو خپو
خپي پزي :

دسپار له ۸ بجونه دماز پښين تر
يوې بجې پوري :

په لنډه خپه ۴۹ متر بند = ۶۰۰۰
کيلو سا يکل او په منځني خپه ۱۲۸۰
کيلو سا يکل ۲۳۴۴ متره .
دمازپښين د يوې بجې نه تر ۴
بجو پوري :

په منځني خپه ۴۵۴۵ متر او ۶۶۰
کيلو سا يکل .

دینجشنی دورخو ددوهم سرویس پروگرام

- دماز پیشین له خوا :
- ۱-۰۰ پښتو خبرونه .
 - ۱-۰۵ از هرچمن سمنی .
 - ۲-۰۰ درې خبرونه .
 - ۲-۰۵ کلاسیک موسیقی .
 - ۲-۳۰ لویډیزه لایت موسیقی .
 - ۳-۰۰ پښتو خبرونه .
 - ۳-۰۵ تفریحی پروگرام .
 - ۴-۰۰ درې خبرونه .
 - ۴-۰۵ کلیوالی سندرې اونغمی .
 - ۴-۴۵ پښتو لوست .
 - ۵-۰۰ پښتو خبرونه .
 - ۵-۰۵ موسیقی .
 - ۵-۴۵ دسری میاشتی غږ .
 - ۶-۰۰ درې خبرونه .
 - ۶-۷ اعلانونه اوستاسی خوښی کړی سندرې .
 - ۷-۰۰ دپښتونستان خبرونه .
 - ۸-۰۰ پښتو خبرونه .
 - ۸-۲۰ موسیقی .
 - ۸-۳۰ درې خبرونه .
 - ۸-۵۰ موسیقی .
 - ۹-۰۰ راډیو ډرام .
 - ۱۰-۰۰ ددین المللی مهمو موضوعاتو تحلیل .
 - ۱۰-۱۰ لویډیزه بین المللی موسیقی .
 - ۱۰-۵۰ دورخی دمهمو خبرو نو لنډیز .
 - ۱۰-۵۵ مناجات .
 - ۱۰-۵۸ پادشاهی سلام .
 - ۱۱-۰۰ ختم .
- ### دجمعی دورخو خپرونی
- دسهار له ۸ بجونه دشبې تر ۱۱ بجو پوری :
- ۷-۵۵ دراديو ارم اودپرو گرام معرفي .
 - ۸-۰۰ دقرآنکريم تلاوت، تفسير، سمله لار اومارش .
 - ۸-۲۰ سپارني ورزش .
 - ۸-۳۰ اعلانونه .
 - ۸-۴۵ موسیقی .
 - ۹-۰۰ پښتو خبرونه .
 - ۹-۰۵ دهفتي ډزډه خواله .
 - ۹-۱۵ منتخبه موسیقی .
 - ۹-۳۰ چهره های جاودان در تاريخ علم و عرفان جهان .
 - ۱۰-۰۰ درې خبرونه .
 - ۱۱-۰۰ پښتو خبرونه .
 - ۱۱-۰۵ ستاسی دجمعی ورځ .
 - ۱۲-۰۰ درې خبرونه .
 - ۱۲-۰۵ گلپای ادب .
 - ۱-۰۰ پښتو خبرونه .
 - ۱-۰۵ دحق پالونکی .
 - ۱-۲۰ راز راز آهنگونه .

نشرات خارجي

راډيو افغانستان

- پروگرام لرمو : از ساعت ۱۲ تا ۱۴ جی ، ام ، تی مطابق ۱۴۳۰ تا ۱۶۳۰ بوقت افغانستان روی فریکونسی ۴۷۷۵ مطابق ۶۰ متر بند .
- پروگرام اول انگلیسی : از ساعت ۱۴ جی ، ام ، تی تا ۱۴۳۰ مطابق ۱۶۳۰ بوقت افغانستان روی فریکونسی ۴۷۷۵ مطابق ۶۰ متر بند .
- پروگرام روسی : از ساعت ۱۷ تا ۱۷۳۰ جی ، ام ، تی مطابق ۳۰ ر ۹ تا ۱۰۰۰ بوقت افغانستان روی فریکونسی ۷۲۰۰ مطابق ۴۱ متر بند .
- پروگرام افغانان مقیم خارج :
- از ساعت ۱۲ تا ۱۳ جی ، ام ، تی مطابق ۱۴۳۰ تا ۱۶۳۰ بوقت افغانستان روی فریکونسی های ۱۷۷۸۵ و ۲۱۵۸۵۹ کیلو سا یکل مطابق ۱۶۸۹ و ۱۳۹۰ متر .
- پروگرام جرمنی : از ساعت ۱۷ تا ۱۷۳۰ جی ، ام ، تی مطابق ۱۰ تا ۱۰۰۰ بوقت افغانستان روی فریکونسی های ۱۷۷۷۵ و ۱۵۲۶۵ مطابق ۸۸ و ۱۶۶ متر .
- پروگرام دوم انگلیسی : از ساعت ۱۸ تا ۱۸۳۰ جی ، ام ، تی مطابق ۱۰۳۰ تا ۱۱۰۰ بوقت افغانستان روی فریکونسی های ۱۷۷۷۵ و ۱۵۲۶۵ مطابق ۱۶۸۸ و ۱۹۶۶ متر .
- ۲-۰۰ درې خبرونه
 - ۲-۰۵ اختراعات واكتشافات
 - ۲-۲۰ دموسیقی خاصه خپرونه
 - ۳-۰۰ پښتو خبرونه .
 - ۳-۰۵ حرف خوش، خبر خوش و آهنگ خوش
 - ۴-۰۰ درې خبرونه .
 - ۴-۰۵ کلیوالی سندرې اونغمی .
 - ۴-۳۰ دکوچنیانو خپرونه .
 - ۵-۰۰ پښتو خبرونه .
 - ۵-۰۵ دکلی، کوراوکرهنه خپرونه
 - ۵-۴۵ موعظه .
 - ۶-۰۰ درې خبرونه .
 - ۶-۷ اعلانونه اوستاسی خوښی کړی سندرې .
 - ۷-۰۰ دپښتونستان خپرونه .
 - ۸-۰۰ پښتو خبرونه .
 - ۸-۲۰ موسیقی .
 - ۸-۳۰ درې خبرونه .
 - ۸-۵۰ موسیقی .
 - ۹-۰۰ ذهني مسابقه .

دجوزا دمیاشتی دینیتی دخیلواکی دورخی په مناسبت خاصه خپرونه

- ۷-۵۵ دراديو ارم اودپرو گرام معرفي
- ۸-۰۰ دقرآنکريم تلاوت اونفسير او ترانه (ای هیواده)
- ۸-۲۰ دراديو افغانستان تېریکه پیام اولی اتن
- ۸-۲۵ دهیلو پلوسی (وجیزه های خاص آزادی)
- ۸-۵۰ اعلانونه
- ۹-۰۰ پښتو خبرونه
- ۹-۰۵ ورځپانو ته یوه کتنه
- ۹-۲۰ موسیقی (استقلالیه)
- ۱۰-۰۰ درې خبرونه
- ۱۰-۰۵ مضمون (درباره آزادی)
- ۱۰-۱۵ موسیقی (فولکلوریک)
- ۱۱-۰۰ پښتو خبرونه
- ۱۱-۰۵ دموسیقی خاصه خپرونه
- ۱۱-۵۰ مضمون (را جمع به استقلال)
- ۱۲-۰۰ درې خبرونه
- ۱۲-۰۵ راډیو داستان (در باره استقلال)
- ۱۲-۳۵ موسیقی غزل (استقلالیه)
- ۱-۰۰ پښتو خبرونه
- ۱-۰۵ ازهرچمن سمنی (اشعار استقلالیه)
- ۲-۰۰ درې خبرونه
- ۲-۰۵ کلاسیک موسیقی (داخلی)
- ۲-۳۰ دخو قهرمانو یادونه
- ۳-۰۰ پښتو خبرونه
- ۳-۰۵ تفریحی پروگرام .
- ۴-۰۰ درې خبرونه
- ۴-۰۵ کلیوالی سندرې اونغمی
- ۴-۴۵ پښتو لوست .
- ۵-۰۰ پښتو خبرونه
- ۵-۰۵ دکلی کوراوکرهنی خپرونه (دخیلواکی په باره کی)
- ۵-۳۰ دیوهنی غږ (دخیلواکی په یادونو سره)
- ۶-۰۰ درې خبرونه
- ۹-۳۰ موسیقی .
- ۱۰-۰۰ ددین المللی مهمو موضوعاتو تحلیل .
- ۱۰-۱۰ لویډیزه بین المللی موسیقی .
- ۱۰-۵۰ دورخی دمهمو خبرو نو لنډیز .
- ۱۰-۵۵ مناجات .
- ۱۰-۵۸ پادشاهی سلام .
- ۱۱-۰۰ ختم .

(بقیه صفحه ۲۹)

سر گذشت مولانا

- سر مناز ناله من دور نیست لیک چشم وگو سرا آن نور نیست تن زجان وجان زتن مستور نیست لیک کسرا دید جان ، دستور نیست آتشت این بانگ نای و نیست باد هر که این آتش ندارد ، نیست باد آتش عشق است کارند رنی فتاد جوشش عشقت کاندلر می فتاد نی حریف هر که از یاری برید پرده هایش پرده های ما درید همچونی زهری وتر یاقی که دید همچونی دمسازومشتاقی که دید نی حدیث راه پر خون میکند قصه های عشق مجنون میکند محرم این هوش جزبی هوش نیست مرزبان را مشتری جزگوش نیست گرنودی ناله نی را نهم نی جهان راپر نکردی از شکر در غم ماروزها ، بیگانه شد روز ها باسوز ها ، همرا ه شد روزها گر رفت ، گورو، باک نیست توبمان ای آنکه چون تو پاک نیست
- ۶-۷ اعلانونه اوستاسی خوښی کلی آهنگونه .
 - ۷-۰۰ دپښتونستان خپرونه (دخیلواکی په باره کی)
 - ۸-۰۰ پښتو خبرونه
 - ۸-۲۰ موسیقی (استقلالیه جدید)
 - ۸-۳۰ درې خبرونه
 - ۸-۵۰ موسیقی (استقلالیه جدید)
 - ۹-۰۰ راډیو ډرام درې (را جمع به استقلال)
 - ۱۰-۰۰ ددین المللی مهمو موضوعاتو تحلیل
 - ۱۰-۱۰ لویډیزه بین المللی موسیقی
 - ۱۰-۵۰ دورخی دمهمو خبرو نو لنډیز .
 - ۱۰-۵۵ مناجات
 - ۱۰-۵۸ پادشاهی سلام
 - ۱۱-۰۰ ختم

رئیس رادیو افغانستان عازم فرانسه شد

دکتور عبداللطیف جلالی رئیس رادیو افغانستان به دعوت ریاست عمومی هوایی ملکی ونور یزم جهت اشتراک در مراسم افتتاح خط هوایی آریانا به پاریس ، صبح روز ۳۰ ثور عازم فرانسه گردید.

دکتور جلالی همچنان به دعوت حکومت فرانسه پس از ختم مراسم افتتاح خط هوایی آریانا ، از مؤسسات رادیو بی وتلو یژیونی فرانسه بازدید بعمل خواهد آورد .

بناغلی (م، ا) از کارته پروان! ۱- از لطف شما ممنو نیم . تا جایکه ممکن باشد . کوشش میکنیم تا برای خوانندگان گرامی این صفحه خدمتی انجام دهیم .
۲- شمار مورد علت سردردی پرسیده بودید.

دوست عزیز! سردردی ها علل مختلفی دارند که ما تنها به ذکر نام آنها اکتفا نمیکنیم . باید عرض شود که : تمام واقعات مکرربی ، تب دار تحولات زیادی و کمی فشار خون خستگی های دماغی ، ناراحتی و تشوشات هضمی ، التهابات گوش سینوسها ، گرم خوردگی دندانها ، بیماری های چشم . قبضیت های مداوم ، باعث بروز سردردی شده می توانند . علاوه بر آن یک نوع سردردی بصورت نیم سری موجود است که تنها و تنها مربوط به تحولات قطراوی عیه (شریان و ورید) دماغی می باشد .

اما از روی شکایتیکه شما نوشته بودید ، معلوم میشود که علت سردردی دائمی شما ناراحتی و بیماری چشمانتان میباشد ، باز هم بهتر است جهت تعیین علت اساسی زیر نظر یکی از متخصصین داخله یک سلسله معاینات را تکمیل نمایید .

بناغلی نثار احمد از نوآباد!

۱- از احساس قدر دانسی ممنو نیم .

اما در مورد سوال شما که راجع به سفید شدن موی سر و ریش در جوانی بود بعضی می رسد که :

سفید شدن موی سر و ریش در جوانی علل مختلفی دارد که میتوان از آن جمله مسائل روحی ، کارهای دماغی ، کمبود بعضی مواد ضروری غذا بی و باالخصوص موزونعات ارثی و فامیلی را نام برد .

جنبه های روحی خستگی های دماغی ، غم و اندوه کاملاً تجربه شده و تثبیت شده اند . که آنرا زیاد تر مربوط به تشوشات عصبی و اثر آن بالای شریان خون دهنده و یا مغزی پیاز موی فکر میکند . تا حال تداوی دوایی این تغییر رنگ پیش از موعد موها را سراغ نذاریم اما بعضی توصیه

«دسخ پاتی برخه» هنراوژوند

خنکه چه سقراط د نسان دشخصیت معیار دهغه په پوهه اودنبو او بدو په تمیز کببني وینی او هغه دلو په معیار خلک بولی چه بیانو هغه کسان چه په کسب او کراو کیله لگیا دی له دی حلقی خخه بیلوی دده په عقیده عادی انسان نشی کولی چه دنبو او بدو ، حسن او قجی په حقله تمیز وکری . دی دبنکلا دپاره اکمال او بشپړتوب اساس بولی . یعنی دده په نزد بنکلی هغه خوک یا خیزوی چه دیوه پاکلی هدف دلاس ته راوستلو دپاره گتور واقع شی . دی وائی قول شیان بنه اوبنکلی دی دهغه شی دپاره دکوم حصول او لاس ته راوستلو ته چه بنه او گتور واقع شی بر خلاف خچن او نا بنکلی دهغه شی دپاره نا بنکلی دی دکوم په لاس ته راوستلو کببني چه ناوړه او نابوده واقع شی .

سقراط هنر دطبیعت پیروی بولی دی وائی چه دهنر موضوع هغه انسان دی چه په روحی او جسمی لحاظ بنکلی اوبنه وی . اود هیلتراشی اونقاشی په باره کببني وائی چه که خه هم دغه هنرو نه یوازی دانسان خارچی جوړ بنی مگر سره له هغه هم باید په هغو کببني دده دروح او درونی جهان کربنی هم خرگند کپی شی . خکه دی وائی چه هیکتراشی هم باید لکه دشعر په شان دانسان روحی حالت ترسیم کپی اوجسمی کیفیت بی درو حی کیفیت تا بسع وی .

دسقراط فلسفی اواستیتک نظرته دده شاگرد او پخپل وار دیونان نامتو فیلسوف او پوه افلاطون انکشاف ورکړ مگر دی تر خپل استاذ منخ کببني شی او خینی نوی شیان په فلسفه کبببني منخ ته راوړی چه تر ډیره حده دسقراط له افکارو سره که خه هم په اساس کببني یودی مگر په اجزاؤ او نتایجو کببني توپیر سره لری . افلاطون وائی چه بنکلا په دی دنیا کببني له سره شته نه بلکه هغه یوازی دایدال په جهان کببني موندلی شی . دافلاطون په عقیده بنکلا پخپله ذاتی موجودیت لری او لکه دایدال چه نه مینخ ته را تلل لری اونه زوال یعنی بنکلا دوخت او ماحول له چو کاته دباندی ده نه حرکت پیژنی اونه بدلون منی . لکه چه وینو دافلاطون په نزد ظاهری بنکلا چه لیدی او حس کیدلی شی

(پاته برخه په ۳۸ مخکببني)

بایر

ساخت لورکوزن آلمان

آسپیرین
تسکین دهنده درد
برطرف کننده تب
ریشش زکام
و دیگر عوارض
سرماخوردگی

با خوردن دودانه «آسپیرین بایر» همه دردها

رفع و وجود شما راحت میشود

عجل فرس } هر چه
طوره عمده }
صرفی زاده لند }
تمام دواخانه های معتبر

۷۰۳۰۰ (۲۹)

میکند که جهت خوب ساختن جریان خون جلد سر و در ضمن پیاز موی بهتر است برای مدتی صبحا نه پانزده دقیقه برس موی زده شود . طوری که خوب جلد سر را ما سازد هد .

مقرری های جدید در ریاست رادیو افغانستان

اخیراً تقرر وتبدل ذیل در مربوطات ریاست رادیو افغانستان صورت گرفته است :

بناغلی رحمت الله کورزی
مدیر پروگرام های تربیوی مدیریت
مراقبت بعد از نشر .

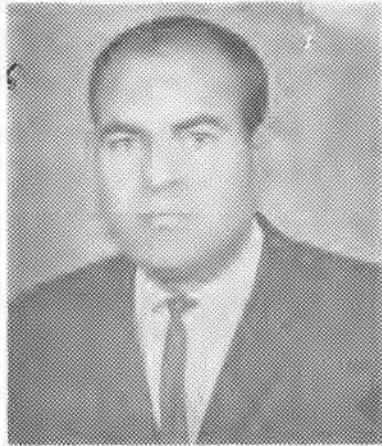
بناغلی سید امین الله امین
مدیر پروگرام های تربیوی مدیریت
عمومی روزنه .

بناغلی محمد محسن
مدیر مراکز آخذها .

بناغلی نصر الله حافظ معاون
مدیریت عمومی روزنه .

بناغلی محمد اکبر وزیر
مدیر مراقبت دستگاه های فرستنده
موج کوتاه .

بناغلی عبد السمیع مدیر
حفظ و مراقبت استودیو ها .

بناغلی محمد هاشم ارشاد
لیسانس حقوق و علوم سیاسی
مدیر نظارتها .

۳۵۵ مخ پاته برخه

هنر اوژوند

په جهان کښې نه لټورې بلکه هغه دلته په دی جهان او د ژوند انه په واقعیت کښې وینې او د اشیاءو غوره او خاصیت ټی بولی. او دهغې کرښې او علامې په کوته کوی او سټو پخپل میتا فزیک نومی اثر کښې وائی دښکلا اساسی شکل په ما حول کښې له نظم او ترتیب، تناسب او مجردیت څخه عبارت دی او بیا په شعریت نومی کتاب کښې پر دغو علامو څه نوری هم علاوه کوی چه هغه کلیت بشپړ توب او په تلون کښې وحدت دی. مخ کښې مو وویل چه دسقراط په نزد ښکلا او ښیگڼه یو مفهوم لری مگر از سټو دښکلا او ښیگڼې مقایسه کوی او وائی چه ښیگڼه تل په افعالو کښې څر گند پیری حال داچه ښکلا په غیر متحر کو شیانو کښې هم موجودیت لری او همدا وجه ده چه دی په متا فزیک کښې دوه ډوله ښکلا او سټو معرفت کوی متحر کښکلا او ساکنه ښکلا. له دی څخه معلومه شوه چه دی دښکلا شکلی نښی بیا نوی حال داچه پخپله ښکلا د اشیاءو

لور عقل او استعداد خاوندان دی نه عادی کسان. دافلاطون فلسفی نظریات او په تیره بیاد جمال په حقله فرضی دار سټو تر سخت تنقید لاندی راغلی از سټو (۳۲۲-۳۸۴ ق م) په خپل وخت کښې د هغه عصر د هنری فعالیتونو او غنا په باره کښې یو کتاب ولیکه چه یو ټیکه شعریت نومیری چه په هغه کښې ټی دجمال او ښکلا په باره کښې په زړه پوری نظریات او عقاید وړاندی کړل. ارسټو دخپل وخت او ترده پخوا لیکوالو او هنر مندانو دا ټاټور ژور او کره تحلیل کړی دی ده ته د هومر یور وپید پا لیگنوت او داسی نورو آثار ښه معلوم ووارسټو لکه افلاطون دوا قعیتو نو درابر سیره کو لودپاره له خپل عقلانی سیر او نظر څخه کار نه اخلی بلکه دی دا غوره گڼی چه واقعیتونه دټاکلو او مجردو پیښو او حوا دټوله تل څخه راو باسی. دی هم ښکلا ته په خارجي کیفیت قابل دی مگر دافلاطون په شان ټی دایدال

صرف د حقیقی ښکلا تجلی او تصویر دی کومه چه نه تغیر مومی او نه زوال لری او نه په سترگو لیدلی او نه حس کیدلی شی په همدی اساس دی وائی چه ښکلا یوازی د عقل او تفکر په وسیله پیژندلی شی. افلاطون له دغه دریخ څخه دهنری تخلیق په باره کښې هم خبری کوی. دی هنری الهام او ادراک او معرفت یوله بله مخالف بولی او وائی چه دهنر مند الهام نا معقول او ادراک او معرفت په خلاف دی. او هغه څه چه هنر مند منځ ته راوړی هغه دده د الهام محصول دی. له بلی خوا دی هم لکه سقراط په هنر کښې د طبیعت د پیروی د تیوری طرفدار دی مگر وائی چه هنر مند دخارق العاده شیانو تصور یو جوړوی حال داچه دغه خارق العاده شیان په حقیقت کښې یوازی دایدال پلوشی دی. چه په دی اساس دهنر مند دهنر محصول یوازی د کاپی کاپی دی. اود الهام په باره کښې د خپل استاذ په پله څی او وائی چه الهام باید هغه څه منځ ته راوړی کوم چه دخلکو ذوق تسکین کړی مگر دهغو کسانو ذوق کوم چه یو هیبری اود

خاصیت او کیفیت بولی. از سټو طبیعت د پیروی د تیوری په برخه کښې له افلاطونه مخکښی څی او وائی چه طبیعت پیروی دا نسان خاصه ده او په همدی له حیوانو څخه توپیر مومی لکه چه انسان طبیعت د پیروی په وسیله دخان او چاپیر یا ل په حقله نوی او نوی معلومات تر لاسه کوی اود تفکر په مرسته هغه ته بشپړ توب ور کوی یعنی داچه دده په نزد د طبیعت له پیروی څخه مقصد تشه عکاسی نه ده بلکه هنری نقاشی ده. دی پخپله د اشیاءو په موجودیت قابل دی او هغه دایدال د دنیا تشی پلوشی نه بولی. دی د طبیعت هغې پیروی ته ترجیح ور کوی کومه چه دجمالی ذوق تسکین حاصل کړی شی اودده په نزد دجمالی ذوق د تسکین منبع هم ژوند او موجود جهان دی. از سټو هنر د بشری ادراکونو یو شکل اود واقعیتو نوو د پیژندلو وسیله بولی. ددغی مفکوری په اساس دی دهنری واقعیت نظریه وړاندی کوی. او دلیکوال او مورخ وظیفه داسی بیلوی چه مورخ هغه واقعیتونه بیانوی کوم چه په یوه ټاکلی وخت او دټا کلو شرايطو په فضا کښې واقع شوی وی. او شاعر پخپله واقعیتو نه خلقوی دا سسی **واقعیتونه چه کیدی شی په ژوند کښې واقع شی.** مورخ خپری یادخانگری پیښی په باره کښې خبری کوی حال داچه لیکوال د کلیت په حقله غږ پیری بله داچه د لیکوال وینا دمورخ تر وینا جدی مدله او فلسفی ده. بناغلو لوستو نکو ننی مقاله په همدی ځای ختمو و. په را تلو نکي مقاله کښې به دار سټو له نظره د هنری ډولونو اوبیا دروم دعلم او له خوا دښکلا او هنر په حقله دوړا ندی شوو عقایدو او نظر یو په باره کښې خبری وکړو

در آرایشگاه

این پسر هفت ساله از بچگی
مربوب وارث لباسی و اسباب بازی
برادر بزرگش بود بطوریکه حتی
کتابهای کهنه و قلم و دواتش را به
مدرسه میبرد.

یکروز که از این وضع به تنگ
آمده بود از مادرش پرسید:

— ما در جان آیا وقتی زلمی بزرگ
شد و مرد من مجبور هستم بازنش
هم از دواج کنم!

نوکر عاقل

آقا — آیا امروز دکا ندار بر ای
دریافت طلبش آمده بود؟
نوکر — بله آقا و من گفتم که
ساعت هشت صبح به ارو پا سفر
کرده اید.

آقا — خوب چیز دیگری نپرسید!
نوکر — نه خیر فقط پرسید کی
بر میگردید.

گفتم نیمساعت دیگر.

مرد عاقل

شخصی برای پسرش که در
اوایل جوانی بود.

بخوا ستگاری دختری رفت.
پدر دختر گفت که پسر شما هنوز
به درجه کمال نرسیده است، بهتر
است صبر کنیم تا کمی بر موز
زندگی آشنا شده و سنی از او
بگذرد.

آن شخص در جواب گفت:

«آنوقت بعقل می آید و نه تنها
با دختر شما بلکه با هیچ زنی ازدواج
نخواهد کرد.»

فروشنده: هیچ ناراحت نباشید من اتمون کفستان را میبشم:

شماره پنجم

پنستون بزغ

تربیه و ترتیب از: «ر.ر. نمکدزد»

خاطره جالب

یکی از دوستانم معلم است و
گاهی خاطرات جالبی تعریف
میکند.

چند شب قبل میگفت:
روزی در صنف یکی از بچهها را
که اسمش احمد بود بیرون کردم.
یکی دیگر از شاگردان با سم محمود
گفت:

— معلم صاحب چرا احمد را از صنف
بیرون کردید؟ او چکار کرده؟

گفتم:

بتوجه مربوط است؟ که او
چکار کرده و چرا از صنف بیرونش
کردم.

محمود با خونسردی جواب داد:
میخواستم منم همان کار را
بکنم!

جواب دندان شکن

دو هنر پیشه تیاتر با هم صحبت
میکردند او لی گفت:

— خدا را شکر که من تا بحال
با اشیلاق و دادو فریاد تماشاچیان
روبرو نشدهام.
دو می گفت:

— معلومه جانم، کسانی که در
خواب ناز باشند نه میتانن اشیلاق
بزنن و نه میتانن داد و بیداد بکنند!

حادثه اسفناک

پسر کوچکی از پدرش پرسید:
— راستی پدرجان چگو نه میشود
با دختری از دواج کرد؟
پدر در پاسخ گفت:

— اگر دختر نخواهد نمیشود
ولی اگر بخواد هدیه چیزی نمیتواند
از وقوع این حادثه اسفناک، جلو
گیری کند.

جهنم

ما در و دختر با هم گرم گفتگو
بودند.

دختر رو به مادرش کرد و گفت:
ما در جان باور کن حیدر را خیلی
دوست دارم و لی تنها اشکالی که
برای ازدواجمان وجود دارد این
است که او شخص بی اعتقادی
است.

مادرش پرسید:

چطور بی اعتقاد است...
دختر جواب داد:

برای اینکه او میگوید جهنم اصلا
وجود ندارد.

ما در لیخندی زد و گفت دختر
جان نا راحت نباش تو با او ازدواج
کن من خوردم باکمک تو با و ثابت
خواهم کرد که درین مورد سخت
اشتباه کرده است!

زن — اسدجان، بلبو آن کمره را
بیاور... میخواهم عکس بی نظیری
از پدرت بگیرم... زود باش.

سنیو، نام بزرگ

SANYO

Sanyo Sounds Exciting!

8UA-804

محصولات کمپنی سنیو، برازنده ترین تولیدات را دیو میباشند که در طی ۱۰ سال امتحان خود را در سراسر افغانستان داده است.

رادیوی مدل 8UA-804 دارای سه موج ده ترانزیستور و دیود بوده با برق و چار عدد بطری فعالیت میکند.

SANYO
SANYO ELECTRIC CO., LTD.
INTERNATIONAL DIVISION-SANYO ELECTRIC TRADING CO. LTD.
OSAKA, JAPAN

ACKU

نوبتی
PN
2960
نران
52
v31/n5

THE
INTERNATIONAL
MARK OF
QUALITY

RALEIGH

رایل

رایل

بابسکل مشهور

جهان!

مطمئن

عالی آرام

محکم
فشنک

بادوام

همبر

سرآمد بابسکلها

همبر

HUMBER

THE INTERNATIONAL SYMBOL OF QUALITY

رایل
بابسکل
مشهور
جهان!